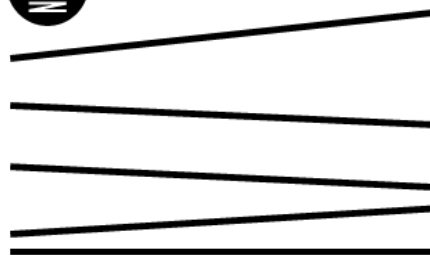

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Shakespeare, William.

William Shakspeare's dramatiske Værker.

Vol. 10

Kjøbenhavn : J. H. Schubothe, 1845-1850

11 Bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

56.-150-8°

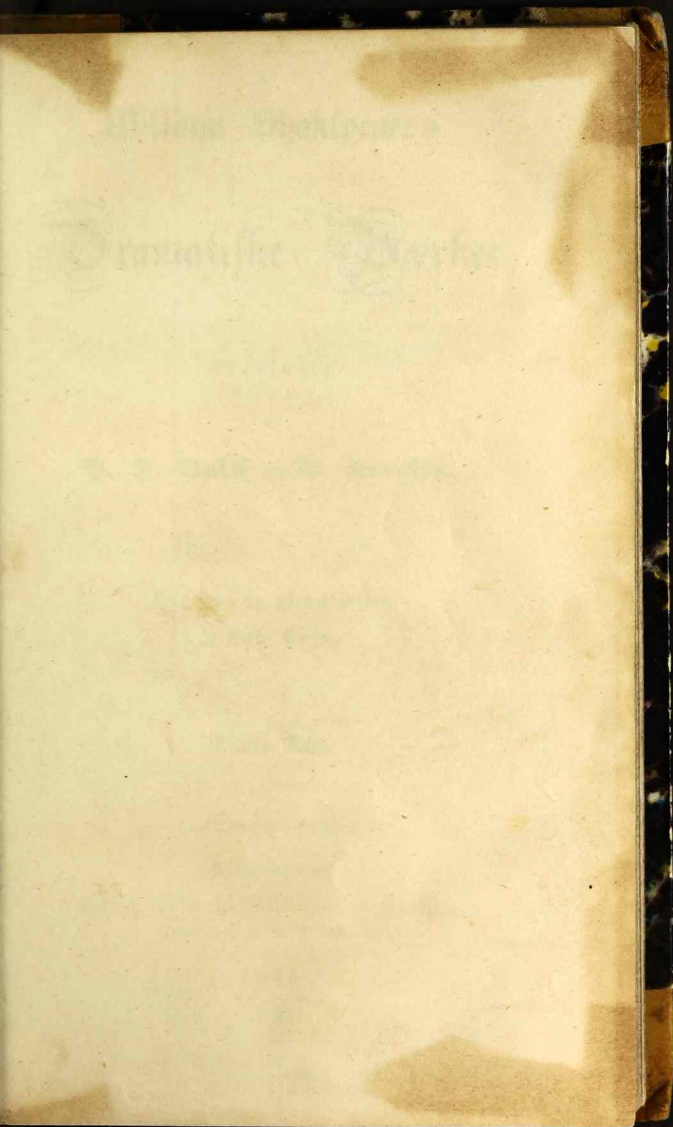
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

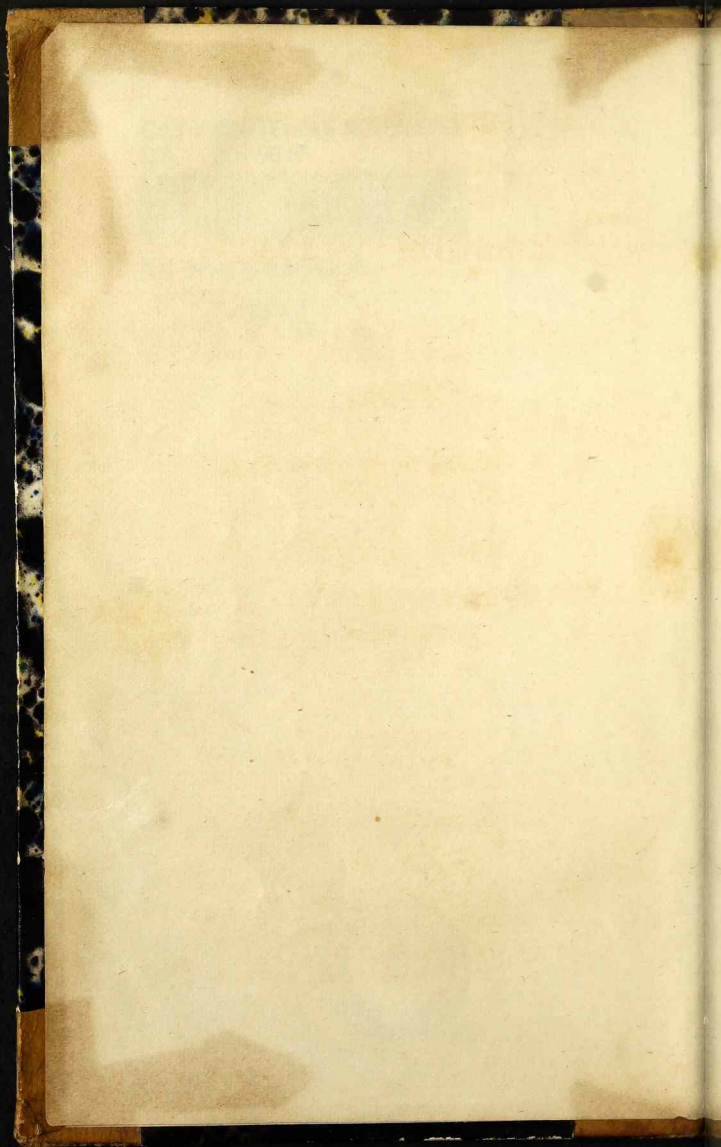

1 1 56 0 8 01047 9

REX/s

William Shakspeare's

Dramatiske Bærker,

oversatte

af

P. S. Wulff og P. Boersom.

Udgivne og gennemsete

af Offe Høyer.

Tiende Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af J. S. Schubothes Boghandling.

Trykt hos J. E. F. Græbe.

1850.

William Shakespeare's

Comedies

W. B. Hall & P. Norton

London & Edinburgh
at the Sign

James Cook

Printed by J. & W. G. Smith, Stationers,
No. 1, St. Paul's Churchyard, London.

1831

**Hellig = Tre = Kongers =
Aften,**

eller

Hvad I ville.

Personerne:

Orsino, Hertug af Illyrien.

Sebastian, Violas Broder.

Antonio, en Skibsfører, Sebastians Ven.

En Skibsfører, Violas Ven.

Valentin, } Hofmænd hos Hertugen.
Curio, }

Herr Tobias Hikke, Olivias Morbroder.

Herr Anders Blegnæb.

Malvolio, Huushofmester hos Olivia.

Fabian, } Betjente hos Olivia.
Narren, }

Olivia, en rig Grevinde.

Viola.

Marie, Olivias Kammerpige.

Hofmænd, en Præst, Retsbetjente, Musikantere og andet
Følge.

Handlingen er i en By i Illyrien og ved den nærliggende
Søtyst.

Sællig-Tre-Kongers-Aften,

eller

Svad I ville.

Første Akt.

Første Scene.

Et Bærelse i Hertugens Pallads.

Hertugen, Curio og Hoffolk, Musikanterne i nogen Afstand.

Hertugen.

Skald Musit er Elskovs Næring, spil!
Giv mig i fuldest Maal, at overmættet
min Lyst kan blive syg og dec. — Igjen,
igjen hiint Strog! — Det døende henskinder;
det til mit Dre kom lig Søndenvinden,
der aander paa et Bed af Martsvioler
og Dusten taer og giver. — Lys! nu nok!
Nu er det ei saa sødt som det var før.
O Elskovs Aand, hvor er Du frisk og liflig!
Endstjøndt Du mægtig indbefatter Alt,
saa er Du dog som Havet, der opsluger

det hypperste Klenod som faldt deri,
og derved sank fra størst til lavest Værd
i samme Nu. Saa fuld af Phantasi
er Elskov, at kun den phantastisk er.

Curio.

Vil ei min Fyrste jage?

Hertugen.

Hvilket?

Curio.

Hjorten.

Hertugen.

Jeg jager jo det Edleste jeg eier.
Da første Gang mit Die saae Olivia,
— selv Lusten renset blev ved hendes Ande —
jeg i hiint Nu blev til en Hjort forvandlet,
og min Begjærlighed, lig grumme Hunde,
har siden mig forfulgt. (Valentin kommer.)
Hvad Nyt fra hende?

Valentin.

Min hoie Fyrste, jeg ei indladt blev,
men hendes Kammerpige svared mig:
Selv Himlen ei, for Solen har syv Gange
seet Komfruens Tegn, skal hendes Ansigt stue,
thi lig en Nonne vil hun fløret gaae
hver Dag sit Kammer rundt og vade det
med Diets salte Taare, for at gemme
en elsket Broders døde Kjærlighed
i evigtvarende og sorgfuldt Minde.

Hertugen.

O, Hun hvis Hjerte sole kan saa fint
og slig en Gjæld betale til en Broder,
hvor vil hun elske, naar den gyldne Pæl
har dræbt den Hær af andre Lidenstaber,

som herste nu! Naar Hovedet og Hjertet,
de høie Throner for alt Stort og Edelt,
kun een Behersker har! Gaaer foran,
hvor blide Blomster groe jeg vil henflye,
Elskov kun drømmer sødt i Træets Ly.

(De gaae.)

Anden Scene.

Cotylien.

Viola, en Skibsfører og Matroser.

Viola.

Hvad Land er dette, Ven?

Skibsføreren.

Jlyrien, Kroken.

Viola.

Og hvad skal jeg her i Jlyrien?

Min Broder, — han er i Elysiun. —

Dog var det muligt at han drukned ei.

Skibsføreren.

Det neppe muligt var at J blev frelst.

Viola.

Alf, stakkels Broder! muligt dog han undkom.

Skibsføreren.

Ja, for med Mulighed at troste Eder,
saa vid, at da vort Skib var sonderlagt,
da J og Faa med Eder bleve reddet
og hang ved Baaden, saae jeg Eders Broder
i Faren heel betænksum sig at sure
(ham dette Middel lærte Haab og Mod)
til Stumpen af en Mast, som flød paa Havet,
hvor han, lig Arion paa Delphinens Ryg,

holdt stadigt Benskab med de vrede Belger,
saalænge jeg ham saae.

Viola.

See, der er Guld
for Dine Ord. Min egen Redning nærer
mit Haab og det bekræftes ved Din Tale.
Jeg beder, siig om dette Land Du kjender.

Skibsføreren.

Ja, saare godt, thi jeg er fød og baaren
knap trende Timers Reise her fra Stedet.

Viola.

Hvem hersker her?

Skibsføreren.

En Hertug, ædel af Gemyt som Navn.

Viola.

Hvad er hans Navn?

Skibsføreren.

Orsino.

Viola.

Vel, Orsino!

Jeg tidt har hørt min Fader nævne ham;
han var ei gift.

Skibsføreren.

Det er han ei endnu.

Det er en Maaned siden jeg affeiled
fra dette Sted: da Rygtet var i Omloeb,
(J veed de Smaa saa gjerne vil omtale
hvad Store gjør) at til den skjonne Trofen
Olivia han heiled.

Viola.

Hvem er hun?

Skibsføreren.

En dydig Pige, Datter af en Greve,

som nu et Aar er død. Han overlod
Beskyttelsen af hende til sin Søn;
han ogsaa nylig døde, og hun har
af Kjærlighed til Broderen forsvoret
at tale eller omgaaes nogen Mand.

Viola.

O gid jeg tjente hende, skjult for Verden
til Leiligheden modnede mit Forsæt,
og jeg fremtræde kunde den jeg er

Skibsføreren.

Det neppe skeer; thi hun aldeles ei
vil høre Noget, selv ei Hertugen.

Viola.

Det Ansigt lover en retskaffen Mand,
og skøndt Naturen tidt med Skjønheds Dække
tilslører Smudsighed, saa vil jeg dog
til Dig min Tillid fæste. Dit Gemyt
mig synes stemmer med Dit gode Ddre.
Jeg beder, og vil rigeligt Dig lønne,
skjul hvem jeg er; see til Du skaffer mig
en sliG Forflødning, som sig passer med
min Plan: Jeg Hertugen vil tjene.
Du skal mig anbefale som en Ungling,
der er opdraget vel, der synge kan
og ham med alle Slags Musik opmuntre,
og ganske til hans Tjeneste er skicket.
Jeg Næsten overlader Tidens Folge;
Din Tausked svige ei hvad jeg vil følge!

Skibsføreren.

Som i Serraillet jeg vil Stumhed lære,
og sladrer jeg, min Straf da Blindhed være.

Tredie Scene.

Et Bærelse i Olivias Huus.

Herr Tobias Hikke og Marie.

Herr Tobias.

Hvad Pokkeren mener min Søsterdatter med at tage sig sin Broders Død saa nær? Jeg er vis paa at Sorg tærer paa Livet.

Marie.

J maa endelig, Herr Tobias, komme tidligere hjem om Natten. Eders Søsterdatter, min Frøken, har meget at sige imod Eders sildige Sviren.

Herr Tobias.

Sige imod, ja det troer jeg; hun lever jo af Modsigelser.

Marie.

Det vil klæde Jer bedre at sere et ordentligt Levnet.

Herr Tobias.

Klæde mig bedre! Jeg klæder mig ikke bedre end Du seer mig her. Disse Klæder ere gode nok til at drikke i, og det er disse Stovler ogsaa; ere de det ikke saa lad dem hænge dem selv i deres egne Stropper.

Marie.

Den Sviren og Driften vil ødelægge Jer. Jeg hørte min Frøken tale derom igaar, og om en naragtig Person J bragte med Jer forleden Aften som hendes Frier.

Herr Tobias.

Hvem? Herr Anders Blegnab?

Marie.

Just ham.

Herr Tobias.

Det er saa tapper en Karl som Nogen i hele Illhrien.

Marie.

Hvad gjør det til Sagen?

Herr Tobias.

Det er en god Sag; han har tre tusinde Ducater om Mæret.

Marie.

Godt, men han vil ogsaa fortære alt hvad han eier i eet Aar; han er en Nar og en Drukenboldt.

Herr Tobias.

Hy skam Jer, er det at tale? Han kan spille paa Basfiol og tale tre til fire Sprog Død for Død ud af Hovedet, og har Natur-Gaver i stor Mangfoldighed.

Marie.

Ja, især Censfoldighed. Foruden det ai han er en Nar, er han en Klammeri-Broder, og havde han ikke den Gave at være seig, for at dæmpe Klammeri-Lysten, saa mene kloge Folk at han snart fik en Grav til Gave.

Herr Tobias.

Det er Skurke og Vognere, som sige ham saadant paa. Hvem er det?

Marie.

De Samme, som endog tilføie at han er drukken hver Aften i Eders Selskab.

Herr Tobias.

Ja det troer jeg, ved at drikke paa min Søsterdatters Sundhed. Jeg vil drikke hendes Skaal saalange der er Nakning i min Strube og Drikkevarer i Illhrien. Det er en Gusion som ikke vil drikke

hendes Skaal til hans Hjerne løber rundt som en Gadedrengs Top. Nu Barn, Castiliano volto, for der kommer Herr Anders Blegnab.

Herr Anders (kommer.)

Herr Tobias Hikke! Hvorledes staaer det, Herr Tobias Hikke?

Herr Tobias.

Hjertens kjære Herr Anders.

Herr Anders.

Gud velsigne Jer, Skonjomsfru.

Marie.

Illegemaade, min Herre.

Herr Tobias.

Entre, Herr Anders, entre.

Herr Anders.

Hvem er det?

Herr Tobias.

Det er min Søsterdatters Kammerjomsfru.

Herr Anders.

Kjære Jomsfru Entre, jeg ønsker nærmere Beskjendtskab.

Marie.

Mit Navn er Marie, min Herre.

Herr Anders.

Kjære Jomsfru Marie Entre.

Herr Tobias.

J forstaaer mig galt, Ridder. Entre betyder: Anfald hende! lag hende ombord! bestorm hende!

Herr Anders.

Det vilde jeg, paa min Vre, ikke paatage mig i dette Selskab. Er det Meningen af Entre?

Marie.

Lever vel, mine Herrer.

Herr Tobias.

Derksom Du lader hende saaledes gaae, Anders, saa gid Du aldrig mere drage Sværd af Balgen.

Herr Anders.

Derksom jeg lader Jer saaledes gaae, Jomfru, saa gid jeg aldrig mere drage Sværd af Balgen. Troer I, Skjønjomfru, at have Narre i Hænderne?

Marie.

Jeg har ikke Eder i Hænderne.

Herr Anders.

Bitterdød, gid Du havde! Her er min Haand.

Marie.

Vel Herre, Tanker ere toldsfrie. Saa skulde I bringe den hen i Melkestuen og lade den drikke.

Herr Anders.

Hvorfor det, Skjønjomfru? Hvad betyder Eders Vignelse?

Marie.

Den er saa tør, Herre.

Herr Anders.

Det skulde jeg rigtignok mene. Jeg er ikke saadan en Ujel, at jeg ikke kan holde min Haand tør! Men hvad betyder Eders Spøg?

Marie.

Det er kun en tør Spøg.

Herr Anders.

Er I fuld?

Marie.

Ja, ved hver Fingrende. Nei, nu er det forbi da I slap min Haand; jeg anbefaler mig.

(gaaer.)

Herr Tobias.

Du mangler en Flaske ungarsk Vin, Ridder: naar saae jeg Dig saaledes slaaet af Marken?

Herr Anders.

Aldrig i Fert Liv, troer jeg, undtagen naar Vinen slog mig ned. Stundom synes jeg at jeg er ikke vittigere end en Christen eller en anden simpel Mand. Men jeg spiser for meget Kødmeat; det troer jeg skader min Vittighed.

Herr Tobias.

Udisputeelig.

Herr Anders.

Derfor jeg var vis derpaa, vilde jeg forsværge det. Jeg vil ride hjem imorgen, Herr Tobias.

Herr Tobias.

Pourquoi, min Hjertens Ridder?

Herr Anders.

Hvad er pourquoi? Er det ride eller ikke ride? Gid jeg havde brugt den Tid til fremmede Tunge-maal, som jeg har anvendt paa Tægten, Dandsen og Riden; gid jeg havde lagt mig paa de skjønne Kunstler!

Herr Tobias.

Saa havde Dine Haar seet anderledes ud.

Herr Anders.

Vilde det have forbedret mit Haar?

Herr Tobias.

Udenfor al Tvivl; Du seer jo det vil ikke krolle af Naturen.

Herr Anders.

Det klæder mig dog ret godt; gjør det ikke?

Herr Tobias.

Fortræffeligt; det hænger ligesom Her paa et

Roffehoved. Jeg haaber endnu at see en huuslig Matrone tage Dig imellem sine Knæ og spinde det af.

Herr Anders.

Bitterdød, jeg vil hjem imorgen, Herr Tobias. Ederes Søsterdatter vil ikke lade sig see, eller hvis hun vil, saa gjælder det Fjere mod En at hun ikke vil have mig. Greven selv her næst ved frier stærkt til hende.

Herr Tobias.

Hun vil ikke have Greven; hun vil ikke hoiere paa Straa end hun nu er, hverken i Stand, Alder eller Forstand. Mod, Mand, Du kan endnu svemme oven paa.

Herr Anders.

Jeg vil blive en Maaned langer. Jeg er en Karl af det besynderligste Sindelag i Verden; min bedste Spas er Maskerader og Fæstelsens-Loier.

Herr Tobias.

Er Du brav i disse Mummerier, Ridder?

Herr Anders.

Saa brav som nogen Mand i Silyrien.

Herr Tobias.

Hvor vidt har Du bragt det i en Gaillarde?

Herr Anders.

Jeg kan skjære Caprioler og jeg kan springe som en Kat.

Herr Tobias.

Og jeg kan bide Musen til Dig.

Herr Anders.

Jeg mener jeg gjer ligestrem Vagspringet saa dygtig som nogen Mand i Silyrien.

Herr Tobias.

Hvorfor ere disse Ting skjulte? Hvorfor ere disse

Gaver bevarede bag et Forhang? Frygter Du de skal blive stovede? Hvorfor gaar Du ikke til Kirke i en Gaillarde og hjem igjen i en Courante. Din Gang skulde være en bestandig Springedands. Du skulde ikke saa meget som jeg veed ikke hvad, uden et Entreebat. Hvad mener Du med det? er dette en Verden at skjule sine Dyder i? Jeg sluttede af Dit Væens fortræffelige Bygning at Du var fød under Gaillarde-Stjernen.

Herr Anders.

Ja det er en velskabt Lag, som tager sig ret godt ud i en rødflammet Strømpe. Skal vi gjøre nogle Dptoirer?

Herr Tobias.

Hvad ellers? Er vi ikke fødte under Tyrens Tegn?

Herr Anders.

Tyrens Tegn; det betyder Stod og Stangen.

Herr Tobias.

Nei, det betyder Dands og Gammen. Lad mig see Dine Caprioler. — Hejsa lystig — Ha, Ha, prægtig!

(De gaae.)

Fjerde Scene.

Et Bærelse i Hertugens Pallads.

Valentin og Viola i Mandødragt.

Valentin.

Dersom Hertugen vedbliver saaledes at vise Eder sin Gunst, Cesario, saa vil I bringe det vidt; han har kun kjendt Eder i tre Dage, og I er allerede ingen Fremmed.

Viola.

Enten frygter I hans Lune eller min Forsømmelighed, siden I kan betwivle Værigheden af hans Undest for mig; Er han ubeständig?

Valentin.

Nei, aldeles ikke.

Hertugen, Curio og Følge kommer.

Viola.

Jeg takker Eder, Greven kommer.

Hertugen.

Hvor er Cesario?

Viola.

Til Eders Naades Befaling, her.

Hertugen (til sit Følge.)

I Afstand holder Jer -- Cesario,
Du Alting veed: De hemmeligste Blade
af Hjertets Bog har jeg udfoldet for Dig.
Skynd Dig derfor til hende, gode Ungling;
lad Dig ei nægte Udgang, staa ved Døren,
og stig dem: der Du vil Din Fod rodfæste
til hun vil høre Dig.

Viola.

Min ædle Herre,
ifald hun til sin Sorg er saa hengiven
som man har sagt, saa faaer jeg aldrig Udgang.

Hertugen.

Hoiroftet vær, glem Sæder, Høflighedens Bud,
for Du mit Grind lader usorrettet.

Viola.

Sæt at hun tale vil med mig, hvad da?

Hertugen.

O, da udsolde Du min Elskovs Styrke,

Iad hende undres ved min rene Trofkap:
 Det godt vil flæde Dig min Sorg at male.
 Hun bedre til Din Ungdom lytte vil,
 end til et Sendebud med Alvors Mine.

Viola.

Jeg tvivler, Tyrste.

Hertugen.

Vær forfikkret om det,
 thi hun behøve vil Din Ungdoms Alder,
 som siger Du er Mand. Dianas Læber
 ei meer Rubinen ligne og Din Stemme
 er som en Piges klingende og blød,
 og i det Hele ligner Du en Kvinde:
 Din Stjerne er for denne Sending gunstig.
 — Hem eller Ser af Eder følge ham,
 I Alle om han vil, thi jeg er bedst
 naar jeg er ene — Lykkes dette Dig,
 da skal Du, som Din Herre, leve fri
 og dele Alt med mig.

Viola.

Jeg vil forsøge.

(affræs.) Et svart Forsøg, hvor Intet er at vinde;
 thi selv jeg være gad hans Gemalinde.

(De gaae.)

Femte Scene.

Et Bærelse i Olivias Huus.

Marie og Narren.

Marie.

Nei, enten skal Du sige mig hvor Du har
 været, eller jeg aabner ikke min Mund et Haarsbred
 til Din Undskyldning. Min Frosen hænger Dig for
 Din Fraværelse.

Narren.

Lad hende hæng mig; den der bliver vel hængt, drukner ikke.

Marie.

Et flaut Svar; jeg kan sige Dig hvor Du har lært det.

Narren.

Hvor da, Jomfru Maria?

Marie.

Paa Galgebakken, og Du med Din Daarskab kan dristig bruge det.

Narren.

Vel; Gud styrke Deres Wiisdom, som have nogen, og lad Narrene nytte deres Daarskab.

Marie.

J bliver dog hængt fordi J har været saa længe borte, eller jaget bort, hvilket er det samme for Eder, som at blive hængt.

Narren.

Vel hængt er bedre end slet gift, og hvad bortjagen angaaer, det bryder jeg mig ikke om, saalænge det er Sommer.

Marie.

Du er vedhængende i Dine Gloser.

Narren.

Er jeg nedhængende i mine Hoser? Nei, jeg bærer dem i to Baand.

Marie.

Og springe de, saa hæng de om Hælene, ligesom Du snart i Galgen.

Narren.

Godt sagt, min Sandten; godt sagt! Derjem

Herr Tobias vilde holde op at drikke, var Du saa vittig en Gvas Datter som nogen i hele Landet.

Marie.

Stille, Du Kjeltring, ikke mere om det; der kommer Frokenen. Du gjør bedst i at undskyldte Dig fornuftigt.

(Marie gaaer, Olivia og Malvolio komme.)

Narren.

Vid! dersom det er Din Billie, saa hjælp mig til en god Narrestreg. De vittige Karle, som troe at besidde Dig, ere ofte Daarer, og jeg, som er vis paa at mangle Dig, kan passere for en vis Mand; thi hvad siger Quinapalus: Bedre en vittig Nar end en naragtig Vis. Gud velsigne Eder, Froken!

Olivia.

Bring den Nar bort.

Narren.

Hører I, Krabater, bring Frokenen bort.

Olivia.

Bogt Dig, Du er en tør Nar; jeg vil ikke vide mere af Dig at sige. Desuden begynder Du at føre et uanstændigt Levnet.

Narren.

To Feil, Madonna, som Drikke og gode Raad kan afhjælpe. Giv Narren Drikke saa er han ikke længer tør; raad den Uanstændige at forbedre sig. Skeer det er han ikke længer uanstændig, skeer det ikke saa maa han flikkes. Enhver Ting, som er forbedret, er kun flikket. Dyden, som leker surr, er flikket med Last, og den Lastefulde, som forbedrer sig, er kun flikket med Dyd. Gaaer denne eenfoldige Slutning igjennem, er det godt, hvis ikke, hvad gjøre vi da? Ligesom der ingen ulykkelig Elsker er uden Glendighed,

saa er Skjønhed en Blomst, — Froskenen bad Jer bringe Narren bort, derfor siger jeg nok engang, bring Froskenen bort.

Olivia.

Jeg bad dem skaffe Dig bort.

Narren.

Misgreb i høieste Grad! — Frosken, **Cucullus non facit monachum**, det er saa meget som at sige, min Hjerne er ikke saa spraglet som min Troie. Gode Madonna, giv mig Tilladelse til at bevise Eders Daarskab.

Olivia.

Kan Du det?

Narren.

Fortræffeligt, Madonna.

Olivia.

Jer Dine Beviser.

Narren.

Jeg maae kattedisere Jer først, Dydens lille Muse, og I maa svare mig.

Olivia.

Ja vel da; af Mangel paa anden Bestjæftigelse vil jeg besvare Dine Spørgsmaal.

Narren.

Gode Madonna, hvorefter serger Du?

Olivia.

Gode Nar, over min Broders Død.

Narren.

Jeg troer, at hans Sjæl er i Helvede, Madonna.

Olivia.

Jeg veed at den er i Himlen, Nar.

Narren.

Desto større er Eders Daarskab, Mademma, naar
J sørger fordi Eders Broders Sjæl er i Himlen. —
Bring den Nar bort, mine Herrer!

Olivia.

Hvad synes J om denne Nar, Malvolio? For-
bedrer han sig ikke?

Malvolio.

Jo, og vil det til han drager sit sidste Aanded-
drag. Uffældig Alder, som bringer den Vise i Af-
tagende, forbedrer stedse Narren.

Narren.

Der Herre sende Jer en pludselig Uffældighed,
for bedre at forstørre Eders Daarskab. Herr Tobias
vil sværge paa at jeg ingen Nar er, men han vil
ikke vædde to Skilling paa at J ingen Nar er.

Olivia.

Hvad siger J til det, Malvolio?

Malvolio.

Jeg undres over at Eders Naade kan for-
drage en saadan elendig Slynge. Jeg saae ham
for et Par Dage siden bukke under for en eenfoldig
Nar, som ikke havde mere Hjerne end et Skabillens-
hoved. Seer J, nu er han allerede fra Papirerne;
naar J ikke leer, eller giver ham Anledning, har han
strax en Knevl i Munden. Jeg forsikrer paa, jeg
skatter de vise Mænd, som finde saa stor Behag i
denne Slags Narre, ikke høiere end Narrens Bror.

Olivia.

O, J er syg af Egenkjarlighed, Malvolio. J
nyder med fordærvet Smag. Den som er ædelmodig,
skyldfri og af et aabent Sindelag tager disse Ting
som Orter, udblæste af et Pusterør, men J betragter

dem som Kanon-Kugler. En privilegeret Nar bag-
taler ikke fordi han spotter i Speg, ligesom den Vise
ikke bespotter, skjøndt han gjør intet Andet end at
dadle.

Narren.

Merkur skjenke Dig Gave til at lyve, thi Du
taler vel om Narrestanden.

Marie kommer tilbage.

Marie.

Der er en ung Herre ved Døren, Froken, som
ønsker særdeles meget at tale med Eder.

Olivia.

Fra Grev Orsino, ikke sandt?

Marie.

Jeg veed ikke, Froken, men det er et smukt
ungt Menneske med et anstændigt Følge.

Olivia.

Hvem af mine Folk holder ham tilbage?

Marie.

Herr Tobias, Eders Fætter.

Olivia.

Skaf ham af Veien, jeg beder Dig. Han taler
som en gal Mand. Hy dog! — (Marie gaaer.)
Gaa I, Malvolio! Derksom det er fra Greven, er
jeg syg, eller ikke hjemme: Hvad I vil, kun skaf
ham bort. (Malvolio gaaer.) I seer at Eders Narre-
streger forældes; man lider dem ikke mere.

Narren.

Du har talt for os, Madonna, som om Din
ældste Son skulde være en Nar: Gid Jupiter vilde
proppe hans Hjernekal fuld med Hjerne, thi her

kommer en af Din Slægt, som har et meget svagt
pia mater.

(Herr Tobias kommer.)

Olivia.

Paa min Vre, halv besjænkhet. — Hvem er
ved Døren, Fætter?

Herr Tobias.

En Herre.

Olivia.

En Herre? Hvad Slags Herre?

Herr Tobias.

Det er en Herre som — Pokker tage disse
Straajunkere! — Hvad nu?

Narren.

Gode Herr Tobias. —

Olivia.

Fætter, Fætter, kan I ikke afslægge den Rums-
vane.

Herr Tobias.

Bruusbane, jeg trodser alle Bruusbaner! — Der
er netop en ved Døren.

Olivia.

Hvem er det?

Herr Tobias.

Lad ham være Djævelen selv om han vil; vær
vis paa, det er Gæt og det Samme for mig.

(gaaer.)

Olivia.

Hvad ligner en druffen Mand, Nar?

Narren.

En drufnet Mand, en Nar og en gal Mand.

Den første Draabe over Tørsten gjør ham til en Nar, den anden gjør ham gal, og den tredie drukner ham.

Olivia.

Ja, saa gaa Du hen til Undersøgden og besørg ham besigtet, thi han er i den tredie Grad: han er druknet. Gaa og see efter ham.

Narren.

Han er ikke mere end gal endnu, Madonna, og Narren skal see efter den Gale.

(gaaer.)

(Malvolio kommer.)

Malvolio.

Froken, den unge Krabat sværger paa at han vil tale med Eder. Jeg sagde ham I var syg; det paastod han at vide og derfor kom han for at tale med Eder. Jeg sagde ham I sov; det synes han ogsaa at have Forkundskab om, og derfor kommer han for at tale med Eder. Hvad skal man sige til ham, naadige Froken? Han er væbnet mod ethvert Afslag.

Olivia.

Siig ham, at han skal ikke tale med mig.

Malvolio.

Det er allerede sagt, men han svarer at han vil staae Skildvagt ved Eders Dor Dag og Nat; thi han vil tale med Eder.

Olivia.

Hvad Art af Menneſke er han?

Malvolio.

Af en meget uartig Art. Han vil tale med Eder; vil I eller vil I ikke?

Olivia.

Hvorledes seer han ud, af hvad Alder er han?

Malvolio.

Ikke gammel nok for en Mand og ikke ung nok for en Dreng; han er imellem begge. Han er ligesom grønne Erter for Sankt Hans Dag, eller et halvgreent Æble førend det bliver modent. Han staaer som paa Midtveien imellem Mand og Dreng. Forresten er han ret smuk, men næsviis, og i hans Gud er endnu en heel Deel tilbage af Moderkalken.

Olivia.

Lad ham komme — Kald min Kammerpige.

Malvolio.

Kammerpige, Trofeneu kalder.

Malvolio gaaer, Marie kommer.

Olivia.

Giv mig mit Elor, — kast det over mit Ansigt; vi vil endnu engang høre Orsinos Gesandt.

Viola kommer.

Viola.

Husets ædle Dame, hvem er det?

Olivia.

Tal til mig; jeg vil svare for hende. Hvad begjærer I.

Viola.

Mæest straalende, fortræffeligste og usorligneligste Skjønhed, sliig mig om I er Husets Herskerinde, thi jeg har aldrig seet hende før. Jeg vilde nødig anbringe min Tale til den Urette, thi foruden det at den er mæsterlig forfattet, har jeg gjort mig den Umage at lære den udenad. Udvalgte Skjønhed, hav mig ikke tilbedste: jeg saares meget let ved den ringeste uvenstfabelige Behandling.

Olivia.

Fra hvem kommer I?

Viola.

Jeg kan ikke sige meget mere end det jeg har studeret, og det Spørgsmaal staaer ikke i min Rolle. Elskværdige Dame, giv mig en venlig Forsikring om at I er Husets Hærskende, at jeg kan fare fort i min Tale.

Olivia.

Er I en Skuespiller?

Viola.

Nei; og dog sværger jeg ved alle Argelistens Snarer, at jeg ikke er den jeg giver mig ud for. Er I Husets Dame?

Olivia.

Dersom jeg ikke bedrager mig selv, er jeg det.

Viola.

Visselig, dersom I er det, bedrager I ei Eder selv; men hvad der er Eders til at bortskjanke er ikke Eders til at beholde. Dog dette er uden for mit Grinde. Jeg maa frem med min Tale til Eders Noes, og derpaa give Eder Kjernen af mit Budskab.

Olivia.

Kom med det Væsentlige strax; jeg skænker Eder Noesen.

Viola.

Al, det har kostet mig megen Møie at indstudere den, og den er poetisk.

Olivia.

Desto snarere er den opdigtet. Jeg beder Eder, hold den tilbage. Jeg har hørt I var meget nærviss ved min Der, og jeg tillod Eder Afgang, mere for at forundre mig over Eder, end for at høre Eder. Er I fra Forstanden, saa gaa, er I ikke, saa vær

fort; jeg er ikke i Lune til at tage Deel i en saa besynderlig Samtale.

Marie.

Vil I sætte Seil til, Herre? Her er Eders Cours.

Viola.

Nei, min gode Svabergast, jeg vil krydse lidt længer i dette Farvand. Vil I ikke bringe denne lille Kæmpe til at tie, Froken?

Olivia.

Siig Eders Grinde.

Viola.

Jeg er et Budskab.

Olivia.

I maa have skræffelige Ting at frembringe, siden Eders Fortale er saa frygtelig. Tal!

Viola.

Det vedkommer ene Eders Dre. Jeg bringer ingen Krigserklæring, fordrer ingen Hylsning. Jeg bærer Olie-Grenen i min Haand; mine Ord ere lige saa fredelige som vigtige.

Olivia.

I begyndte dog uhosligt. Hvem er I? Hvad vil I?

Viola.

Derfom jeg har syntes uhoslig, lærte jeg det af dem som modtog mig. Hvem jeg er og hvad jeg vil er hemmeligt som jomfruelig Blyfsærdighed: for Eders Dre Christenlærdom, for Andres Banhelligelse.

Olivia.

Lad os være ene, vi vil høre denne Christenlærdom. (Marie gaaer.) Nu da, hvorledes lyder Eders Text.

Viola.

Elstværdigste Froken —

Olivia.

En trostelig Være; derom kan siges meget.
Hvor staaer Eders Text?

Viola.

I Orsinos Barm.

Olivia.

I hans Barm? I hvilket Capitel af hans Barm.

Viola.

For at svare capitelfast: i det første af hans
Hjerte.

Olivia.

Jeg har læst det; det er Kjetteri. Har I ikke
meer at sige?

Viola.

Skjonne Froken, lad mig see Eders Ansigt.

Olivia.

Har I Noget fra Eders Herre at afgjøre med
mit Ansigt? Nu er I uden for Texten; men vi vil
drage Forhængen tilside og vise Eder Maleriet. Seer
I, Herre, saaledes seer det ud i dette Dieblis; er
Arbeidet ikke ret godt? (Tager Sløret af.)

Viola.

Fortræffeligt, dersom Gud gjorde Alt.

Olivia.

Det er ægte Farve, Herre; det taaler baade
Vind og Veir.

Viola.

Det reneest Skjønhed er; Naturen har
det Røde og det Hvide huldrikt blandet.
Men, Froken, det er grusomt, dersom I

til Graven bærer disse Indligheder,
og ei en Gjenpart efterlader Verden.

Olivia.

O, min Herre, jeg vil ikke være saa haard-
hjertet; jeg vil lade forfærdige adskillige Copier af
min Skjønhed. Den skal blive optegnet som andet
Inventarium, og enhver forskjellig Deel skal blive an-
ført i min sidste Villie, saasom: item, to ret taalelige
Læber; item, to blaae Dine med tilhørende Dielaage;
item en Hals, en Kind, og saa videre. Er I sendt
hid for at taxere mig?

Viola.

Jeg kjenner Eders Værd. I er for stolt;
men var I end en Her, saa er I skøn.
Min Herre elsker Eder: saadan Elskov
kan ei gjenkjældes, om I ogsaa var
Naturens Mesterværk.

Olivia.

Hvorledes elsker han mig?

Viola.

Med Taarestrome, til Afguderier,
med Flammesukke, som udtordne Elskov.

Olivia.

Han veed min Mening: Jeg ham ei kan elske;
dog troer jeg at han dydig er og ædel,
af værdig Byrd og af uplettet Ungdom,
af Rygtet æret, gavmild, lærd og tapper,
af Skabning god, og fra Naturens Haand
en vækker Mand. Dog kan jeg ham ei elske,
og han mit Svar for lange siden veed.

Viola.

Hvis med min Herres Jld jeg elsked Eder,
med saadan Qval, saa hestigt indtil Døden,

da fandt jeg ei Fornuft i Eders Afslag —
jeg fattede det ei.

Olivia.

Hvad vilde I da?

Viola.

Bed Eders Der en Pilehytte bygge.
Jeg lod min Sjæl indflye i Eders Guns,
skrev Trostels Hymner til foragtet Elskov
og sang dem høit i Nattens døde Stilhed,
udraabte Eders Navn med Hoi og Balle,
til Lustens Sladdersofre mig gjensvared:
Olivia! For Eder blev ei No
imellem Jord og Himmel, til I blev
medlidende.

Olivia.

Hvem vide kan hvor vidt
I bragte det. Hvorledes er Jer Herkomst?

Viola.

Over min Kaar, dog er jeg tilfreds;
jeg ædelbaaren er.

Olivia.

Siig Eders Herre,
jeg kan ei elske ham; ei ostere
han sende Bud, undtagen hvis I kom
og sagde mig hvorledes han optog det.
Lev vel, tak for Jer Meie; tag I dette. —

Viola.

Behold Jer Pung, jeg er ei lei et Budskab.
Min Herre onsker Gjengjæld — ikke jeg.
O, gid hans Hjerte var af Flintesteen!
Gid I ham elsked som han elsker Eder,
og I foragtet Elskovs Dvaler led!
Og nu lev vel da — skjenne Grusomhed!

(Viola gaar.)

Olivia.

Hvorledes er Jer Herkomst?
 Over min Aar, dog er jeg tilfreds;
 jeg ædelbaaren er. Jeg tvivler ei.
 Din Tunge, Mafyn, Skabning, Aand og Udfærd
 femfoldigt Vaaben er. — Men stille — stille,
 saa hurtig ei! — Gid Tjeneren var Herren!
 Hvorledes? Er da denne Pest saa smitsom?
 Jeg frygter denne Unglings Egenskaber
 — jeg føler det — paa en usynlig Sti
 har fundet Veien til — nu lad saa være;
 Malvolio! —

Malvolio.

Her, Froken, hvad befaler?

Olivia.

Løb efter dette hidfig-stolte Bud
 fra Greven. Her han efterlod en Ring;
 hvad han end svarer, siig jeg taer den ikke.
 Ved ham ei smigre Greven og ei heller
 ham give Haab; thi Hans jeg aldrig bliver.
 Ifald det unge Menneske imorgen
 vil komme her, jeg Grunde ham vil give;
 skynd Dig, Malvolio!

Malvolio.

Det vil jeg, Froken.

(Malvolio gaaer.)

Olivia.

Jeg veed ei hvad jeg gjer, og om jeg ei
 ved Diet ledes paa en uret Wei.
 O Skjæbne, viis Din Balde, Dig bør Vre;
 hvad er bestemt, det skee, og saa det være!

(gaaer.)

Anden Akt.

Første Scene.

Søkynten.

Antonio og Sebastian.

Antonio.

Vil I ei blive længer, eller vil I ei at jeg følger
Eder?

Sebastian.

Bed Eders Taalmodighed, nei! Min Stjerne
skinner mørk; min uheldige Skjæbne kunde maaſkee
have Indflydelse paa Eders. Derfor beder jeg Eder
at forlade mig, at jeg kan bære mine Lidelser ene.
Det var en ſlet Belønning for Eders Venſkab, at
lægge nogen af dem paa Eders Skuldre.

Antonio.

Lad mig dog vide, hvilken Dei I bestemmer
Eder at tage.

Sebastian.

Nei, tilgiv mig; min Reife fører til Galſkab.
Men jeg er bleven vaer hos Eder en ſaa ualmindelig
Beſtedenhed, at I ikke vil afnøde mig det jegønſker
at fortie, hvilket forpligter mig til at aabenbare det
ſelv. Vid da af mig, Antonio, at mit Navn er
Sebastian, og ikke Rodrigo, ſom jeg har kaldt mig.
Min Fader var den Sebastian af Meſſalin, ſom I
viſt har hørt tale om. Han efterlod ſig mig og en
Søſter, fødte i ſamme Time. Gid det havde været
Himlens Willie at vi ogſaa havde endt ſaaledes, men
det forhindrede I, thi nogle Timer før I reddede
mig af Brandingerne, druknede min Søſter.

Antonio.

Gode Gud!

Sebastian.

Hun var en Pige, som, omendstjendt man sagde at hun lignede mig, af Mange blev holdt for smuk. Men kunde jeg end ikke istemme en saa ualmindelig Beundring, tør jeg dog dristig paastaae, at hendes Sindelag var saaledes, at Misundelsen selv maatte kalde det skjont. Hun er druknet i den salte Vølge, og jeg synes at drukne hendes Minde i den salte Taare.

Antonio.

Tilgiv mig Eders flette Underholdning.

Sebastian.

Bedste Antonio, undskyld al den Uleilighed jeg har forarsaget Eder.

Antonio.

Dersom J ikke vil at mit Venskab for Eder skal dræbe mig, saa lad mig følge Eder som Tjener.

Sebastian.

Dersom J ikke vil tilintetgjøre det Gode J har gjort, det er: dræbe den J har frelst, saa begjær det ei. Nu, lev bestandig vel! Min Barm er fuld af Taknemmelighed, og jeg er saameget min Moders Barm, at dersom J giver mig den ringeste Anledning, ville mine Dine fortælle det. Jeg gaaer til Grev Drsinos Hof, lev vel! (gaaer.)

Antonio.

Gid Gudernes Velsignelser Dig følge!
Jeg mange Tjender har ved Grevens Hof,
jeg ellers snarlig vilde see Dig der.
Dog hørde hvad der vil, jeg der Dig søger;
mit Venskab gjør at jeg med Faren spøger.

Anden Scene.

En Gade.

Viola kommer, Malvolio følger strax efter.

Malvolio.

Var I ikke nylig hos Grevinde Olivia?

Viola.

Just nu, Herre; med ganske maadelige Skridt er jeg netop kommen herhid.

Malvolio.

Hun giver Eder denne Ring tilbage; I kunde have sparet mig Uleiligheden naar I havde taget den med Eder. Hun tilføier endydermere, at I maa gjøre Eders Herre fuldkommen begribeligt, at hun ikke vil have ham. Og een Ting endnu: at I aldrig mere maa fordrifte Jer til at komme igjen i hans Ansiggender, undtagen for at berette hvorledes han optager dette. Tag den Bescud.

Viola.

Hun faaet en Ring af mig! Jeg vil ei have den.

Malvolio.

Hør, I har kastet den til hende i Arrighed, og hun vil at den skal gives tilbage paa samme Maade. Om den er værd at bukke sig for, ligger den for Eders Nase, hvis ikke, saa lad den være hans, som finder den.

(gaaer.)

Viola.

Jeg gav ei nogen Ring; hvad mener hun?
Gid ei mit Ydre har indtaget hende!
Saa sær opmærksom hun beskued mig,
at Tungens Brug var næsten tabt ved Diets,
og i afbrudte Ord var hendes Tale.

Hun elsker mig, men snild i Kjærlighed
 hun sig af dette plumpe Vnd benytter.
 Min Herres Ring! — Han har ei nogen sendt.
 Jeg Manden er. — Hvis det er saa, den Arme,
 det bedre var hun elskede en Drom!
 Forklædning! Du Ugudelighed er,
 som kun forstørrer Arvefjendens Magt.
 Hvor let det er for smukt udjiret Falskhed
 at præge sig i Vindens blide Hjerte!
 Ifkun vor Svaghed Grunden er, ei vi,
 thi som vi skakte blive, saa vi ere.
 Hvor vil det gaar? Han elsker hende høit,
 jeg Staffel ham tilbøder inderligt,
 og hun, Bedrague, er i mig indtaget.
 O hvad skal Enden blive? Jeg, som Mand,
 kan kun fortvivle ved min Kjærlighed,
 og som en Vinde, af, Du gode Gud,
 hvor hensigtsløse er Olivias Sukke?
 O Tid! at jerne Alt tilkommer Dig,
 den Knudes Løsning er for svær for mig.

Tredie Scene.

Et Bærelse i Olivias Huus.

Herr Tobias Hikke og Herr Anders Blegnæb.

Herr Tobias.

Kom Herr Anders; ikke i Seng efter Midnat
 er at være tidlig oppe, og dilaculo surgere, Du
 veed —

Herr Anders.

Nei, paa min Samvittighed, det veed jeg ikke;
 men jeg veed, at være sildig oppe er at være sildig
 oppe.

Herr Tobias.

En falsk Slutning; jeg hader den som en tom
Viinkande. Alt være oppe efter Midnat og derpaa
gaae tilsengs er tidligt; altsaa, at gaae tilsengs efter
Midnat er at gaae tidligt tilsengs. Bestaaer ei vort
Liv af de fire Elementer?

Herr Anders.

Jo, i Sandhed, saa siger man. Men jeg troer
snarere at det bestaaer af Spise og Drikke.

Herr Tobias.

Du er lærd; lad os altsaa spise og drikke. —
Heida, Marie — et Bager Viin!

Narren kommer.

Herr Anders.

Der kommer, paa min Sjæl, Narren.

Narren.

See god Dag, mine Kjaledægger! Skal vi nu
staae her som tre Narre?

Herr Tobias.

Velkommen Din Gjel! Lad os nu faae en
Sang her.

Herr Anders.

Paa min Sjæl, Narren har et prægtigt Bryst.
Jeg vilde give ti Ducater til at jeg havde saadanne
Lægge og saadan en Syngestemme som han. Paa
min Samvittighed, Du var i herligt Lume i Aftes,
da Du fortalte om Pigrogromitus og om Bapianerne,
som påsferede Queubus-Linien. Det var prægtigt,
paa min Sjæl! Jeg sendte Dig en Gylden for Din
Ulmage, fik Du den?

Narren.

Jeg har gjemt Din Foræring, for Malvolios

Næse er intet Pidskefast. Min Tøs har en hvid
Haand og Mysmidonerne er ingen Oltapperi.

Herr Anders.

Vel, det er dog det bedste Slags Galtskab naar
Alting kommer til Stykket. Giv os nu en Sang.

Herr Tobias.

Begynd, der har Du en Gylden; syng.

Herr Anders.

Der har Du ogsaa en fra mig. Jeg vil ikke
være ringere end —

Narren.

Vil I have en Kjørligheds-Vise, eller en Sang
om god Levemaade.

Herr Tobias.

En Kjørligheds-Vise, en Kjørligheds-Vise.

Herr Anders.

Ja, ja; jeg bryder mig ikke om god Levemaade.

Narren (synger.)

Sode Skat, siig hvi Du sværmer?

Bliv, Din Elsker tro sig nærmere,
han med Sængen veed Væstet.

Gaa vi bort, min Balsom-Vosse,
Elskovs bedste Mod er Ryse,
det hver Moders Sen jo veed.

Herr Anders.

Fortræffelig godt, paa min Sjæl!

Herr Tobias.

Herligt, herligt!

Narren.

Hvad er Elskov? Diebliffet, —

den, som rask greb til, han fik' et;
hvad som kommer er uvist.

Kom og kys mig — gjemt til Matten —
tyve Gange — er til Katten.

Ungdom har ei No, ei Rist.

Herr Anders.

En houningsfød Stemme, saa vist som jeg er
en ærlig Ridder.

Herr Tobias.

En smittende Mande.

Herr Anders.

Dvermaade fød og smittende, paa min Sjæl.

Herr Tobias.

Alt høre igjennem Næsen er den fød i sin Smitte.
Men skal vi lade Styerne dandse? Skal vi forstyrre
Natusglen med en Mundsang, der kan trække tre
Sjæle ud af een Bæver? Skal vi?

Herr Anders.

Dersom I vil seie mig, saa lad os det; Jeg er
en Hund efter en Mundsang.

Narren.

Dg ved vor Brue, man skal lude med de Hunde
man er iklandt.

Herr Anders.

Ganske vist. Dg lad os synge: Du Skjelm.

Narren.

Hold Din Mund, Du Skjelm! Saa bliver
jeg nødt til, Ridder, at kalde Eder Skjelm.

Herr Anders.

Det er ikke første Gang jeg har nødt Nogen
til at kalde mig Skjelm. Begynd, Nar; det begynder
saaledes: Hold Din Mund.

Narren.

Jeg kan aldrig begynde, naar jeg skal holde min
Mund.

Herr Anders.

Du har, paa min Sjæl, Ret; nu begynd!

(De syngte en Rundsang.)

Marie (kommer.)

Hvad gjør I her for en Katteconcert? Dersom min Frosken ikke kalder sin Hunsbøvmester Malvolio og lader Jer kaste paa Døren, saa siger jeg aldrig et sandt Ord mere.

Herr Tobias.

Froskenen er en Snerpe, vi ere politiske Kandestøbere, Malvolio er en gammel Næv og, (syngende)

Tre lystige Brødre er' vi.

Er jeg ikke hendes Slagtning? Er jeg ikke af hendes Blod? Snik Snak, Frosken. (syngende) Der var en Mand i Babylon. — Frosken, Frosken!

Narren.

Saa sandt som jeg er ærlig, Ridderen er fortræffelig i Narrestreger.

Herr Anders.

Han er brav nok, naar han er i Lune, og saaledes gaaer det ogsaa mig; det klæder ham bedre, men jeg gjør det mere naturligt.

Herr Tobias (syngende.)

Det var Decembers tolvte Dag —

Marie.

For Guds Skyld, vær dog rolig.

(Malvolio kommer.)

Malvolio.

Er I gale, I Herrer? eller hvad ere I? Have I ikke mere Fornuft, Forstand og Anstandighed end at gale som Kjædelskittere paa denne Tid af Natten? Gjør I Froskenes Rolig til et Ølhuus, hvor I

qvækker Jeres Lappeskræder=Sange med saa ubarmhjertige Stemmer? Har I ikke mere Verbodighed for Huset og dets Beboere eller Taft for Belanstandigheden?

Herr Tobias.

Vi holde Taft, Herre, i vor Rundsang. Gaa Potter i Vold!

Malvolio.

Herr Tobias, jeg maa tale ligesvem, uden Dmssvøb med Eder: Min Frosen bad mig sige Eder, at omendstjondt hun huser Eder som sin Slagtning, anseer hun sig ikke bunden til Eders uordentlige Leve-maade. Dersom I kan stille Jer af med den, er I velkommen til at boe her, hvis ikke, og det behager Eder at tage Afsted med hende, er hun villig til at sige Eder Farvel.

Herr Tobias (synger.)

Farvel, min Gode, siden jeg skal gaae.

Malvolio.

Jeg beder Jer, Herr Tobias.

Narren (synger.)

Man skue kan, hans Dage ere saa.

Malvolio.

Ja, saa er det.

Herr Tobias (synger.)

Men jeg skal aldrig doe.

Narren (synger.)

Der loi I Bitterkno.

Malvolio.

Han gjer Jer megen Vre.

Herr Tobias (synger.)

Skal jeg ham jage fort?

Narren (synger.)

Det hjælper ikke stort.

Herr Tobias (synger.)

Sa skal han bort, jeg sparer ei.

Narren (synger.)

J ikke tør, han svarer nei.

Herr Tobias.

Ude af Takt, Herre; J lyver. — Er J meer end Hushovmester? Troer Du, fordi Du er dydig, skal der hverken være Kage eller stærkt Æl til?

Narren.

Jo, ved Sankt Anna, og Ingefæret skal blive hedt i Munden ovenifjæbet.

Herr Tobias.

Du har Ret. — Gaa J, Herre, og puds Eders Kjæde *) i Bredkrummerne — Maria, et Bæger Viin!

Malvolio.

Jomfru Maria, dersom J satte den ringeste Priis paa Trokens Gunst, saa vilde J ikke befordre denne uanstændige Levemaade; hun skal faae Alting at vide af mig. (gaar.)

Marie.

Gaa Du og ryst Dine Dren.

Herr Anders.

Det var ligesaa god en Handling, som at drikke naar man er sulten, at fordre ham ud i aaben Mark og ikke møde, men lade ham staae som en Nar.

Herr Tobias.

Gjør det, Ridder, jeg vil skrive Dig en Ud-

*) Hushovmestrene bare i fordums Tid en Kjæde, til Udmærkelse fremfor de andre Tjenestefolk.

fordring, eller jeg vil bringe ham Din Fortærelse mundtlig.

Marie.

Kjære Herr Tobias, vær rolig i Aften. Siden det unge Menneske fra Greven var her idag, har min Frosen været meget urolig. Overlad Monsieur Malvolio til mig. Dersom jeg ikke bringer det saa vidt med ham, at han skal blive til almindelig Latter, saa har jeg ikke Vittighed nok til at ligge udstrakt i min Seng; og det veed jeg jeg kan.

Herr Tobias.

Lad os høre, lad os høre! Fortæl os Noget om ham.

Marie.

Nu da, han er stundom noget hellig.

Herr Anders.

Dersom jeg vidste det, vilde jeg prygle ham som en Hund.

Herr Tobias.

Fordi han er hellig? Din særdeles Grund, Hjertens Ridder?

Herr Anders.

Jeg har ingen særdeles Grund, men jeg har god Grund nok.

Marie.

Han er hellig naar det gavner ham, men altid en Tmugpiller, en Slynge som bærer Rappen paa begge Skuldre, en affekteret Udsel som kan lærde Klasker udenad, og giver dem fra sig stumpeviis; han er saa tilfreds med sig selv og troer sig saa propfuld af gode Egenskaber, at det er hans Troes første Artikel, at Enhver maa ynde ham. Denne Last skal give mig tilstrækkelig Anledning til Hævn.

Herr Tobias.

Hvad vil Du foretage Dig?

Marie.

Jeg vil lade et uforstaaeligt Kjarlighedsbrev falde paa hans Bei, hvori han ved Farven af hans Skjæg, Dannelsen af hans Læg, hans Anstand, Dine og Pande skal finde sig haandgribeligen afbildet. Min Skrift ligner Trokens saa meget, at naar vi finde en Seddel skreven for længere Tid siden, kan vi ikke stille vore Hænder fra hinanden.

Herr Tobias.

Fortræffeligt; jeg lugter Linten.

Herr Anders.

Jeg har den ogsaa i Næsen.

Herr Tobias.

Han skal troe at Brevet Du lader falde kommer fra min Søsterdatter, og at hun er forelsket i ham.

Marie.

Den Farve har rigtignok omtrent min Hest.

Herr Anders.

Og Din Hest vil gjøre ham til et Uesl.

Marie.

Uesl, ja det tvivler jeg ikke paa.

Herr Anders.

O, det vil blive ganske ypperligt.

Marie.

Kongelige Leier, vær vis derpaa. Jeg veed for vist at min Medicin skal virke. Jeg vil stille Eder To, og Narren skal udgjøre den Tredie, paa et Sted hvor han skal finde Brevet. Vær opmærksom paa hvorledes han udlægger det. Nu til Sengs

fer i Nat, og lad os drømme om denne Spas. Lev
vel.

(gaaer.)

Herr Tobias.

God Nat, Penthesilea.

Herr Anders.

J mine Dine er det en rask Pige.

Herr Tobias.

En ægte, afrettet Støver, og hun tilbeder mig;
men hvad kommer det egentlig Sagen ved?

Herr Anders.

Jeg blev ogsaa engang tilbedet.

Herr Tobias.

Lad os gaae til Sengs, Ridder. — Det er
nødvendigt Du sender Bud efter flere Penge.

Herr Anders.

Dersom jeg ikke faaer Eders Søsterdatter, er
jeg ilde snydt.

Herr Tobias.

Send efter Penge, Ridder. Kald mig en Skjelm,
dersom Du ei faaer hende tilsidst.

Herr Anders.

Jeg vil aldrig være ærlig om jeg ikke faaer
hende; tag det som Du vil.

Herr Tobias.

Kom, kom, jeg vil afkrænde noget Canariiseet;
det er for sildig at gaae tilsengs nu. Kom Ridder.

(De gaae.)

Fjerde Scene.

Et Bærelse i Hertugens Pallads.
Hertugen, Viola, Curio og Flere.

Hertugen.

Giv meer Musik! — God Morgen, mine Venner! —
Nu da, Cesario, ikkun den Sang,
den gamle Sang, vi horte igaar Aftes.
Mig synes den mit Hjerte lindrer noget;
meer end da søgte, tidt gjentagne Phraser
i denne nye og svulstig-svinnle Tid.
Giv os et Vers.

Curio.

Med Eders Naades Tilladelse, han som sang
den er her ikke nu.

Hertugen.

Hvem var det?

Curio.

Fest, Spogedoctoren, naadige Herre; en Nar
som morede meget Grevinde Olivia's Fader. Han
er sikkert her i Nærheden.

Hertugen.

Søg ham, og spil saa lange Melodien.

(Curio gaar. — Musik.)

Hør Ungling, hvis engang Du skulde elske,
da mind Dig mig ved Kjærlighedens Dvaler,
thi hver oprigtig Elsker er som jeg:
ustadig, lunefuldt i Alt, undtagen
i Tanken paa den Elskede at faae.
Hvad synes Du om denne Melodi?

Viola.

Dig Elko den gjensvarer fra det Sted
hvor Elskov throner.

Hertugen.
Mesterligen svart.

Mit Liv jeg vadder paa, ung som Du er,
Dit Die har dog allerede beilet.
Er det ei sandt.

Viola.
Jo lidt, min adle Herre!

Hertugen.
Hvorledes saae hun ud?

Viola.
Omtrent som J.

Hertugen.
Saa er hun Dig ei værd; hvad Alder har hun?

Viola.
Netop paa Ederes Alder, heie Tyrske,

Hertugen.
Bed Gud, for gammel. Stedse Qvinden tage
en Eldre end hun selv; det passer bedst.
Da hersker stedse hun i Manden Bryst,
thi, Ungling, omendstjondt vi selv os prise,
saa er vort Sindelag dog meer ustadigt
og svæver hist og her, meer vakkende
end Qvindernes.

Viola.
Det troer jeg ogsaa, Herre.

Hertugen.
En Ungre end Dig selv Du vælg Dig,
thi ellers svinder Elskovens Varighed.
Som Rosen Qvinden er, udsprungen neppe,
før salvende den visner næste Stund.

Viola.

Ja, I har Ret! Men af, den Dval er stor,
at doe naar Blomsten er i ypperst Flor.

Curio og Narren komme.

Hertugen.

Kom, syng den Sang, min Ven, Du sang i Aste's. —
Cesario, giv Agt; den simpel er
og gammel: ifkun Spindelkonerne,
og Pigerne som væve og som knytte,
den synge nu. Det er censoldig Sandhed;
den aander ifkun Elskovs rene Ustyld,
som i Guldalderen.

Narren.

Er I bered?

Hertugen.

Ja syng, jeg beder Dig.

Narren (synger.)

D lad mig snarlig, snarlig doe,
Cypressen bilde skal min Baande:
jeg elskede en grusom Me.
D, fly min Barm, Du trange Mande!
Liglagenet med Rosmarin
bestroet blive.
Gi Rogens Elskov var som min —
Snart No den give!

Dg ingen Blomst og intet Lev
I lægge paa min sorte Kiste;
thi Ingen kan, naar jeg er Stov,
begribe klart hvad jeg forliste.
Gi Perledug af Taarers Hav
mit Tristed vade;
sand Elskov finde ei min Grav,
for der at græde.

Hertugen.

Der har Du for Din Uleilighed.

Narren.

Jugen Uleilighed, Herre; jeg finder Fornoielse
i at synge.

Hertugen.

Saa vil jeg betale Din Fornoielse.

Narren.

Rigtig, Herre; Fornoielse bliver stedse, seent eller
snart, betalt.

Hertugen.

Nu kan Du gaae.

Narren.

Gid Tungsindighedens Gud beskytte Dig! Lad
Din Skræder sive Dig en Kjortel af changeant Taft,
thi Dit Sindelag er en sand Opal. Folk af sliq
Bestandighed skulde sendes tilsees, at de kunde seile
med alle Vinde; thi naar man ikke veed hvor man
vil hen, kommer man ofte længst. — Farvel!

Hertugen.

Forlader os I Andre. —

(Curio og Følge gaae.)

Her, Cesario,

gaa endnu eengang til hiin grumme Skjonhed.

Siig at min Elskov, adlere end Verden,
ei sætter Priis paa vidtstrakt, støvet Land
og Guds, som Himlen hende tildeelt har;
men Under Smykket, det Klenod hvori
Naturen klædte hende, mig henrykker.

Viola.

Men hvis hun ei kan elske Eder, Herre?

Hertugen.

Det Svar jeg tager ei.

Viola.

Det maa I dog.

Sæt at en Pige — det maaskee er saa —
med lige Hjertekummer elsker Eder,
som I Olivia; maa det da ei,
naar I tilstaaer at I ei elsker hende,
som Svar antages?

Hertugen.

Jungen Dvindebarm

saa inderlig en Kjærlighed kan aande
som dette Hjerte, intet Dvindehjerte
omfatte kan med Stadighed saa Meget.
Alf, deres Kjærlighed kan kaldes Lyst:
ei Hjertets rene Nydelse, men Ganens,
som taaler affel Overmættelse.
Men min som Havet hungrig er; den kan
fordeie Alt. Du maa ei sammenligne
den Kjærlighed en Dvinde kan mig skænke,
med den jeg seler for Olivia

Viola.

Da reed jeg dog —

Hertugen.

Nu sliq mig, hvad Du reed?

Viola.

For vel hvorledes Dvinden elste kan:
i Sandhed, de er troe, saavel som vi.
Min Faders Datter elskede engang —
maaskee, saaledes, hvis jeg Dvinde var,
jeg elskede min Fyrste.

Hertugen.

Hvordan var

da hendes Levnetsløb?

Viola.

Et Intet, Herre!

Hun yttred ei sin Kjærlighed, men lod
i Skjul den nage Purpur-Rindens Rodme,
en Drm i Knoppen lig; hun taug og led,
og med en bleg og dyb Tungsindighed
hun sad, lig Taalmod paa et Monument,
og smilede ad Sorgen. Var det ei Elskov?
Vi Mænd kan tale, sværge meer; men sikkert
vor Gyne maa for Villien staae tilbage:
vi er i Eder stærk, i Elskov svage.

Hertugen.

Din Søster, døde hun af Kjærlighed?

Viola.

Min Faders Børn er døde allesammen
indtagen jeg; — dog veed jeg ei — Men Herre,
skal jeg til Brokenen?

Hertugen.

Ja, det er Tingen.

Jil, iil! Giv hende denne Ring — Du sig
at jeg ei kan for nogen Bægning vige.

(De gaar.)

Femte Scene.

Olivias Have.

Herr Tobias Hikke, Herr Anders Blegnæb og
Fabian.

Herr Tobias.

Kom denne Bei, Signor Fabian.

Fabian.

Jeg kommer; jeg vil heller døe af Tungsindighed,
end miste et eneste Gran af denne Spas.

Herr Tobias.

Vilde det ikke glæde Dig at see denne gnausede, slyngelagtige Hundsrot ret dygtig staae til Skamme?

Fabian.

Jeg vilde triumphere, Ven; I veed han bragte mig ud af Frokenens Indest ved sidste Bjørnejagt.

Herr Tobias.

Til hans Fortrød vil vi have sat paa Bjørnen igjen, og drille ham til han bliver sort og gul; — skal vi ikke, Herr Anders?

Herr Anders.

Gjer vi det ikke, er det en Skam for os saa længe vi leve.

(Marie kommer.)

Herr Tobias.

Her kommer den lille Skjelm. — Hvor gaar det, min Guldfinke?

Marie.

Skjul Jer alle Tre bag denne Buxbombæt; Malvolio kommer her forbi. Han har gaaet i Solen i en halv Time og havt meget at bestille med sin egen Skjage. Vær opmærksom paa ham, hvis I holde af Loier. Jeg veed at dette Brev vil gjøre ham til en meget estertænksum Daare. Stille, hvis I ei vil fordærve Spasen. (De Tre skjule sig.) V lig Du der, (taster Brevet) thi her kommer den Forel, som skal fanges med saadan Krog.

(Marie gaar, Malvolio kommer.)

Malvolio.

Lykken træffer Manden. Marie fortalte mig engang at Frokenen kunde ret godt lide mig, og jeg har selv hørt hende komme Tingen saa nær, at hun sagde, at dersom hun engang skulde blive forelsket,

blev det i En af min Skabning. Desuden omgaaes
hun mig med mere udmærket Agtelse end nogen af de
Andre som omgive hende. Hvad skal jeg troe?

Herr Tobias.

Den indbildste Slynge!

Fabian.

Stille! Overveelse gjør ham til en sand Kalkunst
Hane. Han kroer sig under sine Vingefjær.

Herr Anders.

Bitter Død! Hvor jeg kunde prygle den Slynge!

Herr Tobias.

Stille, siger jeg!

Malvolio.

Alt blive Grev Malvolio. —

Herr Tobias.

Du jammerlige Stakkel!

Herr Anders.

Skyd ham ned, skyd ham ned!

Herr Tobias.

Stille, stille!

Malvolio.

Man har Exempler derpaa. Høsdamen gistede
sig med Garderobemeesteren.

Herr Anders.

Gid Du faae Skam, Jesabel!

Fabian.

Stille, nu er han dybt i det; see, hvor Ind-
bildningskraften opblæser ham.

Malvolio.

Nu har jeg været tre Maaneder gift med hende
og sidder i min Stol med Thronen over —

Herr Tobias.

Gid jeg havde en Slynge for at naae ham med en Steen i Diet.

Malvolio.

Dg kalder mine Betjente omkring mig, i min klommede Floiels Slobrok, koommende fra en Leibank, hvor jeg har efterladt Olivia sovende. —

Herr Tobias.

Jld og Svovl!

Fabian.

Stille, stille!

Malvolio.

Man har sit fornemme Lune, og efter at have ladet vandre et vist eftertryffeligt Blik igjennem Norden, fortæller man dem at man kjender sit Standpunkt, og onsker at de maae kjende deres — spørger derpaa efter min Fætter Tobias —

Herr Tobias.

Bolt og Jern!

Fabian.

Stille, — stille — nu nu —

Malvolio.

Syv af mine Følk flyve efter ham med underdanig Hurtighed. Jeg rynker imidlertid Panden og trækker maaftæe mit Uhr op, eller leger med mine Juveler. Tobias nærmer sig og bukter sig i Støvet. —

Herr Tobias.

Skal den Karl leve?

Fabian.

Stille, om man saa vilde trække Tausheden fra os med Bognheste — stille!

Malvolio.

Jeg udstrækker min Haand til ham, — saaledes — og undertrykker mit Slagtnings-Smilt ved et irettesættende Alvorsblik —

Herr Tobias.

Dg giver Tobias Her ikke et Drefigen?

Malvolio.

Dg siger: „Fatter Tobias, Skjæbnen, som har bestjæret mig Eders Søsterdatter, giver mig Ret til følgende Forestillinger: —“

Herr Tobias.

Hvad, hvad?

Malvolio.

„J maa afslægge Eders Drukkenskab.“

Herr Tobias.

Vort med den Skabhal!

Fabian.

Taalmodighed, — eller vi skjære Haaserne over paa vor Plan.

Malvolio.

„Desuden spiller J den kostbare Tid med en naragtig Ridder —“

Herr Anders.

Det er mig, det kan J være sikker paa.

Malvolio.

„En vis Herr Anders —“

Herr Anders.

Jeg sagde det nok, for der er saa mange, som kalder mig en Nar.

Malvolio.

Hvad finde vi her? (tager Brevet op.)

Fabian.

Nu er Sneppen nær ved Snaren.

Herr Tobias.

Stille! Gid nu Lystighedens Aand blot vilde lade ham læse det høit!

Malvolio.

Det er, saa sandt jeg lever, Frokenens Haand. Det er affurat hendes C'er, hendes W'er og hendes T'er, og saaledes skriver hun sine store P'er. Det er udisputeerlig hendes Haand.

Herr Anders.

Hendes C'er, hendes W'er og hendes T'er; hvorfor det?

Malvolio (læser.)

Til den ubekjendte Elskede dette, og mine bedste Ønsker. Det er hendes Stiil. — Med Din Tilladelse, Lak — Sagte — Afstrykket er hendes Lucretia, som hun pleier at forsegle med. Det er min Froken; men til hvem kan det være?

Fabian.

Det fanger ham med Liv og Sjæl.

Malvolio (læser.)

Himlen kun kjender

Kjærligheds Med;

Hjertet det brænder —

Før hvem? Ingen veed.

Før hvem? Ingen veed. — Hvad følger? Stavelsemaalet er forandret — Før hvem? Ingen veed: — Skulde det være Dig, Malvolio?

Herr Tobias.

Til Galgen med den Grærlinghund!

Malvolio.

Jeg hyde kan den mig henriver;

men Taushed, lig Lucretias Staal,
blodløse Stik mit Hjerte giver —
M. D. A. J. er Dnskets Maal.

Fabian.

En hoitravende Gaade.

Herr Tobias.

En fortræffelig Pige, siger jeg.

Malvolio.

M. D. A. J. er Dnskets Maal. — Først,
lad mig see — lad mig see — lad mig see.

Fabian.

Det er en giftig Ret hun har lavet ham.

Herr Tobias.

Dg hvor graadig han nyder den.

Malvolio.

Jeg byde kan den mig henriver: Ja
rigtig, hun kan byde over mig. Jeg tjener hende; hun
er mit Herskab. Det kan Enhver der har Menneſke-
forstand begribe; det kan ikke modsiges. Dg til Be-
lutning — hvad betyde diſſe Bogſtaver? Derſom
jeg kunde ſaae dem til at paſſe paa mig — Sagte!
— M. D. A. J. —

Herr Tobias.

Ja, ſtev det op. — Nu er han paa et koldt
Sper.

Fabian.

Stoveren ſkal dog nok ſtaaе for det, endſkjendt
det er ſaa ſtramt ſom et Navespor.

Malvolio.

M — Malvolio; — mit Navn begynder
med M.

Fabian.

Sagde jeg ikke nok at han vilde saae Noget ud af det? Han har en prægtig Næse.

Malvolio.

M — men saa stemmer det Følgende ikke. Det taaler ei nærmere Belysning: A skulde have fulgt istedet for D.

Fabian.

Og D skal ende, haaber jeg.

Herr Tobias.

Ja jeg vil prygle ham til han skriger D!

Malvolio.

Saa kommer I bagefter det.

Fabian.

Ja, og havde I Dine i Nafften, vilde I see flere Ulykker i Hælene paa Jer end Lykke foran Jer.

Malvolio.

M. D. A. J., det passer just ikke saa godt, og dog, naar man sætter Bogstaverne om, er Intet iveien, thi de ere alle i mit Navn. — Ho, ho, nu kommer Prosa. — „Naar dette falder Dig i Hænderne, overvei! Min Stjerne haver mig over Dig; men lad Dig ikke skrække af Høihed; Nogle ere fødte i Høihed, Nogle erhverve Høihed og Andre bliver den tildeelt. Skæbnen lægger Dig den i Hænderne, grib den med Liv og Sjæl. Og for at vænne Dig til det Du sandsynlig vil blive, saa skift Din ydmyge Ham, skift Hud og viis Dig forvandlet. Viis Trods mod en Slægtning og vær stolt mod Tjenestefolkene; lad Din Tunge afhandle Statsfager og søg at blive original. Hun som raader Dig, sukker for Dig. Mind Dig hvo der roste Dine gamle Strømper og anbefalede Dig krydsviis bundne Høsebaand. Jeg

„siger: Mind Dig det! Kun Mod, Din Lykke er gjort
 „naar Du ønsker det; hvis ikke, saa lad mig see Dig
 „som en evig Hushofmester, Tjenernes Lige, og ikke
 „værdig at røre Lykkens Haand. Lev vel! Fra hende,
 „som vil dele Alt med Dig,

Din lykkelige Ulykkelige.“

Solskin paa fri Mark er ikke klarere, det er
 tydeligt. Jeg vil være stolt, jeg vil læse politiske
 Forfattere, jeg vil stoppe Munden paa Herr Tobias,
 jeg vil stille mig ved alt mit gemene Bekjendtskab,
 jeg vil paa Naal og Traad være den rette Mand.
 Jeg har mig ikke selv til Bedste og lader Indbild-
 ningen løbe surr, thi der er alle mulige Marsager for
 at troe at Frokenen elsker mig. Hun reiste nylig
 mine gule Strømper og mine krydsbundne Højskaand;
 herved kundgjør hun mig sin Kjærlighed og neder mig
 paa en fin Maade til at vænne mig til hendes Smag.
 Jeg takker min Stjerne; jeg er lykkelig. Jeg vil
 være mut og stolt i gule krydsbundne Strømper og
 aldrig bære andre. Jupiter og min Stjerne være
 lovet. Her er endnu en Esterskrift. „Du kan ikke
 „tage feil af hvem jeg er. Dersom Du bifalder
 „min Kjærlighed, lad det vise sig i Dine Smil.
 „Dine Smil klæde Dig godt, derfor smil steds i
 „min Narværelse, Kjære, jeg beder Dig“ — Jupiter,
 jeg takker Dig. — Jeg vil smile, jeg vil gjøre Alt
 hvad Du forlanger af mig. (gaaer.)

Fabian.

Jeg vil ikke give min Deel af denne Spøg
 bort for et tusind Daler om Næret fra Stormogulen.

Herr Tobias.

Jeg kunde ægte Tojen for dette Paafund.

Herr Anders.

Det kunde jeg ogsaa.

Herr Tobias.

Dg ikke forlange anden Medgift end nok saadan en Spas.

Herr Anders.

Jeg ikke heller.

(Marie kommer.)

Fabian.

Her kommer vor fortræffelige Fuglefangerste.

Herr Tobias.

Vil Du sætte Din Fod paa min Nakke?

Herr Anders.

Eller paa min?

Herr Tobias.

Skal jeg spille min Frihed bort til Dig i Dam, og blive Din Slave?

Herr Anders.

Eller ogsaa jeg?

Marie.

Nei, siig mig alvorligt, virkede det paa ham?

Herr Tobias.

Ligesom Brandeviin paa en Jordemoder.

Marie.

Dersom J vil see Frugterne af disse Voier, maae J lægge Mærke til ham, naar han første Gang lader sig see for den naadige Froken. Han vil komme i sine gule Strømper, og det er en Farve hun ikke kan udstaae, og med Høsebaandene knyttede korsviis, hvilket er en Skik hun affkyer; og han vil smile til hende, hvilket nu er saa uoverensstemmende med hendes Sindsthemning, da hun er forfalden til Tungtsind, at det vil bringe hende til aldeles at foragte ham. Dersom J vil see det, saa følg mig.

Herr Tobias.

Til Helvedes Porte, Du fortræffeligste Vittigheds-
djævel.

Herr Anders.

Og jeg med.

(De gaae.)

Tredie Akt.

Første Scene.

Olivias Have.

Viola og Narren med en Tromme.

Viola.

Seld med Dig, min Ven, og Din Musik; lever Du
ved Trommen?

Narren.

Nei, jeg lever ved Kirken.

Viola.

Er Du en Kirkebetjent?

Narren.

Vidt derfra, Herre; jeg lever ved Kirken, for
jeg lever i mit Hums, og mit Hums staaer ved Kirken.

Viola.

Saa kunde Du ogsaa sige at Kongen boer hos
en Tigger, dersom en Tigger boer nær ved ham, eller
at Kirken staaer ved Trommen, naar Du sætter
Trommen paa Kirkegaarden.

Narren.

J taler sandt, Herre; men see mig til Tiderne!
— En Sentens er ikke en Skindhandske værd for et
vittigt Hoved. Hvor let kan Brangen vendes udad!

Viola.

Ja, det er afgjort, at dem som spiller saa fint
med Død er man let færdig med.

Narren.

Jeg vilde derfor ønske at min Søster ingen
Navn havde.

Viola.

Hvorfor, Ven?

Narren.

Hendes Navn er et Død, Herre, og at spille
med det Død kunde gøre min Søster letfærdig. Men,
i Sandhed, Død ere sande Slynkler siden de ere
blevne nedværdigede til at bruges til Forskrivninger.

Viola.

Sig Din Grund.

Narren.

Jeg kan ikke give Eder nogen uden Død, og
Død ere blevne saa falske at de afgive en slet Grund
at bygge paa.

Viola.

Jeg vædder paa, Du er en munter Krabat, og
bryder Dig om Intet.

Narren.

Nei, ikke saaledes, Herre; jeg bryder mig om
Noget. Men paa min Samvittighed, Herre, jeg
bryder mig ikke om Eder; dersom det er at bryde sig
om Intet, saa vilde det gøre Eder usynlig.

Viola.

Er Du ikke Frosken Olivias Nar?

Narren.

Nei, Herre; Froken Olivia har ingen Narrerier. Hun vil ikke holde nogen Nar ferend hun bliver gift, og Narre forholde sig til Egtemand ligesom Sarsdeller til Sild: Egtemanden er den største. Jeg er virkelig ikke hendes Nar, men hendes Dødsfordærver.

Viola.

Jeg saae Dig nylig hos Grev Drifino.

Narren.

Daarskab, Herre, vandrer over Firmamentet, ligesom Selen; den skinner overalt. Det skulde gjøre mig ondt, om Narren ikke skulde være ligesaa øste hos Eders Herre, som hos min Froken: Jeg synes, jeg saae Eders Visdom der.

Viola.

Nei, dersom Du tager fat paa mig, vil jeg ikke have mere med Dig at bestille. Der har Du Noget at gjere Dig lystig med.

Narren.

Gid Jupiter, den næste Gang han skaber Haar, give Dig et Skjæg!

Viola.

Paa min Ore, jeg kan fortælle Dig, at jeg er næsten syg efter et, omendskjendt jeg ikke vil, at det skal være paa min egen Hage. Er Din Froken hjemme?

Narren.

Kunde et Par af disse ikke ynge?

Viola.

Jo, naar de blive holdte sammen og brugte fornuftigt.

Narren.

Jeg vilde være Pandarus af Phrygien for at bringe en Cressida til denne Troilus.

Viola.

Jeg forstaaer Jer; det er godt bettet.

Narren.

Det er ingen stor Sag, troer jeg, at bette om en Betlerske: Cressida var en Betlerske. Min Frosen er hjemme, Herre. Jeg vil betyde hende hvorfra I kommer — Hvem I er og hvad I vil, er uden for min Synskreds; jeg kunde sagt Horizont, men Dødet er saa forbrugt.

(gaaer.)

Viola.

Den Karl er klog nok til at være Nar; det ret at være, fordrer en Slags Klogskab. Han kjende maa det Lune, som han driller, samt agte paa Personers Stand og Tiden, og ei, lig slet afrettet Halk, slaae ned i hver en Hjør, som for hans Die kommer; — den Dvælske er svar, som Viismands Kunst. Her Narren er den Vises Daarskab Bytte; men for den Visse selv til ingen Nytte.

Herr Tobias Hikke og Herr Anders Blegnæb komme.

Herr Tobias.

Vær hilset, Herre.

Viola.

Sligemaade, Herre.

Herr Anders.

Dieu vous garde, Monsieur.

Viola.

Et vous aussi: Votre Serviteur.

Herr Anders.

Det haaber jeg I er, ligesom jeg er Eders.

Herr Tobias.

Vil I besøge Huset? Min Søsterdatter langes
 efter at I skulde gaae ind, dersom Eders Forretninger
 ere med hende.

Viola.

Ja, jeg er destineret til Eders Søsterdatter;
 det vil sige, hun er min Reises Bestemmelse.

Herr Tobias.

Smag Eders Been, Herre; sæt dem i Bevægelse.

Viola.

Mine Been forstaae mig bedre, end jeg for-
 staaer hvad I mener med at bede mig smage dem.

Herr Tobias.

Jeg mener at I skal gaae ind, at I skal ind-
 træde.

Viola.

Jeg vil svare Eder med Gang og Indtrædelse;
 men man forekommer os.

Olivia og Marie komme.

Fortræffelige, uforligneligste Froken; Gid Himlen
 lade nedregne Bellugt over Eder!

Herr Anders.

Den unge Herre er en sjelden Hofmand! —
 Nedregne Bellugt. — Godt!

Viola.

Min Forretning er stum, Froken, uden for Eders
 beredvillige og nedladende Dre.

Herr Anders.

Bellugt! beredvillig og nedladende, —
 jeg vil have dem alle tre i Beredskab.

Olivia.

Bad Havedøren lukkes og lad mig ene med ham.
(Herr Tobias, Herr Anders og Marie gaar.)
Giv mig Eders Haand, min Herre.

Viola.

Pligtffyldigst, samt min ringe Tjeneste.

Olivia.

Hvad er Hert Navn?

Viola.

Indtagende Brindiesje,
Cesaris er Eders Tjeners Navn.

Olivia.

Min Tjener! — nei, Oprigtighed forsvandt
da Smigreri blev kaldet Høflighed.
J er jo Grev Orsinos Tjener, Ungling.

Viola.

Han Eders er, og Eders Tjeners Tjener
er jo, min Broder, ogsaa være Eders.

Olivia.

Jeg tænker ei paa ham; hans Tanker heller
maa være tomme, end med mig opfyldte.

Viola.

Da kom jeg for at bringe Eders Tanker
paa ham igjen.

Olivia.

Jeg beder Jer, ierksaan mig.
Jeg bad Jer aldrig meer om ham at tale;
men hvis J vil en Andens Sag andrage,
da skal J see, jeg heller hører Eder
end Sphærenes Musik.

Viola.

O Skjonne Broder —

Olivia.

Jeg beder, tillad — efter Trylseriet
 I stifted her, jeg sendte Jer en Ring,
 og satte saa i mislig Lys mig selv
 samt mine Udsendte, og jeg frygter — Eder.
 Nu staaer jeg blottet for Jer haarde Dom
 ved at paanøde Eder det ved List,
 som ei var Eders. Hvad maa I vel tænke?
 Har ei I til min Vre skudt til Maals
 og hidset imod den de lede Danser,
 som et tyrannisk Hjerter kan opfinde?
 For En der falter hurtigen som I
 har jeg viist nok — et Flør og ingen Varm
 mit stakkels Hjerter skjuler — Tal dog, tal!

Viola.

Jeg ynker Jer.

Olivia.

Det er et Skridt til Elskov.

Viola.

Desværre nei! Hver Dags Erfaring lærer,
 at ofte man sin Sjende ynke kan.

Olivia.

Da troer jeg det er Tid igjen at smile.
 O Verden! altfor tidt er Lavhed stolt;
 men skal man være Rov, hvor meget bedre,
 at falde for en Løve end for Ulven!

(Kloffen staaer.)

Tidsspilde Kloffeslaget mig bebreider.
 Frygt, Ungling, ei; jeg vil ei have Dig.
 Og dog, naar Vid og Ungdom blive modne,
 da hester Eders Biv en vakker Mand.
 Hift gaaer Jer Bei, mod Vesten.

Viola.

Ja, ret Vester.
Geld og Tilfredshed følge Eders Naade!
I siger Intet, Broken, til min Herre?

Olivia.

Bliv! —

Jeg beder, s'ig mig, hvad Du tænker om mig?

Viola.

Nu, at I troer, I er ei hvad I er.

Olivia.

Hvis jeg det troer, jeg troer om Jer det samme.

Viola.

Da troer I ret, jeg er ei hvad jeg synes.

Olivia.

Gid kun Du var hvad jeg Dig vilde have!

Viola.

Hvis det var bedre end hvad nu jeg er,
jeg ønsker det; nu er jeg Eders Nar.

Olivia (affides.)

Hvor yndesfuld ham klæder denne Haan,
paa Læben malet staaer Foragt og Brede. —

— Ei Morderdaad forraader sig saa snar
som Elskov skjult, thi Elskovs Nat er klar.

Cesario, ved Baarens Rosenpryd,
ved Pigens Vre og ved Dro og Dyd,
min Stoltthed viger, og — jeg elsker Dig;
thi Kjærlighed bag Vid ei skjuler sig.

Alt jeg tilstaaer min Følelse ei maa
Dig give Marsag til mig at forsmaae;
Du heller Marsag maa til Marsag binde:
at give, sedt; men bedre, Elsker finde.

Viola.

Bed Ustyld sværger jeg, ved Ungdem fro,

jeg har eet Hjerte kun, een Barm, een Tro,
som ingen Qvindes vandt, og aldrig, nei,
en Qvinde eie skal. —

Olivia.

Undtagen jeg.

Viola.

Farvel, min Frosken! Aldrig meer Jert Dre
min Herres Suk igjennem mig skal høre.

Olivia.

Dog kom igjen; maaskee Du kan bevæge
mit Hjerte, og Din Herres Wunde læge.

(De gaae.)

Anden Scene.

Et Bærelse i Olivias Huus.

Herr Tobias Hikke, Herr Anders Blegnæb
og Fabian.

Herr Anders.

Nei, sandelig, jeg vil ikke blive et Dieblif længer.

Herr Tobias.

Dine Grunde, elstværdige Bruunshoved; siig
Dine Grunde.

Fabian.

J maa endelig siige Eders Grunde, Herr Anders.

Herr Anders.

Vel da, jeg saae Eders Søsterdatter være ven-
skabeligere imod Grevens Tjener, end hun nogensinde
har været imod mig; det saae jeg i Haven.

Herr Tobias.

Saae hun ogsaa Dig, gamle Dreng? Siig mig det.

Herr Anders.
Saa tydelig som jeg nu seer Eder.

Fabian.
Det var et stort Beviis paa hendes Kjærlighed til Jer.

Herr Anders.
Guds Død! vil I gjere et Gjel af mig?

Fabian.
Jeg vil lovligt bevise det og bekræfte det med Sed, baade for Rettens og Fornuftens Domstol.

Herr Tobias.
Og der har været eedsvorne Mand siden Noah var til Sees.

Fabian.
Hum var hoslig imod det unge Menneſke blot for at bringe Jer i Gærniſt, for at vaagne Eders Murneldyrſ-Tapperhed og for at gøde Ald i Eders Hjerte og Svovl i Eders Lever. Da ſkulde I have nærmet Eder og med en eller anden fortræffelig Spas, ſplinter ſunklende ny fra Mynten, forbluffet Unglingen til Stumhed. Dette var ventet af Eder og dette ſkete ei; den dobbelte Forgyldning paa denne Leilighed lod I Tiden bortvafte, og nu er I ſeilet norden om Frokenens gode Dindomme, hvor I nu hanger ligesom en Iſtup i en Hollænders Skjæg, indtil I kan gjere det godt igjen ved en priisværdig Streg, enten ved Tapperhed eller Politif.

Herr Anders.
Derſom det ſkal ſkee paa nogen af diſſe Maader, maa det være ved Tapperhed, thi jeg bader Politif. Jeg vilde ligesaa gjerne være Gſendober ſom Politifer.

Herr Tobias.
Vel da; byg mig Din Lyſte paa Tapperheds

Grundvold; fordre mig den Krabat ud og sæt med ham, og saar ham paa elleve Steder. Min Søsterdatter vil lægge Mærke dertil, og vær Du forviisnet om, at der ingen Elskers-Mægler i Verden er, som bedre kan anbefale Mand hos Kvinde, end Rygtet om Tapperhed.

Fabian.

Der er ingen anden Udvei, Herr Anders.

Herr Anders.

Vil En af Jer bringe ham min Udsørding?

Herr Tobias.

Gaa! Skriv med en martialsk Haand; vær kort og dumdriftig; ligemeget om det er vittigt, naar det kun er fuldt af Opfindelse. Skos ham med al den Frihed som Pennen giver Dig; om Du dutter ham brav ofte er det ikke af Veien. Giv ham saa mange Løgne som Papirslagenet kan rumme, om Lagenet saa var stort nok til den engelske Krigerhaders brede Seng. Triff, Haand paa Barket! Lad der være dygtig Galde i Blækket, omendskjendt Du skriver med en Gaasfjer. Nu, hurtig!

Herr Anders.

Hvor skal jeg finde Eder?

Herr Tobias.

Vi vil møde Dig ved Din cubiculo. Gaa!

(Herr Anders gaaer.)

Fabian.

Der har I ret en god Mandsling, Herr Tobias.

Herr Tobias.

Ja, jeg er ham saa god som et Par Tusind, eller saa omtrent.

Fabian.

Vi vil faae et herligt Brev fra ham; men I vil vel ikke afgive det?

Herr Tobias.

Da skulde I aldrig meer fortroe Eder til mig. Jeg vil end ydermere opmuntre det nnge Menneske til at møde, men jeg troer ikke vi bringer dem sammen, om vi endog spænder Oxer for, thi dersom I aabner Herr Anders og I finder saa meget Blod i ham, at en Leppe kan blive vaad om Venene, vil jeg fortære hele Skelettet.

Fabian.

Dg hans Modstanders Ansigt spaaer ikke megen Grusomhed.

(Marie kommer.)

Herr Tobias.

Se, her kommer den yngste af ni Gjerdesmutter.

Marie.

Dersom I onske Eders Lunge rystede, saa folg mig. Den Maleqvabbe Malvolio er bleven Hedning, en virkelig Renegat; thi ingen Christen, som troer at blive salig ved den sande Tro, kan lade sig indbilde saadanne Urimeligheder. Han er i gule Stromper.

Herr Tobias.

Dg Høsebaandene krydsbundne?

Marie.

Net affkyelig, som en Skolemester, der overhører Bornene i Kirken. Jeg har fulgt ham som hans Skygge; han adlyder ethvert Punkt i Brevet til det Yderste. Han lægger sit Hjæs i ligesaa mange Smile-Rynker, som der er Linier i det nye Kort med begge Indierne paa; I have aldrig seet Magen. Jeg kunde neppe dye mig for at kaste ham Noget i Ho-

vedet. Derjom min Froken giver ham et Dreftigen,
vil han smile og modtage det fom en Gunftbeviisning.

Herr Tobias.

Kom, viis os Wei; lad os hen hvor han er.

(De gaae.)

Tredie Scene.

En Gade.

Antonio og Sebastian.

Sebastian.

Det var min Willie ei Jer at befvare;
men da Jer Umag volder Eder Glæde
vil jeg ei ftjænde meer.

Antonio.

Jeg længtes efter Eder; min Altraa,
faa fcarp fom hvæstet Staal, har mig ansporet,
ei min Lyst at fee Jer (ftjendt faa stor,
at den en langer Wei mig funde draget)
men Frygt for Uheld paa Jer Reife her,
i dette ubekjendte Land, fom ofte
mod vennelofe Fremmede fig viser
raat og ugjæstfrt. Min Hengivenhed,
dog snarere min Angft, bevægede mig
at fee Jer.

Sebastian.

Min Ven Antonio,

jeg kan kun svare Eder med min Tak,
og Tak og atter Tak. Velvillighed
blier tidt betalt med flig ugangbar Mynt,
men var min Gyne mægtig fom min Willie,
da fik I bedre Lon. Hvad gjer vi nu?
Besee vi denne Stads Mærkværdigheder?

Antonio.

J Morgen! Først J maa en Velig have.

Sebastian.

Jeg er ei træt, og der er langt til Aften.
Lad os kun først vort Die tilfredsstille
ved alle de berømte Mindesmærker,
som Byen eier.

Antonio.

J undskyldte mig:

jeg gaaer ei uden Fare gjennem Gaderne.
Jeg i en Træfning mod Drjinos Somagt
udretted Noget, ja, forsand saa meget,
at greb man mig, jeg blev til Ansvar kaldt.

Sebastian.

Maaskee J slog en Mængde af hans Folk?

Antonio.

Min Skyld er ei af saadant blodigt Slags,
endskjondt Omstændighederne ved Striden
vel kunde givet Stof til blodig Daad.
Det kunde siden blevet gjenbetalt
hvad vi borttog. De Fleste af vor Stad
for Handlens Skyld det gjorde; jeg kun ei,
hvorfor man lod mig hede dyrt, hvis jeg
blev greben.

Sebastian.

Gaa da ei saa offentlig.

Antonio.

Det er ei raadeligt. Her er min Pung.
J Elephanten, i den sendre Forstad,
er bedst at boe; vort Maaltid jeg bestiller,
mens J fordriver Tiden og Jer Kundskab
forøger ved at see den smukke Stad.
Der siden medes vi.

Sebastian.

Hvortil den Pung?

Antonio.

Maaskee Jert Die Noget kan opdage,
som I faaer Lyst at kjøbe, og Jert Forraad
jeg troer ei strækker langt.

Sebastian.

Vel; jeg vil være

Jer Kassimester, og forlade Eder
en Timesid.

Antonio.

I Elephanten —

Sebastian.

Vel!

(De gaae.)

Fjerde Scene.

Olivias Have.

Olivia og Marie.

Olivia.

Jeg har sendt Bud til ham. Sæt at han kommer,
hvordan modtage ham? hvad skænke ham?

Thi Ungdom kjøbes ofte for den tigges. —

Jeg taler altfor høit —

Hvor er Malvolio? Han er sat og høflig,

og for min Stemning passer han just nu.

Hvor er Malvolio?

Marie.

Strax han kommer, Frøken;
men snurrikt nok, han sikkert er besat.

Olivia.

Hvad feiler ham? Er han affindig?

Marie.

Nei;

han smiler kun tilfreds. Men Ederes Naade maa have Rogen hos Jer naar han kommer, thi vist nok er han ei ved sine Sandser.

Olivia.

Gaa, kald ham hid. — Hinanden ei vi svige, hvis glad og sorgfuld Galtskab ere lige.

(Malvolio kommer.)

Hvad nu, Malvolio?

Malvolio.

Min skjenne Frøken! (leer phantastisk.)

Olivia.

Du smiler?

Jeg kaldte Dig i en alvorlig Hensigt.

Malvolio.

Alvorlig, Frøken? Jeg kunde vel være alvorlig: Disse krydsvis bundne Høsebaand standse Vledets Omlob; men lige meget — naar det behager en Gæste, er det for mig som der staaer i den sandsfærdige Sonnet: Een tilpas, Alle tilpas.

Olivia.

Hvad feiler Dig, Menneske? Hverledes er det med Dig?

Malvolio.

Jeg er ikke fort i Sindet, fordi jeg er giul paa Venene; det kom ham tilhænde og Befalingerne skulde blive adlydte. Jeg troer vi kjende den sæde latinske Haand.

Olivia.

Vil Du ikke gaac til Sengs, Malvolio?

Malvolio.

Til Sengs? Jo Elskeligste, og jeg vil komme til Dig.

Olivia.

Gud hjælpe Dig? Hvorfor smiler Du saaledes, og kysser Din Haand saa ofte?

Marie.

Er I ikke vel, Malvolio?

Malvolio.

Paa Eders Spørgsmaal: Jo! Rattergale svare Alliker.

Marie.

Hvorfor viser I Eder med denne latterlige Ufor-
skamethed for Broderen?

Malvolio.

Lad Dig ikke skrække ved Høihed, —
Det var godt skrevet.

Olivia.

Hvad mener Du dermed, Malvolio?

Malvolio.

Nogle ere fødte i Høihed.

Olivia.

Hvad?

Malvolio.

Nogle erhverve Høihed. —

Olivia.

Hvad siger Du?

Malvolio.

Dg Andre bliver den tildeel.

Olivia.

Himlen staae Dig bi!

Malvolio.

Mind Dig, hvo der roste Dine gule
Stromper. —

Olivia.

Dine gule Stromper?

Malvolio.

Dg anbefalede Dig krydsviis bundne
Hosebaand; —

Olivia.

Krydsviis bundne Hosebaand?

Malvolio.

Kun Mod! Din Lykke er gjort naar
Du onsker det; —

Olivia.

Naar jeg onsker det.

Malvolio.

Hvis ikke, saa bliv ved at være en
Tjener.

Olivia.

Det er jo sand Hundedags-Galskab.

(En Betjent kommer.)

Betjenten.

Grofen, den unge Herre fra Greb Orsino er
her igjen; jeg kunde neppe bevæge ham til at følge
mig. Han venter Eders Naades Befaling.

Olivia.

Jeg kommer strax. (Betjenten gaaer.) Gode
Marie, bær Omfarg for dette Menneſke. Hvor er
min Fætter Tobias? Lad nogle af mine Folk have
ſærdeles Tilſyn med ham; jeg vilde ikke for min
halve Formue at nogen Ulykke ſkulde hændes ham.

(Olivia og Marie gaae.)

Malvolio (ene.)

Ho, ho! Kommer Du mig nu saa nær? Ingen ringere Mand end Herr Tobias til at see efter mig. Det stemmer paa en Prik med Brevet. Hun sender ham med Forsæt for at jeg kan vise mig stids imod ham, thi dertil ægger hun mig i sit Brev. Skift Din ydmyge Ham, siger hun; viis Trods mod en Slægtning og vær stolt mod Tjenestefolkene; lad Din Tunge afhandle Statssager og søg at blive original. — Dermed mener hun saa meget som: et alvorligt Ansigt, en adstadig Gang, en langsom Tunge, ligesom en fornem Herre, og saa videre. Jeg har fanget hende; men det er Gudernes Bærk, og Guderne gøre mig taknemmelig! Og nu da hun gik bort: bær Om sorg for dette Menneſke. Ikke Malvolio, heller ikke min Titel, blot Menneſke. Ja, Altting stemmer saaledes at ikke et Gran af en Skrupel, ingen Skrupel af en Skrupel, ingen Hindring, ingen usandsynlig eller tvetydig Omſtandighed — hvad kan man indvende? Intet kan komme imellem mig og mit Haabs fuldkomneſte Opfyldelse. Vel, det er Gudernes og ikke mit Bærk, de være takkede!

(Marie kommer med Herr Tobias Hikke og Fabian.)

Herr Tobias.

Hvor er han i alle Helgenes Navn? Om alle Helvedes Djæble bleve ſammentrangte, og han var beſat af en Legion af dem, vil jeg dog tale med ham.

Fabian.

Her er han, her er han. Hvorledes ſtaaer det ſig med Eder, Ven?

Malvolio.

Gaa Jer Vei, det tillades Eder! Lad mig nyde min Gensomhed; gaa Jer Vei!

Marie.

Hør, hvor huult den Døde taler ud af ham. Sagde jeg det ikke nok? — Herr Tobias, min Frosken beder, I vil drage Omjerg for ham.

Malvolio.

Ha, Ha, gør hun det?

Herr Tobias.

Stille stille, vi maae fare i Mag med ham; lad mig om det. Hvorledes gaaer det, Malvolio? Hvorledes er det med Jer? Mod, Ven; byd Satan Trods. Betænk at han er Menneskeslagstens Arvesjende.

Malvolio.

Beed I hvad I siger?

Marie.

Seer I hvor det gaaer ham til Hjertet naar I taler ilde om Satan? Himlen give at han ikke var forheret.

Fabian.

Bring hans Band til den kloge Kone.

Marie.

Det skal skee i Morgen tidlig, saa sandt jeg lever. Min Frosken vilde ikke miste ham for meer end jeg vil sige.

Malvolio.

Hvad nu, Jomfru?

Marie.

O Himmel!

Herr Tobias.

Jeg beder Dig, vær rolig! Det er ikke Maa-den: seer I ikke det rører ham? Lad mig ene haandtere ham.

Fabian.

Intet hjælper uden Sagtmodighed; sagtmodig,

jagtmodig! Den Unde er tredsig, og vil ikke behandles med Trods.

Herr Tobias.

Hvorledes gaaer det, min Struthane? Hvordan er det med Dig, Putte?

Malvolio.

Herre —

Herr Tobias.

Raa, kom nu, Tippe! Hvad, Ven, det kommer sig ei med Din Alvorlighed at spille Klint med Sazan! Bort med ham til Galgen, den vederstyggelige Kulsvier.

Malvolio.

Saa ham til at sige nogle Venner.

Herr Tobias.

Saa ham til at bede.

Malvolio.

Venner, Her!

Marie.

Der seer I det; han vil ikke høre et fromt Ord.

Malvolio.

Gak til Galgen, Alle! I ere nogle eenfaldige, dumme Tøsser. Jeg er ikke af Jeres Stof; I skal snart høre fra mig.

(gaaer.)

Herr Tobias.

Er det muligt?

Fabian.

Dersom jeg saa det paa Skuepladsen, vilde jeg fordomme det som en usandsynlig Dydigtelse.

Herr Tobias.

Hans hele Hjerne er smittet af dette Indfald.

Marie.

Forsølg ham, at ikke Indfaldet faaer Lust og bortdunster.

Fabian.

Han bliver aldeles gal.

Marie.

Desto roligere bliver Huset.

Herr Tobias.

Kom, vi vil indespærre ham i et mørkt Værelse og binde ham. Min Søsterdatter troer allerede at han er fra Forstanden, derfor vil vi gaae saa vidt — til Spas for os og Straf for ham — indtil vi selv blive kjede af denne Tidsfordriv, og den nøder til at have Medlidenhed med ham. Saa vil vi bringe Indholdet for Retten og krone Dig, Marie, som bestalter Hjerne-Tordreier. Men see, see!

(Herr Anders Blegnæb kommer.)

Fabian.

Utter Stof til Fastelavnsloier.

Herr Anders.

Her er Uldfordringen, læs den; jeg vædder der er Eddike og Peber i den.

Fabian.

Er den saa skarp?

Herr Anders.

Ja, det staaer jeg inde for; læs kun.

Herr Tobias.

Giv hid! (læser) Unge Menneſke! Hvad Du endogsaa er, saa er Du en jammerlig Krabat.

Fabian.

Godt og tappert.

Herr Tobias.

Forundres ikke, eller lad Dit Sind undres over at jeg kalder Dig saaledes; thi jeg giver Dig ingen Grund derfor.

Fabian.

En god Anmærkning; den holder Jer fri for Rettens Kloer.

Herr Tobias.

Du kommer til Grofen Olivia, og hun er høflig imod Dig lige for mine Dine; men det er Løgn i Din Hals. Det er ikke derfor jeg fordrer Dig ud.

Fabian.

Meget kort, og overordentlig menings — løst.

Herr Tobias.

Jeg vil staae paa Luur efter Dig naar Du gaaer hjem, og dersom det falder i Dit Lod at dræbe mig —

Fabian.

Gødt!

Herr Tobias.

Dræber Du mig som en Slyngel og en Kjeltring.

Fabian.

J holder Jer stedse til Luvart af Loven; godt!

Herr Tobias.

Lev Du vel; Himlen forbarme sig over en af vore Sjæle! Kan være at det er min, som behøver det, men jeg har godt Haab, derfor tag Dig i Agt. Din Ven, eftersom Du behandler ham, og Din svorne Fjende
Anders Blegnæb.

Derfom dette Brev ikke ryster ham, faa bliver han aldrig rystet; jeg skal give ham det.

Marie.

J vil faae god Leilighed dertil. Han er i Samtale med min Broder, og gaaer snart.

Herr Tobias.

Gaa, Herr Anders. Pas ham op ved Havehjørnet, og naar Du seer ham, træk fra Læderet, og idet Du trækker, band forfærdeligt; thi det hænder sig ofte at en skrækkelig Gød i en ret skydende Pral-hans-Tone bringer mere i Ry for Tapperhed end den allermodigste Daad. Nu afsted!

Herr Anders.

Lad mig om det, naar det kommer an paa Gder.
(gaaer.)

Herr Tobias.

Jeg vil dog ikke afgive Brevet. At domme efter det unge Menneskes Opførsel, synes han at være ret fornuftig og af god Opdragelse. Hans Sending imellem Greven og min Søsterdatter bekræfter det; derfor vil Brevet, som viser en saa tyk Uvidenhed, ikke ængste Unglingen: han vilde let see at det kom fra en Klostrian. Men jeg vil give ham Udfordringen mundtlig og udhøre Blegnæbs overordentlige Tapperhed, og bringe Herren — thi Ungdom er lettroende — en skrækkelig Mening om hans Klaseri, Færdighed og Mod. Det vil saaledes forfærde dem begge, at de, ligesom Basilisker, ville dræbe hinanden med Dinene.

(Olivia og Viola komme.)

Fabian.

Her kommer han med Jer Søsterdatter. Gjør Plads for dem — til han tager Afsted, og faa efter ham.

Herr Tobias.

Jeg vil imidlertid betænke mig paa ret græselige Udtryk til Udfordringen.

(Herr Tobias, Fabian og Marie gaae.)

Olivia.

Til et Steen-Hjerte har jeg sagt før meget, og uforsigtig sat min Ære blot.

Her Noget er, som mig min Feil bebreider; men den er saa almagtig og haarnakket, at den hver Dadel trodser.

Viola.

Just som det er med Eders Lidenstak, saaledes gaaer det med min Herres Smerte.

Olivia.

Vær det Smykke fra mig: det mit Billed er.

Afslaa det ei! Dets Tunge kan ei plage;

og kom, jeg beder Eder, her i Morgen.

J Intet kan forlange, som jeg nægter, naar kun ukrænket Ære kan det skænke.

Viola.

Kun dette: Eders Hjerte for min Herre.

Olivia.

Det stemmer ei med Æren Det at give, som I alt har.

Viola.

Jeg vil fritage Eder.

Olivia.

Vel, kom igjen, mit Hjerte Intet rokker: en Djævel i Din Stikkelse mig lokker.

(gaaer.)

(Herr Tobias og Fabian komme tilbage.)

Herr Tobias.

God Hilsen, Herre.

Viola.

Illigemaade.

Herr Tobias.

Hvad Forsvars=Vaaben Du har, grib til dem. Af hvad Natur den Uret er, som Du har gjort ham, veed jeg ikke, men Din heit fornærmede Efterstræber, blødig som Jægeren, venter Dig udenfor Haven. Drag Dit Sværd og udrust Dig med Snildhed, thi Din Modstander er hurtig, behændig og morderisk.

Viola.

J tager feil, Herre; jeg er vis paa at ingen Mand har nogen Strid med mig. Min Estertanke er fuldkommen reen og fri for Grindringen om at have fortørnet Nogen.

Herr Tobias.

J vil finde det anderledes, det forsikkrer jeg Eder om. Derfor, hvis J sætter den ringeste Priis paa Jert Liv, saa vær paa Jer Post, thi Eders Modstander har alt Det for sig, som Ungdom, Styrke, Færdighed og Forbittrelse tilsammen kan forskaffe.

Viola.

Jeg beder Jer, siig mig hvem han er?

Herr Tobias.

Han fik Ridderslaget med en uforsegt Klinge ved en høitidelig Leilighed, og han er en sand Djævel i Tvekamp. De Sjæle og Legemer han har bragt Skilsmisse imellem ere tre, og hans Brede er i dette Dieblisk saa uforsonlig, at han ikke lader sig tilfredsstille uden Dødsfuk og Begravelse. Død eller Liv er hans Valgsprog; mit eller Dit.

Viola.

Jeg vil gaae tilbage og bede Frokenen om Led=sagelse: jeg er ingen Slagsbroder. Jeg har hørt

tale om denne Slags Mennesker, som med Overlag
søge Trætte med Andre for at prøve deres Mod;
maafsee han er af den Art.

Herr Tobias.

Nei, Herre! Hans Forbittrelse har en meget
væsentlig Fornærmelse til Grund; derfor fremad, og
foi ham i hans Begjæring. Tilbage til Huset kommer
J ikke, undtagen J vil afgjøre Det med mia, som J
med ligesaa megen Sikkerhed kan bringe til Endelighed
med ham; altsaa fremad, eller træk fra Laderet strax,
thi slaas maa J, det er afgjort, eller forsværge at
bære slebet Staal ved Jer Side.

Viola.

Dette er ligesaa uhøfligt som jelsomt. Jeg
anraaber Eder, gjør mig den Tjeneste at skaffe mig
Kundskab om hvormed jeg har fornærmet Ridderen;
det er mulig skeet ved Uagtsomhed, aldeles ikke med
Forsæt.

Herr Tobias.

Det vil jeg. Signor Fabian, bliv J hos denne
Herre til jeg kommer tilbage.

(Herr Tobias gaar.)

Viola.

Sig mig, min Herre, veed J Noget om denne
Sag?

Fabian.

Jeg veed at Ridderen er dødelig opbragt paa
Eder, men Intet om Aarsagen dertil.

Viola.

Med Eders Tilladelse, hvad Slags Mand er
han?

Fabian.

Hans Døds lover Intet af det Overordentlige,
hvorpaa han ved sin Tapperhed vil give Eder Prever.

Han er i Birkelighed den dygtigste, blodgjerrigste og ubehageligste Modstander, som J kunde have fundet i hele Sthrien. Vil J gaae ham imøde; jeg vil forlige Eder med ham, hvis jeg kan.

Viola.

Jeg vil være Eder heiligen forbunden derfor, thi jeg er en af dem som heller fægte med Bogen end med Sværdet: jeg bryder mig kun lidt om hvorledes man bedømmer mit Mod.

(De gaae.)

(Herr Tobias og Herr Anders komme.)

Herr Tobias.

Her engang, han er en levende Djævel; jeg har aldrig seet saadan en allerhelvedes Kar! Jeg havde et Forsøg med ham, men han angreb mig med saadan Hurtighed, at jeg mistede Klinge, Skede og Alst. Naar han falder ud i en Dvart, er det lige saa sikkert at han træffer Jer, som at Eders Fod hviler paa Jorden den træder paa. Man siger, at han har været Fægtemester hos Stortyrken.

Herr Anders.

Saa Pokker i Bøld! Jeg vil ikke slaaes med ham.

Herr Tobias.

Men han vil ikke lade sig berørlige; Fabian kan neppe holde ham.

Herr Anders.

Bitter Død! Havde jeg vidst at han var saa kæk og saa stor en Fægtemester, skulde han have bleven fordømt ferend jeg havde udfjerdret ham. Derfor som J kan stille ham tilfreds, vil jeg give ham min abildgraat Hest, Capilet.

Herr Tobias.

Jeg skal forfølge det; bliv nu der, og stil Jer an som om I var ret modig. (affides) Dette skal ende uden Blod, og jeg ride Din Hest ligesaa vel som Dig selv.

(Fabian og Viola komme.)

(affides til Fabian.) Jeg har hans Hest for at bilægge Tratten. Han troer at det unge Memmeste er uovervindelig.

Fabian.

Og den Anden har samme Tro om Herr Anders; han jitrer og er bleg som om han havde en Bjørn i Hælene.

Herr Tobias (til Viola.)

Der er ingen Udvei; han vil slaes med Eder, for ei at blive meensvoren. Det var rigtig nok bedre han betænkte sig, da han nu finder at Tratten ei er værd at tale om; — men træk, for at han ei skal bryde sin Sed: Han staaer inde for, at han ei vil tilføie Eder nogen Skade.

Viola (affides.)

Himlen beskytte mig! Jeg er nær ved at fortælle hvor langt jeg er fra at være en Mand.

Fabian.

Blig tilbage, dersom han bliver rasende.

Herr Tobias (til Herr Anders.)

Kom, Herr Anders, der er ingen Redning. Cavalieren vil, for sin Vros Skyld, have en Gang med Jer. Han kan efter Duels-Lovene ikke undgaae det, men han har givet mig sit ridderlige Ord paa at han ikke vil saare Eder.

Herr Anders.

Sid han bare vil holde det! (trækker.)

Viola.

Vær forfikkret paa, det er imod min Villie.
(trækker.)

(Antonio kommer.)

Antonio.

Med Sværdet bort! — Hvis denne unge Mand
fornærmet har, da svarer jeg derfor:
har I fortørnet ham, da jeg til Regnskab
udfordrer Jer? (trækker.)

Herr Tobias.

I, Herre, hvem er I?

Antonio.

En Mand, som vover meer for sine Venner,
end I har hørt ham prale af han vil.

Herr Tobias.

Her er Jer Mand, hvis I er syg for Slags-
maal. (trækker.)

(To Retsbetjente komme.)

Fabian.

Gode Herr Tobias, vær rolig; her komme Ret-
tens Tjenere.

Herr Tobias (til Antonio.)

I skal høre fra mig.

Viola (til Herr Anders.)

Stik Sværdet i Skeden, Herre, om I saa
synes.

Herr Anders.

Paa min Sjæl, det vil jeg; — (til Herr Tobias)
og jeg holder mit Løfte: den bærer godt og lystre
Tommen fortræffeligt.

Første Retsbetjent.

Der Manden er; gjør Eders Pligt.

Anden Retsbetjent.

Antonio, i Grev Desinos Navn
jeg fængsler Jer.

Antonio.

J tager feil, min Herre.

Første Retsbetjent.

Udsees ei; jeg kjender Jer sær vel,
endskjondt J ingen Skipperhue bærer.
For ham kun bort; han veed jeg kjender ham.

Antonio.

Jeg maa adlyde. Dette flyder af
at søge Eder; men nu hjælper Intet.
Hvad gjer J nu? Nødvendighed mig tvinger
at bede om min Pung. Den Fængsling smerter
mig meer fordi jeg ei kan tjene Eder,
end for min egen Skyld. J staaer forstummet;
men fat kun Mod.

Anden Retsbetjent.

Kom, nu vi maae affied.

Antonio.

Jeg beder Jer, at J af Pengene
mig giver Nogle.

Viola.

Hvilke Penge, Herre?

For den Velvillighed J viste mig,
og ledet af det Uheld her J mødte,
jeg efter ringe Gvne gjerne vil
Jer laane Noget — Noget har jeg ei —
jeg dele vil min Eiendom med Eder:
her er min halve Pung.

Antonio.

Vil J fornægte mig?

Behoves Vidneskyrd for at fortælle

hvad jeg har viist Jer? Frist mig ei saa haardt,
at mig min Nød saa smaalig kunde gjøre
at foreholde Jer de Tjenester
jeg Eder har beviist.

Viola.

Jeg ved af ingen.
Jeg kjender ei Jer Stemme, ei Jert Ansigt.
Jeg hader Utafnemlighed end mere
end Legn, Hoffærdighed og Druffenskab,
ja meer end hver en Last, hvis stærke Gist
boer i vort svage Blod.

Antonio.
O Retsfærd's Himmel!

Anden Retsbetjent.
Kom, Herre, jeg maa bede Jer at gaae.

Antonio.
Hør mig et Dieblis. Hiin Ungling der
jeg halv udrev af Dødens Svælg, og siden
med hellig Broder-Kjærlighed ham pleied.
Jeg næsten ham forguded, da mig syntes
hans Ydre loved et heist sjældent Vard.

Første Retsbetjent.
Det os ei rager. Tiden gaaer, bort, bort!

Antonio.
O, denne Gud en vanskabt Afgud blev!
Sebastian, Du Dit ædle Blik vanærer. —
Kun Sindet lastes her, Naturen ei:
blot den er styg som vandrer Ondskabs Bei,
thi Dyd er skjøn, men Last i Skjønheds Linn
er lig et smukt betrukket, ledigt Skrin.

Første Retsbetjent.
Han bliver rasende; kom, bort med ham.

Sebastian.

Ja, for mig hvor I ville.

(Retsbetjentene gaae med Antonio.)

Viola.

Jeg tænker Grunden er til hans Uro, at han formoder hvad jeg ei tør troe.

O Ahnelse, o viis Dig uden Svig:

Gid for min Broder man har taget mig!

Herr Tobias.

Kom hid, Ridder, kom hid, Fabian! Lader os stifte Hovederne sammen og finde paa Raad.

Viola.

Sebastian han mig kaldte: — endnu lever min Broder i mit Speil, men der kun svæver hans Billed for mig naar mig selv jeg seer, thi jeg hans Dragt, hans Mine og Maneer har efterlignet. Hvis han er paa Jord, da Kjærlighed i Storm ogølge boer!

(gaaer.)

Herr Tobias.

Net en lumpen, areløs Dreng, og feigere end en Hare: Han viser sin Redrigthed tydeligt ved at ferlade sin Ven i Røden og fornægte ham, og hans Feighed kan Fabian bevidne.

Fabian.

En Kujon, en ægte skindhellig Kujon! Feighed er hans Troesbekjendelse.

Herr Anders.

Paa min Sjæl, jeg vil efter ham, jeg vil prygle ham.

Herr Tobias.

Gjør det, smør ham dygtig ind; men drag ikke Dit Sværd.

Herr Anders.
 Derjom jeg ikke gjør det —
 (gaaer.)

Jabian.
 Kom, lad os see Udsaldet.

Herr Tobias.
 Jeg vædder hvad I vil, at der Intet skeer.
 (De gaae.)

Fjerde Akt.

Første Scene.

En Gade udenfor Olivias Huus.

Sebastian og Narren.

Narren.
 Vil I faae mig til at troe, at jeg ikke er
 sendt efter Jer?

Sebastian.
 Gaa dog Din Vej, Du er en narrisk Gjel:
 gaa, lad os skilles ad.

Narren.
 Vel sagt, paa min Tro! Nei, jeg kjender Jer
 ikke. Min Grofen har ikke sendt mig efter Jer, for
 at bede Jer komme og tale med hende, Eders Navn
 er ikke Cesario og dette er ikke min Nase; Intet er
 som det er.

Sebastian.

Udfram Din Daarſkab paa et andet Sted ;
Du kjender mig ſlet ikke.

Narren.

Udframme min Daarſkab ! Han har hørt det
Ord af en eller anden ſtor Mand , og anvender det
nu til en Nar. Udframme min Daarſkab ! Jeg frygter
for at denne ſvære Krabat Verden bliver til en Narre-
rede. — Jeg beder Dig , lad Selſomheds-Sløret
falde og ſiig mig hvad jeg ſkal udframme til min
Froken. Skal jeg udframme at Du kommer ?

Sebastian.

Jeg beder Dig, Du Kobler, gaa Din Bei.
Der har Du Penge; bliver her Du længer,
da ſaaer Du ſlettere Betaling.

Narren.

Du har, ſaa ſandt ſom jeg er ærlig, en aaben
Haand. — Den viſe Mand, ſom giver Narren
Penge, kjøber ſig et godt Rygte, endog efter en Snees
Nars Forlob.

Herr Tobias, Herr Anders og Fabian komme.

Herr Anders.

Træffer jeg Jer endelig igjen? Det er for Jer.

(ſaaer Sebastian.)

Sebastian.

Det er for Dig, og det — og det — (prygler
Herr Anders.) Gre de galne tilhøbe?

Herr Tobias.

Holdt, Herre, eller jeg kaſter Eders Sværd over
Tagryggen.

Narren.

Dette vil jeg ſtrax fortælle den naadige Froken.

Jeg vil ikke være i nogen af Jeres Sted for to Skilling. (gaaer.)

Herr Tobias.

Rolig, siger jeg; rolig. (holder Sebastian.)

Herr Anders.

Nei, slip ham; jeg skal blive færdig med ham paa en anden Maade. Jeg vil bringe en Klage for Brygleri ind imod ham, om der er Lov og Ret i Illyrien. Jeg slog ham rigtignok først, men hvad gjer det til Sagen.

Sebastian.

Lad Din Haand løs.

Herr Tobias.

Jeg vil ikke lade den løs. Kom, min unge Krigshelt, stik Dit Sværd i Balgen. Du er mig en dygtig Karl; kom!

Sebastian.

Jeg vil mig frie fra Dig. — Hvad vil Du nu? Hvis Du tør friste mig, da drag Dit Sværd.

(trækker.)

Herr Tobias.

Ei, ei! Saa maa jeg udtappe et Par Unzer af Jert næsvisse Blod. (trækker.)

(Olivia kommer.)

Olivia.

Tobias, ved Dit Liv, hold inde.

Herr Tobias.

Frosen.

Olivia.

Den Samme stedse! Jammerlige Usling, for Drkner skiftet kun og mørke Huler, hvor Mildhed fremmed er. Fra mine Dine!

— Bliv ei forteruet, min Cesarie. —
Du Tølpes, gaa!

(Herr Tobias, Herr Anders og Sabian gaae.)

Jeg beder Dig, min Ven,
lad Wiisdom og ei Hidsighed Dig lede
ved dette uretsfærdig grove Udsald
imod Din Ro. Følg med mig til mit Huus,
og her hvormange frugtesløse Angreb
den Knægt opspundet har, saa Du til dette
kun smile bør. Kom nu og følg med mig.
Modsig mig ei! Men vær ham for hans Rænker:
ved Dig at skade, han mit Hjerte frænker.

Sebastian.

Hvad skal jeg troe? Hvad Løb har denne Strøm?
Er dette Banvid eller klot en Drøm?

Lad Phantasi og Sands paa Lethe svømme,
thi drømmer jeg, da lad mig steds drømme!

Olivia.

Kom, kom med mig, og følg i Alt mit Raad.

Sebastian.

Det vil jeg, Troen.

Olivia.

Løstet werde Daad!

(De gaae.)

Anden Scene.

Et Bærelse i Olivias Huus.

Marie og Narren.

Marie.

Jeg beder Dig, tag denne Kappe og dette
Skjæg paa og saa ham til at troe, at Du er Pastor

Tomas, Landsbypræsten. Hurtig! Jeg kalder imidlertid paa Herr Tobias. (gaaer.)

Narren.

Vel, jeg vil trække den paa, og jeg vil forstille mig i den: jeg vilde ønske at jeg var den Første som har forstilt sig i en saadan Dragt. Jeg er ikke høi nok til at passe for Embedet, heller ikke mager nok til at blive antaget for en studeert Person; men at blive kaldt en ærlig Mand og en god Huusholder klinger lige saa godt som en sødelig Mand og en Lærd. Mine Medforbundne komme.

(Herr Tobias og Marie komme.)

Herr Tobias.

God Morgen, Herr Pastor.

Narren.

Bonos dies, Herr Tobias; thi ligesom den gamle Eremit af Prag, som hverken kunde læse eller skrive, meget sindrigt sagde til Kong Gorbodues Søsterdatter, at det som er, er: saaledes ogsaa jeg, da jeg er Herr Pastor, er jeg Herr Pastor; thi hvad er det andet end det, og er andet end er?

Herr Tobias.

Tal til ham, Herr Pastor.

Narren.

Er Ingen der? siger jeg. — Fred med dette Fængsel!

Herr Tobias.

Den Krabat efterligner godt; — det er en dygtig Krabat.

Malvolio (i et indre Værelse.)

Hvem kalder?

Narren.

Topas, Landskyppræsten, som kommer for at besøge Malvolio, den Besatte.

Malvolio.

Herr Topas, Herr Pastor Topas, gode Herr Pastor Topas, gaa til min Broken —

Narren.

Herud, Du urene Hovmodss-Mand! hvorfor plager Du denne Mand? Taler Du om intet Andet end Brokener?

Herr Tobias.

Vel talt, Herr Pastor.

Malvolio.

Herr Topas, aldrig var nogen Mand saaledes forurettet. Gode Herr Pastor, tro ikke jeg er gal; de have indespærret mig her i et skrækkeligt Mørke.

Narren.

Hy, Du fule Satan! Jeg nævner Dig med de mildeste Udtryk, thi jeg er et af disse fromme Gemytter, som ere høflige selv imod Djævelen. Siger Du at den Aaning er mørk?

Malvolio.

Som Helvede, Herr Pastor.

Narren.

Hvorledes? Den har jo Bagluger, gjennemsigtige som Vindueskodder, og de lyse Stene i Sydnorden straalet som Ibenholt; og dog klager Du over Termørkelse.

Malvolio.

Jeg er ikke gal, Herr Pastor. Jeg siger Jer at denne Aaning er mørk.

Narren.

Afsindige, Du seiler. Jeg siger Dig, der er

intet Mørke uden Uvidenhed, hvori Du er mere indhyllet end Ægypterne i deres Taage.

Malvolio.

Jeg siger, denne Baaning er saa mørk som Uvidenhed, om end Uvidenhed var ligesaa mørk som Helvede, og jeg siger at aldrig blev nogen Mand saa slet behandlet. Jeg er ikke mere gal end I er det; forsøg mig ved ordentlige Spørgsmaal.

Narren.

Hvad er Pythagoras's Lære angaaende vilde Dugle?

Malvolio.

Alt vor Bestemoders Sjæl gjerne kan høre i en Dugl.

Narren.

Hvad tænker Du om hans Lære?

Malvolio.

Jeg tænker ædelt om Sjælen, men tilliger i ingen Maade hans Lære.

Narren.

Lev Du vel; forbliv i Dit Mørke! Før end jeg tilstaaer Dig Forstand, maa Du blive af samme Mening som Pythagoras og frygte for at dræbe en Skov-Sneppe, for ikke at forjage Din Bedstemoders Sjæl af dens Bolig. Lev Du vel!

Malvolio.

Herr Topas, Herr Topas —

Herr Tobias.

Min allerfortræffeligste Topas!

Narren.

Sa, jeg spiller i alle Farver.

Marie.

Du kunde have spillet denne Rolle uden Skjæg
og Kappe; han seer Dig ikke.

Herr Tobias.

Nu til ham med Din egen Stemme, og sig
mig hvorledes Du finder ham; jeg vilde ønske vi
havde Ende paa dette Narreri. Dersom vi paa en
god Maade kunde slippe ham, saa jeg det gjerne,
thi min Søsterdatter er saa opbragt paa mig, at jeg
ikke med Sikkerhed tør forfølge denne Spas til det
Nderste. Kom snart til mig paa mit Bærelse.

(Herr Tobias og Marie gaae.)

Narren (synger.)

Har Du Sorg, Du Gjel, saa slip'en,
Du har jo en Hjertenskjær —

Malvolio.

Nar! —

Narren (synger.)

Hun er arrig, gnadrig, vrippen —

Malvolio.

Nar! —

Narren (synger.)

Al, hvorfor er hun saa sær? —

Malvolio.

Nar, siger jeg.

Narren (synger.)

Hun en Anden elsker —

Hvem kalder?

Malvolio.

Kjære Nar, dersom Du nogenfinde vil gjøre Dig
fortjent af mig, saa hjælp mig til et Lys, Pen,
Blæk og Papir. Saa sandt som jeg er ærlig, vil
jeg stedse være Dig taknemmelig derfor.

Narren.

Herr Malvolio!

Malvolio.

Ja, kjære Nar.

Narren.

Alf, Herre, hvorledes kom I fra Eders fem Sandser?

Malvolio.

Aldrig er nogen Mand bleven saa slet behandlet; jeg har Brugen af mine Sandser, ligesaa godt som Du, Nar.

Narren.

Kun saa godt? Saa er I virkelig fra Forstanden, naar I ei har bedre Brug af Eders Sandser end en Nar.

Malvolio.

De har her indespærret mig, holdt mig i Mørke, sendt Geistlige til mig, de Væler, og gjort alt hvad der stod i deres Magt for at bringe mig til Afssindighed.

Narren.

Betænk hvad I siger; den Geistlige er her — Malvolio, Malvolio, gid Himlen give Dig Din Forstand igjen! Forsøg paa at falde i Søvn, og hold op med den utidige Snak.

Malvolio.

Herr Pastor.

Narren.

For ingen Tale med ham, min gode Ven. — (lader som der blev hvistet til ham) Hvem? jeg Herre? Nei i Sandhed ikke. — Vor Herre være med Eder, Herr Pastor — Amen! — Det vil jeg, Herr Pastor; det vil jeg.

Malvolio.

Nar, Nar, siger jeg.

Narren.

Al, Herre, vær rolig. — Hvad siger I? —
Man skænder paa mig fordi jeg taler med Eder.

Malvolio.

Kjære Nar, skaf mig Lys og Papir; jeg siger
Dig, jeg er ligesaa godt ved min Fem, som nogen
Mand i Syrien.

Narren.

Ja, gid det var saa vel!

Malvolio.

Paa mit Ord, det er jeg. Kjære Nar, Blæk,
Papir og Lys; naar jeg har skrevet bringer Du det
til min Frosen, og Din Brevdrageren skal blive den
første Du nogensinde har faaet.

Narren.

Jeg vil hjælpe Jer til det; men sig mig for
Alvor, er I virkelig gal eller lader I bare saaledes?

Malvolio.

Tro mig, jeg er ikke fra Forstanden, jeg siger
Dig Sandhed.

Narren.

Nei jeg vil aldrig troe en Affindig, førend jeg
har seet hans Hjerne. Men jeg vil hente Lys, Pa-
pir og Blæk til Eder.

Malvolio.

Jeg vil i højeste Maade belønne Dig derfor;
jeg beder Dig, gaa!

Narren (singer.)

See, hvor jeg flyver —

Aldrig jeg lyver,

strax er jeg hos Jer, min Ven!

Intet mig sinker,

neppe J blinker,

saa har J mig atter igjen.

Snart jeg opstøver

hvad J behøver,

bringer Jer Pen af en Gaas;

Bladet forkrokket,

Blækket lidt øllet,

og til Belysning en Praas.

(gaaer.)

Tredie Scene.

Olivias Have.

Sebastian kommer.

Sebastian.

Det Lysten er — det er den klare Sol —
jeg seer, jeg føler Ringen, som hun gav mig —

Skjendt Underværker mig omhyller, er det
dog Banvid ei. Hvor er Antonio?

J Elephanten er han ei at finde,
dog var han der, og der jeg fik Bæstet
at han mig segte overalt i Byen:

Nu var hans Raad for mig det rene Guld.

Endskjøndt Fornuft min Følelse bestrider,

at det en Irring er og Banvid ei,

saa overgaaer dog denne Lykke-Verden

i saadan Grad Exempel og Begreb,

at nær jeg mistroer mine egne Dine

og skjælder min Fornuft, som vil at jeg

skal troe at enten jeg assindig er,

hvad eller Frolenen; — men var det saa,

hun kunde ei regjere Guds og Følsk,
ei give, ei modtage rigtigt Budskab
med saadan rolig, klog og stadig Afsærd,
hvormed jeg saae det stee. Dog sikkerlig,
her ligger Noget skjult — der kommer hun.

Olivia kommer med en Præst.

Olivia.

Tilgiv min Jil! Hvis I mig mener vel,
da følg med mig og denne hellige Mand
ind i Kapellet hist, og der for ham,
ved Alteret til Sandhed viet ind,
høitidelig I Troskab mig tilsværge,
at mit med Tvivl omspændte, bange Hjerte
kan fange Ro. Han skal fortie det
indtil I selv vil bringe det for Lyset,
og da vi vil, som det min Stand sig egner,
kundgjøre denne Pagt. Hvad siger I?

Sebastian.

Jeg følger ham og Eder glad og fro,
og sværger Eden, og den vorder tro.

Olivia.

Da led os Fader! Himlens Magter give
Held til vor Pagt, og lykkelig den blive!

Femte Akt.

Første Scene.

Gade ved Olivias Hus.

Narren og Fabian.

Fabian.

Derfom Du har mig fjar, da lad mig fee hans Brev.

Narren.

Gode Herr Fabian, tilftaa mig en anden Begjæring.

Fabian.

Alting.

Narren.

Begjær ikke at fee dette Brev.

Fabian.

Det er det samme fom at give mig en Hund, og forlange min Hund til Gjengjæld.

(Hertugen, Viola og Folge komme.)

Hertugen.

Høre I til Froken Olivias Hus, Venner?

Narren.

Ja Herre, vi ere Noget af hendes Skramleri.

Hertugen.

Jeg kjender Dig godt; hvorledes gaaer det Dig, Krabat?

Narren.

Oprigtigt talt, Herre: jo flere Kjender jo bedre, jo flere Venner jo værre.

Hertugen.

Det Modfatte: jo flere Venner jo bedre.

Narren.

Nei, Herre, jo værre.

Hertugen.

Hvorledes det?

Narren.

De rose mig, og gjøre mig til en Ujel; men mine Tjender sige mig lige ud at jeg er det. Saaledes vinder jeg i Selvfundskab ved mine Tjender, og bagtales af mine Venner. Fremdeles, naar Slutninger betragtes som Rys og fire Nægtelser udgjøre to Bekræftelser, siger jeg igjen: jo flere Tjender jo bedre.

Hertugen.

Fortræffeligt.

Narren.

J Sandhed, nei, Herre; om det endog behager Eder at være en af mine Venner.

Hertugen.

Du skal ikke have det værre derfor; der har Du en Guldpenge.

Narren.

Dersom J ikke blev en Dobler derved, ønskede jeg J vilde gjøre een til to.

Hertugen.

Du raader mig slet.

Narren.

Stik Naaden i Lommen for denne ene Gang, og lad Eders Kjød og Blod adlyde den.

Hertugen.

Jeg vil forsynde mig denne Gang og være en Dobler; der har Du nok en.

Narren.

Første, anden, tredje Gang, og saa Hammer-

slag. Det gamle Ordsprog siger: Alle gode Ting ere tre; man vælger bedst efter Trippeltakten og Kirkeflokken slaaer tre Dvarteer for Guldslag.

Hertugen.

Nei, Du narrer ikke flere Penge fra mig i det Kæst. Dersom Du vil lade Din Frosken vide at jeg er her for at tale med hende, og bringe hende tilbage med Dig, kunde Du maaſtee atter vække min Gæmildhed.

Narren.

Syng Viſſelulle til den indtil jeg kommer tilbage igjen. Jeg gaaer; men jeg vil ikke at I ſkal troe, at min Gævelyst er Gjerrighed. Dog, som I ſiger, lad Eders Gæmildhed tage ſig en Luur; jeg ſkal ſnart vække den igjen.

(Antonio og Retsbetjente komme.)

Biola.

Der kommer han, ſom har mig reddet, Herre.

Hertugen.

Det Anfigt jeg erindrer meget godt; dog, da jeg ſaae det ſidſt, det ſmudſket var, ſaa ſort ſom en Vulkan, med Krigens Sod. Et uſſelt Fartoi førte han dengang af ringeſte Dybſgaaende og Værd; med dette han ſaaledes færdedes med den ſom dybeſt ſat i al vor Flaade, at ſelv Misundelſens og Tæbets Stemme hans Lov forkyndte lydt. — Hvad er nu hændet?

Førſte Retsbetjent.

Orſino, det er hiin Antonio, ſom Phönix tog, da den fra Candien kom, og det er ham ſom entred Tigeren, da Eders Fætter, Titus, miſted Venet.

Paa Gaden, skamløs, stærk og nærsedjære,
vi greb ham i et Slagsmaal.

Viola.

Edle Herre,
da hjalp han mig, da tog han mig i Forsvar;
men han til Slutning talte underlig,
jeg veed ei hvad det var, jeg troer i Vanvid.

Hertugen.

Velskjendte Røver, Frække Saltvands-Lyv,
hvad daarligt Hovmod gav Dig dem i Vold,
som Du ved rædsom blodig Daad har gjort
til Fjender Dig?

Antonio.

Drüno, adle Herre,

tillad mod disse Navne jeg mig værger:

Antonio var aldrig Lyv, ei Røver,

endstjendt jeg tilstaaer -- og af gyldig Grund --

Drünos Fjende. Hid en Trolddom drog mig.

Him Utafnemmelige ved Din Side,

som jeg udrev af Havets aabne Svælg,

han var et haabløst Brag, et Dødens Ræv.

Jeg gav ham Liv, jeg gav ham ydermere

min Kjærlighed, heel og usorbeholden;

jeg leved blot for ham, kun for hans Skyld

udsatte jeg mig selv for Skam og Fare

i denne fjendske Stad, og til hans Forsvar

jeg Sværdet drog, da han omringet blev.

Da jeg blev greben lærte jeg at kjende

hans lave Sind; han Faren deelte ei,

men brat fornægtede Velsjendtskab med mig,

som om et Dieblisk forvandlet var

til tyve Nar. Han nægted mig min Pung,

som mindre end en Time før jeg havde

ham overladt til eget Brug.

Viola.

Hvorledes?

Hertugen.

Naar ankom han til Staden her?

Antonio.

I dag;

og i de sidste trende Maaneder,
— foruden et Minuts Afbrydelse —
har vi tillsammans levet Dag og Nat.

(Olivia kommer med Følge.)

Hertugen.

Grevinden kommer — Himlen er paa Jorden. —
Men hvad Dig angaaer, Karl, Dit Ord er Banvid.
Tre Maaneder har denne Ungling tjent mig;
dog mere derom siden — for ham bort!

Olivia.

Hvad onsker Fyrsten? Der er kun een Ting
hvori Olivia er ei selvgagtig —
Cesario, I har ei holdt Jert Ord.

Viola.

Min Frosken?

Hertugen.

Undigste Olivia —

Olivia.

Hvad svarer I, Cesario? — Min Fyrste —

Viola.

Min Herre tale vil, Pligt gjør mig taus.

Olivia.

Ifald det er den gamle Tone, Prinds,
da klinger den saa ilde i mit Ore
som Hølen til Mønst.

Hertugen.

Endnu saa grusom?

Olivia.

Nei, endnu saa bestandig, høie Tyrste.

Hertugen.

Ja, i Brangvillighed! Ublide Skjønne,
paa hvis jernkolde, uheldsvangre Alter
min Sjæl saa trofast Doffer har udaandet,
som Trostløb fostre kan! Hvad skal jeg gjøre?

Olivia.

Hvad der behager — hvad der semmer Eder.

Hertugen.

Hvi skal jeg ei — tillod det kun mit Hjerte —
hiin Nover i Egypten lig, i Dødens Stund
min Elsterinde drabe?*) Bild Skinsyge
til Storhed grændser siindom — o, men her mig:

*) Sigter til et Sagn, der findes hos Heliodorus. Denne ægyptiske Nover var Thyamis, fød i Memphus, og Anfører for en Noverbande. Da Thyamenes og Chariclea faldt i hans Hænder, blev Thyamis rasende forelsket i Chariclea og vilde have ægtet hende. En stærkere Noverborde anfaldt ham kort efter, hvorved han kom i saadan Frygt for sin Elskede, at han indesluttede hende i en Hvalving tilligemed sine Skatte. Det var den Tids Barbarers Maade, naar de mistvivlede om deres eget Liv, først at dræbe dem de havde kjærest, og som de ønskede til Ledsagere i den anden Verden. Da Thyamis var rasende af Kjærlighed, Skinsyge og Forbitrelse, tætt indesluttet af sine Diener, gik han ind i Hulen og kaldte høit i det ægyptiske Sprog. Han blev besvaret i Aabningen af en Grækerinde, som han greb i Haaret med den venstre Haand — i den Formodning at det var Chariclea — hvorpaa han drog sit Sværd og gjennemboiede hendes Bryst med den høire.
Theobald.

Da følesløs min Trostak ei J agter,
 og da jeg temmelig det Bærktøi kjender,
 som nægter mig min Plads i Eders Gunst,
 saa lev kun, marmorkolde grumme Dvinde!
 Men denne Eders Yndling, som J elsker,
 og som, ved Himlen, ogsaa er mig kjær,
 ham jeg udriver fra det stolte Die,
 hvori, til Trods for mig, han throner heit.
 Kom, Dreng! Min Sjæl til Udaad meduct er;
 jeg offer Lammet i min Elskovs Due,
 til Trods for Rarnehjertet i en Due.

(vil gaae.)

Viola.

Da jeg, bered, tilfreds, og villig fro,
 vil lide tusind Død for Eders No.

(vil følge.)

Olivia.

Hvorhen, Cesario? J mig det følger?

Viola.

Den som min Elskov vandt, kun den jeg følger:
 Ham som jeg elsker mere end mit Liv,
 meer end jeg nogentid skal elske Viv,
 og blier jeg falsk, da komme Dval og Dvide:
 Usandtru Kjærlighed bør Døden lide!

Olivia.

Dee mig! O, skæffeligt! Jeg er bedragen!

Viola.

Hvo har bedraget, hvo har gjort Jer Ilret?

Olivia.

Har Du forglemte Dig selv i saa kort Tid?
 Kald dog, kald Præsten hid.

(En Betjent gaaer.)

Hertugen (til Viola.)

Kom, følg med mig.

Olivia.

Hvorhen min Prinds? — Cesario, min Gemal —

Hertugen.

Gemal?

Olivia.

Ja, min Gemal. Kan han det nægte?

Hertugen.

Du hendes? Svar —

Viola.

Nei, ædle Prinds; ei jeg.

Olivia.

Ik vee mig! Er det ussel Trolddomsrygt,
som gjør at Du Din Eiendom fornægter?
Frygt ei, Cesario! Grib raast Din Lykke;
vær hvad Du veed Du er, og da er Du
jaa stor, som det Du frygter.

(Præsten kommer.)

Vær velkommen!

Jeg ved Dit hellige Embed Dig besværges
her at opdage (skjøndt vi nylig agted
at skjule det en Stund) hvad der er skeet
imellem denne Ungling hist og mig.

Præsten.

En evig Elskovs og Forenings Pagt,
som ved et fælleds Haandslag knyttet blev,
ved Læbens varme Tryk til Læbe styrket,
ved Ringes-Berlen fæstligen bekræftet.
Paa Embeds Vegne, ved mit Vidnesbyrd,
er denne Pagt høitidelig beseglet,
og fra det øjeblik, jeg mod Graven har
fun vandrede tvende Timer efter Uthret.

Hertugen.

O, falske Hykler, hvad vil Du vel blive
naar Tiden graaet har Din hvide Hud?
Vil ei Dit Hykleri saa yppigt vore,
at selv Din egen List Din Grav Dig graver?
Tag hende, lev og gaa, men ad en Vej,
at Du og jeg i Fremtid mødes ei!

Viola.

Jeg sværger, høie Tyrste —

Olivia.

Jungen Ged!

Viis mindre Frygt og mere Sanddruhed.

(Herr Anders Blegnab kommer med Hovedet saaret.)

Herr Anders.

For Guds Skyld en Læge; send hurtig en til
Herr Tobias.

Olivia.

Hvad er handet?

Herr Anders.

Han har slaaet mig et Hul i Hovedet og han
har givet Herr Tobias en blodig Tinding. Skaf dog
Hjælp! Jeg vilde give halvtredsfindstyve Ducater til,
at jeg var hjemme.

Olivia.

Hvem har gjort dette, Herr Anders?

Herr Anders.

Grevens Cavalier, en vis Cesario. Vi holdt
ham for en Eufon; men han er Djævelen selv.

Hertugen.

Min Cavalier Cesario?

Herr Anders.

Bitter Dod, der er han! I slog Hovedet istykker

paa mig for ingen Ting, og det som jeg gjorde blev jeg forført til af Herr Tobias.

Viola.

Hvad vil I mig? Jeg ei fornærmed Eder.

I Sværdet drog imod mig uden Grund;

jeg gav Jer gode Ord og saared ei.

Herr Anders.

Dersom en blodig Tinding er et Saar, har I saaret mig. Jeg troer ikke I regner en blodig Tinding for Noget.

(Herr Tobias, beffjænkter, kommer, ledet af Narren.)

Der kommer Herr Tobias haltende; nu skal I høre mere. Dersom han ikke havde været druffen, vilde han have kildret Jer anderledes.

Hertugen.

Hvorledes er det med Eder?

Herr Tobias.

Det er Et og Et. Han har saaret mig, og der er det Altsammen — Dumrian, har Du seet Dick Feltstjær, Dumrian?

Narren.

Han er druffen, Herr Tobias. Hans Dielaage vare alt i Daling Kloffen otte i Morges.

Herr Tobias.

Saa er han en Slynge. Næst efter en lang som Mennet hader jeg Intet som en druffen Slynge.

Olivia.

Jer ham bort; hvem har saaledes redet dem til?

Herr Anders.

Jeg vil hjælpe Jer, Herr Tobias. Vi vil lade os forbinde paa ceugang.

Herr Tobias.
 Vil I hjælpe? — En Udsel, en Kjeltring, en
 klegnæbet Slynge!

Olivia.
 Hjælp ham til Sengs; lad ham forbunden blive.
 (Marren, Herr Tobias og Herr Anders gaar.)
 (Sebastian kommer.)

Sebastian (til Olivia.)
 Jeg saared Eders Fætter; det mig smelter,
 men havde det min egen Broder været,
 da var det samme skeet for mig at værge.
 I kaster synderlige Blik paa mig,
 hvoraaf jeg seer at I fortørnet er.
 Tilgiv mig, Elskeligste, for de Døster
 vi nyligen tilsvoret har hinanden.

Hertugen.
 Gen Stemme, Blik og Dragt, dog to Personer:
 et Skyggespil, som er og er dog ikke.

Sebastian.
 Antonio, o min Antonio!
 Hvor har den Tid mig naaget, siden I
 blev borte fra mig?

Antonio.
 I Sebastian?

Sebastian.
 Og kan Du derom tvivle, min Antonio?

Antonio.
 Har I en Deling gjort af Eder selv?
 To halve Uge ei meer hinanden ligne
 end disse To. Hvem er Sebastian?

Olivia.

O, underfuldt!

Sebastian.

Staaer jeg ei ogsaa der?

Jeg havde aldrig Broder, og ei heller
har jeg den Egenskab at være her
og overalt. Vel havde jeg en Søster,
men hende har de blinde Belger slugt.

(til Viola.)

For Himlens Skyld, sig mig, er vi beslagtet?
Hvad Landsmand? hvilket Navn? af hvilket St?

Viola.

Fra Messalin; Sebastian var min Fader,
og en Sebastian ogsaa var min Broder;
som saadan gif han i sin vaade Grav.
Hvis Aander mandlig Form kan sig paatage,
saa kommer Du for nu at angste os.

Sebastian.

En Aand jeg er, i Sandhed; men som saadan
er jeg dog klædt i jordist Kjød og Blod,
som jeg fra Moders Skjød har med mig taget.
Var Du en Kvinde, lod jeg paa Din Kind
en Taare falde, og udraabte høit:
Vær mig velkommen, drukkne Viola!

Viola.

Min Fader havde paa sin Tind et Mærke.

Sebastian.

Saa havde min.

Viola.

Og døde just den Dag,
da netop tretten Aar Viola talte.

Sebastian.

O, den Grindring lever i min Sjæl.

Sin dødelige Bane endte han
den Dag min Søster fyldte tretten Aar.

Viola.

Hvis Intet mangler i vor fælleds Lykke
undtagen min ei qvindelige Dragt,
da faa mig ei, for hver Omstandighed,
ved Tid og Sted og Alt samstemme kan,
at jeg Viola er. Det at bekræfte
jeg bringer Eder til en Skibscaptain
i Byen her: han har min Pigedragt.
Jeg reddet blev kun ved hans milde Hjælp;
derefter jeg den adle Greve tjente,
og siden har min Skjæbne svævet stedse
imellem denne Dame og min Fyrste.

Sebastian (til Olivia.)

Feitdagelsen har denne Grund, min Frokten;
men huld Naturen Eders Dnske soier:
I vilde med en Mo formåle Eder,
og er deri, ved Himlen, ei bedragen,
thi Jer Gemal er skyldfri som en Jomfru.

Hertugen.

Bliv ei forfærdet; ædel er hans Stamme. —
Hvis Alt er Sandhed, har jeg ogsaa Deel
i dette meget lykkelige Skibbrud.

(til Viola.)

Du har mig sagt vel tusind Gange, Ungling,
at Du saa høit som mig ei elsket Kvinde.

Viola.

Hvad jeg har sagt, jeg atter vil besværges,
og hver en Eed saa tro i Hjeriet holde
som Firmamentets Hvalving bærer Lysen,
der skiller Dag fra Nat.

Hertugen.

Giv mig Din Haand,
og lad mig see Dig i Din Dvindedragt.

Viola.

Skibsføreren, som bragte mig iland,
har mine Klæder; men han er i Fængsel
paa Færde af en vis Malvolio,
som er i Tjeneste hos Frosken.

Olivia.

Han skal løslades. — Kald Malvolio hid,
og dog, af vee, jeg nu erindrer mig,
der siges at den Stakkel er affindig.

(Narren kommer med et Brev.)

En heist besynderlig Bilsfarelse
har ham udjaget ganske af mit Minde: —
Hver gaar det ham?

Narren.

I Sandhed, naadige Frosken, han holder Beelzebub
saa godt fra Livet, som man kan forlange af en
Mand i hans Omstændigheder. Han har skrevet et
Brev til Eder: Jeg skulde have bragt det imorges,
men da en gal Mands Brev ikke er noget Evange-
lium, er det vel ikke synderlig magtpaaliggende naar
det bliver leveret.

Olivia.

Bryd det og læs det.

Narren.

Bliv nu ret opbygget naar Narren skal foredrage
Galsmands Snak — „Bed Himlen, Frue —“

Olivia.

Hvad nu? er Du affindig?

Narren.

Nei True, jeg læser kun Afssindighed. Derjom
Eders Naade vil at jeg skal læse som det sig ber,
maa I lade min Stemme have friere Løb.

Olivia.

Vel, læs med sund Forstand.

Narren.

Det gjør jeg, Madonna, men at læse med hans
sunde Forstand, er at læse saaledes; derfor, min Prind-
sesse, vær opmærksom.

Olivia (til Fabian.)

Læs.

Fabian (læser.)

„Ved Himlen, True, I gjør mig Uret,
og Verden skal vide det. Omendstjondt I
har indespærret mig i Mørkhed og givet
Eders fordrufne Fætter Opsigt over mig,
har jeg dog Brugen af mine Sandser lige-
saa godt som Eders Naade. Jeg har Eders
eget Brev, der førledede mig til at paatage
den Rolle jeg spillede; ved dette tvivler jeg
ikke paa at jeg jo kan retfærdiggjøre mig
og beskæmme Eder. Tænk om mig som I
vil. Jeg tilside sætter lidt Erbødigheden
for at tale om den Uret mig er skeet.

Eders vanvittig behandlede
Malvolio.“

Olivia.

Har han skrevet dette?

Narren.

Ja, Broken.

Hertugen.

Det smager ikke meget af Banvid.

Olivia.

Sæt ham i Frihed, Fabian; bring ham hid.

(Fabian gaaer.)

Min Tyrste, dersom det behager Eder
at tage mig som Søster, ei som Viv,
skal samme Dag tofoldigt Forbund krone
her i mit Huus, hvor jeg besorger Fæsten.

Hertugen.

Jert Tilbud, Froken, gjerne jeg modtager.

(til Viola.)

Ei meer Din Herre. For Din Tjeneste,
saa meget mod Dit Kjens Blyfsdighed,
og under det hvortil Du blev opdragen,
samt da Du Herre kaldte mig saa lange,
er her min Haand: — Fra nu af skal Du være
Din Herres Herskerinde.

Olivia.

Mig en Søster.

(Fabian kommer med Malvolio.)

Hertugen.

Er dette den Forrykte?

Olivia.

Ja, min Prinds.

Malvolio, hvorledes gaaer det Eder?

Malvolio.

Min Froken, I har mig behandlet ilde,
ja meget ilde.

Olivia.

Har jeg? Nei Malvolio.

Malvolio.

Det har I, Froken. Læs nu dette Brev;
I ei benægte Eders egne Udtryk.

Siig: Segl og Haand og Stiil ei Eders er.
 Det kan I ei; nu vel, tilstaa mig da
 og siig, om det med Eders Vre stemmer?
 Hvi gav I mig saa klare Gynstbeviser?
 Hvi bad I mig at komme smilende
 med krydsviis Højebaand om gule Stromper,
 og være studs mod Eders egen Fatter
 og imod Husets Folk. Og da jeg handlede
 i ydmygt Haab, alt efter Eders Bink,
 hvorfor har I da taalt at jeg blev sangslet
 i Mørkheds Braa, og af en Præst besøgt,
 og gjort mig til den største Nar og Gjek,
 til Spil for Viddets Pæl? Siig mig hvorfor?

Olivia.

Alf, det er ei min Skrift, Malvolio,
 endstjændt jeg tilstaaer at det ligner meget;
 men det er sikkerlig Maries Haand,
 og nu jeg mindes mig at det var hende,
 som først mig sagde at Du var assindig,
 da Du kom smilende og i et Dptog,
 som Dig i Brevet foreskrevet var.
 Slaa Dig tiltaals nu: Du fixeret er,
 men naar Du kender først de Skyldige,
 da skal Du være Klager selv og Dommer
 i egen Sag.

Fabian.

Min Frosen, tillad mig:

Da ingen Trætte eller Strid i Fremtid
 bestemme Glandsen af det nylig Skete,
 som jeg beundrer heit. I dette Haab
 jeg tilstaaer, at Tobias og jeg selv
 har mod Malvolio stilt denne Snare,
 for det uslebne, trodsig-stolte Bæsen
 han stedse har med os. Marie skrev,

tilskyndet stærkt af Herr Tobias, Brevet.
 Han derfor har til Gjengjæld ægtet hende.
 Hvorledes vi det drev med munter Gjeffen
 end meer til Latter end til Hevn opfordrer,
 naar hver Hornærmelse bliver billig veiet,
 som har paa begge Sider fundet Sted.

Olivia.

Alf, stakkels Skjelm, hvor har de narret Dig!

Narren.

Ja, Nogle fødes i Høihed, Nogle er=
 hverve Høihed og Andre bliver den til=
 deelt. Jeg var med i Forspillet, Herre, en vis
 Pastor Topas; men det kommer ud paa Et. Ved
 Himlen, Nar, jeg er ikke affindig — Men
 erindrer J? Min Frosken, hvor kan J lee af
 en saadan elendig Slyngel; naar J ikke
 smiler, har han strax en Kuevl i Munden.
 Og saaledes bringer Tidens Roffehjul Gjengjældelsen
 med sig.

Malvolio.

Jeg hævnes vil paa Eders hele Klynge.

(Gaaer.)

Olivia.

Han er, i Sandhed, skrækkelig mishandlet.

Hertugen.

Gaa efter ham og bring ham til Forsoning.
 Han har om Skibscaptainen Intet sagt os;
 naar det er kundbart, skal en festlig Pagt
 høitideligen for den gyldne Fremtid
 forene os. Imidlertid, min Søster,
 vi vil ei skilles ad. — Cesario, kom! —
 Saa maa Du kaldes end mens Du er Mand;

med anden Dragt Du andet Navn skal vinde:
 Orsinos Viv, hans Hjertes Herkerinde.

(De gaæe.)

Narren (synger.)

Dengang jeg endnu var en ganske lille Pøg,
 Hei, hopfa, i Regn og i Blæst,
 en Narrestreg aldrig saa nøie man tog,
 for det regner hver eneste Dag.

Men da først forbi var min Ungdoms Muus,
 Hei, hopfa, i Regn og i Blæst,
 for Skjelme og Tyve hver lufte sit Huus,
 for det regner hver eneste Dag.

Dg ak, da jeg fik mig en Hustru sat,
 Hei, hopfa, i Regn og i Blæst,
 til Snak og til Brøvl blev den hele Klat,
 for det regner hver eneste Dag.

Dg da jeg endelig kom til en Seng,
 Hei, hopfa, i Regn og i Blæst,
 var Drankerens Hjerne saa svimmel og tom,
 for det regner hver eneste Dag.

I Verden maa man mellem Hundene tude,
 Hei, hopfa, i Regn og i Blæst,
 men det er det Samme, nu Stykket er ude,
 for det regner hver eneste Dag.

Om

Hellig-Tre-Kongers-Aften.

and other things. The other things that come
 before the law are the following:

1. The law

2. The law

3. The law

4. The law

5. The law

6. The law

7. The law

8. The law

9. The law

10. The law

with K-origins A-ri D-pillast

11. The law

12. The law

13. The law

14. The law

15. The law

16. The law

17. The law

18. The law

19. The law

20. The law

21. The law

22. The law

Malone antager dette Stykke at være skrevet i 1614, men Steevens anfører en ikke synderlig tilfredstillende Marsag for at det blev forfattet i 1607. Han antager fremdeles at den alvorligere Deel af Stykket er grundet paa en gammel Oversættelse af den syvende Historie i den fjerde Deel af Belleforest's *Histoires tragiques*. Samuel Johnson omtaler det saaledes:

„Dette Stykke er i den alvorligere Deel ziirligt og utvimgent, og i nogle af de muntre Scener overordentlig lunefuldt. Blegnæs er malet med megen Giendommelighed, men da hans Charakteer er medfødt Genfoldighed, egner den sig ikke til at være en Gjenstand for Satiren. Malvolios Monolog er sand comisk: han bliver til Latter ene ved sin Stolthed. Olivias Egtestab og den følgende Forvirring, omendkjøndt vel nok opfundet for at mere paa Skuepladsen, mangler Sandsynlighed, og seiler i at give den Lære, som utan fordrer af et Drama, da det ikke fremstiller noget sandfærdigt Billede af Livet.“

H. W. Schlegels Dom lyder som følger:

Hellig = Tre = Kongers = Aften eller Hvad J ville forener en sinderig sammenspunden og vel vedligeholdt Intrigue med en Rigdom af comiske Charakterer og Situationer, og med en ætherisk Poesses Trylle = Farver. I sine Lykspil behandler Shakespeare Kjærligheden næsten mere som en Gjenstand for Indbildningskraften end for Hjertet; men her erindrer han os i Særdeleshed om, at i hans Sprog betyder

Ordet fancy baade Phantasi og Kjærlighed. Den af Musik bernkede Hertugs Kjærlighed til Olivia er ikke alene en Phantasi, men en Indbildning. Viola synes i Begyndelsen vilkaarlig at forelske sig i Hertugen, hvem hun tjener som Page, omendstjondt hun siden berorer Følelsens fineste Streng. Den stolte Olivia bliver bestuften af Hertugens frygtsonne og indsmigrende Sendebud, i hvem hun ikke ahner en forklædt Medbeilerinde, og tager tilsidst, ved nok en Forverling, Broderen for Søsteren. Disse jeg vil kalde dem ideale Daarskaber tjene som Sidestykke til de pure Narrestreger, foranledigede af Stykkets latterlige Personers Budseerligheder, ligesledes under Paaskud af Kjærlighed: en tøstet Landjunker's taabelige Frieri til Olivia, den pedantiske Hunsbovmester Malvolios Indbildning, at hans Herskab hemmelig er forelsket i ham, der bringer det saavidt, at han bliver indesparret som Foryt og tiltalt af Narren i en Geistligs Dragt. Disse Scener ere ligesaa fine og betydningsfulde, som lune fulde og indrettede til at lee af. Dersom dette virkelig er Shakespeares sidste Stykke, som nogle paastaae, saa har han til det sidste nydt en lige Ungdom i Alanden, og taget sit Genies hele Fylde med sig i Graven."

W. Hazlitt udtrykker sig saaledes:

"Dette Stykke er med Rette betragtet som en af Shakespeares meest underholdende Comedier. Det er fuldt af mild Skjemt. Det er maaskee for godhjertet for en Comedie. Det har liden Satire og ingen Bitterhed. Det bringer os til at lee over Menneskehedens Daarskaber, uden at foragte dem, og endnu mindre at have nogen ond Villie imod dem. Shakespeares comiske Genie ligner Bien snarere i dens Kraft til at suge Honning af Ufrud, end i dens Braad. Han giver den lune fuldeste Overdrivelse af

sine Charakterers herskende Daarligheder, men saaledes at de selv, istedetfor at blive fortørnede derover, snarere forene sig med ham i at more; han opfinder snarere Leilighed for dem til at vise sig i det heldigste Lys, end han gjør dem foragtelige ved vrang Opfatning igjennem Andres Bid og Dndskab.

Der er et vis Standpunkt i Livet, paa hvilket Folk blive opmærksomme paa deres egne Besynderligheder og Urimeligheder. De stræbe at skjule hvad de vare, og gjøre Fordringer paa det de ikke ere. Dette giver Anledning til en tilsvarende Stiil i Comedien, hvis Gjenstand er at opdage Egennytten i dens Skjul og at gaae til Feltis mod denne utidige Forsængelighed, ved at lægge saa stærkt Eftertryk som muligt paa Modsatningen imellem den virkelige og paatagne Charakter, og ved at nægte dem, som ville føre os bag Lyset, med Hensyn til hvad de virkelig ere, selv de Fortjenester de have. Dette er Viddets og Satirens kunstige Livs Comedie, saaledes som vi see det hos Congreve, Wycherley og Vanbrugh, &c. Paa dette Livets Standpunkt følger et andet, paa hvilket denne anmassende Affectation er forjaget ved større Verdens-Kundskab, og som, ved ligegyldig at behandle Materialierne til den comiske Charakter, saavel den naturlige som kunstige, efterlader os ingen Comedie uden den — sentimentale. Saaledes ere vore nuværende Comedier. Der er en Periode i Sædernes Fremstriden, ældre end begge disse, i hvilken Individernes Svagheder og Daarskaber ere af Naturens Plantning, og ikke Vært af Kunst eller Studium; i hvilken de derfor ikke agte synderlig paa dem selv, eller bryde dem om hvo der lægger Mærke til dem, naar de blot kunne sætte deres Spas igjennem, og, da der intet Forsøg gjøres paa at synes anderledes end man er, finde Tilskuerne snarere Glæde i at lempe sig efter de

Personer de lee ad, end gjøre dem Sorg ved at sætte sig ud over deres Urimeligheder. Dette kan kaldes Naturens Comedie, og er den vi i Almindelighed finde hos Shakspeare. Hvad enten denne Analyse er rigtig eller ei, er Aanden i hans Comedier tydeligen forskjellig fra de tilforn nævnte Forfattere's. Shakspeare's ere i det Væsentlige lig Cervantes's, og meget ofte lig Moliere's, skjøndt denne var mere systematisk i sine Yderligheder end Shakspeare. Shakspeare's Comedie er pastoral og poetisk. Daarskab har hjemme i Jordbunden og fremspirer med lykkelig, medfødt, utæmmet Oppighed. Urimelighed har al mulig Opmuntring og Konsens har Plads at trives. Intet er beskaaret ved Vigeegyldighedens eller Strengighedens ubehøvede Jis-Haand. Digteren løber surr for en Spas og gjør et Ordspil til en Afgud. Hans Dime-d er at tvinge det Morfomme ud af de simpleste og meest raare Gjenstande. Det Behag han finder i et Ordspil eller i en lav Charakter's plumpe Lume formindsker ikke den Fryd, med hvilken han beskriver den meest luttrede Kjærlighed. Narrens forcerede Skjemt fordrarver ikke det Blide i Violas Charakter. Det samme Humør er stort nok for Malvolio, Grevinden, Marie, Herr Tobias og Herr Vlegnab. Intet kan for Exempel sættes paa et lavere Trin, med Hensyn til Forstand og Aands-gaver, end denne sidste Charakter, og dog, hvorledes blive hans Svagheder pleiede af Herr Tobias, naar han nærer Anders's Selvroes over hans Dandsen og Fagten. Hvad kan være bedre end Herr Tobias's ubesvarlige Svar til Malvolio. „Troer Du, fordi Du er dydig, skal der hverken være Rage eller stærkt Ol til?“ Med et Ord, enhver Ting er givet den bedste Bending. Der er en bestandig Infusion af det Romantiske og Enthusiastiske, i Forhold som Charakterene ere naturlige og oprigtige; hvorimod i

den kunstigere Stils Comedie enhver Ting viger for Latterligheden og Ligeegyldigheden, hvorved der Intet bliver tilbage uden Affectation paa den ene og Bantros paa den anden Side. Hvormeget vi end ynde Shakspeare's Comedier, kunne vi dog ikke være enige med Doctor Johnson, at de ere bedre end hans Tragedier; vi lide dem ikke engang halv saa godt. Dersom hans Tilboielighed til Comedien stundom forleder ham til at spøge med det Alvorlige i Tragedien, ere de poetiske og lidenskabelige Steder de bedste i hans Skuespil. Den store og hemmelige Unde i Hvad I ville, er Violas Charakter. Hvormeget vi end holde af Rundsange, Tærter og Vin, er der dog Noget vi lide bedre. Vi ere Venner af Herr Tobias og Belyndere af Herr Anders; vi forstaae Narren og vi lide Marie og hendes Skjelsstykker; vi soe en vis Agtelse for Malvolio og sympathisere med hans Alvor, hans Smil, hans krydsbundne Høsebaand, hans gule Strømper, og hans Fængsel oven i Kjøbet. Men der er Noget som opvækker i os en stærkere Følelse end alt Dette — det er Violas Kjarligheds Bekjendelse; fra „Et Intet Herre“ p. 49 til „dog veed jeg ei.“

Shakspeare kunde alene beskrive Virkningen af sin egen Poesi:

„Den til mit Dre kom lig Sendevinden,
„der aander paa et Bed af Martsvioler
„og Dusten taer og giver.

Hvad vi saameget beundre her er ikke Billedet af Taalmod paa et Monument, men Linierne for og efter det:

„Lig Elfo de gjensvare fra det Sted,
„hvor Elskov throner.

Hvor længe er det siden vi først lærte at fremsige dem, og endnu — endnu vibrere de i Hjertet, lig Lyden som den forbigående Vind uddrager af de zittrende Strengene paa en Harpe, efterladt paa en øde Strandbred.

Vi have allerede sagt endeel om Shakspeare's Sange. En af de skønneste er i dette Stykke, med en af hans Ægne Fortaler til den.

Hvo vil efter dette sige at Shakspeare's Genie passede ene for Comedien? og — efter at have læst andre Dele af dette Stykke og i Særdeleshed Havesseenen, hvor Malvolio finder Brevet, hvo vil da antage at han var mindre i Comedien end i Sorgespillet?

Brevet, og hans Betragtninger over det, ere lige gode. Dersom Malvolios Behandling siden efter er lidt haard, nyder han dog sin poetiske Ret ved den Ilro, som pincer Olivia, paa Grund af hendes feilsulde Hengivenhed for Cesario, ligesom hendes Ufølsomhed ved Hestigheden af Hertugens Videnskab forsones ved Opdagelsen af Violas skjulte Kjærlighed for ham.

SECRET

Document No. 1000

Office of the Secretary of Defense

Department of Defense, Washington, D.C.

10-10-60

There is a great deal of talk about the
 the other side of the mountain. The
 the other side of the mountain. The
 the other side of the mountain. The
 the other side of the mountain. The

the other side of the mountain. The
 the other side of the mountain. The
 the other side of the mountain. The
 the other side of the mountain. The

the other side of the mountain. The
 the other side of the mountain. The
 the other side of the mountain. The
 the other side of the mountain. The

the other side of the mountain. The
 the other side of the mountain. The
 the other side of the mountain. The
 the other side of the mountain. The
 the other side of the mountain. The

Macbeth.

Tragedie i fem Acter.

Efter Shakspeare og Schiller

bearbejdet til Opførelse paa den danske Skueplads

ved

P. Foerlom.

Personerne.

Duncan, Konge af Skotland.

Malcolm } hans Sønner.
Donalbain }

Macbeth } hans Hærførere.
Banquo }

Macduff }
Rosse } Skotske Adels herrer.
Angus }

Lenox }

Fleance, Banquos Søn.

Siward, Hærfører for de Engelse.

Ung Siward, hans Søn.

Seyton, Macbeths Tjener.

En Læge.

En Borgvægter.

En Olding.

To Mordere.

Lady Macbeth.

Hendes Kammerfrue.

Tre Trolldhere.

Adels herrer. Krigsmænd.

Banquos Gjenfærd og andre Syner.

Macbeth.

Første Akt.

Første Scene.

Torden og Lyn. — Theatret forestiller en vild Hede. Tre
Troldehere træde ind.

S a n g.

Første Her.

Sig, hvad skal os atter sanke?
Regnsky, Torden, Lynild blanke?

Anden Her.

Samles efter Sværdstorm's-Stunden,
efter Kampen tabt og vunden!

Tredie Her.

Det er, før end Dag er runden!

Første Her.

Hvor er Sternet?

Anden Her.

Lyng og Krat!

Tredie Her.

Der Macbeth vi møde brat.

Alle Tre.

Mørkt for Hæl, lyst for vor Taa:
Ingen see hvorhen vi gaae! —

(De forsvinde under Torden og Lyn.)

Anden Scene.

Kong Duncan træder ind med Malcolm, Donalbain, Lenor og Følge. En saaret Riddersmand, ledet af to Krigere, møder dem.

Kongen.

Hvo er hiin blodige Krieger? — Han seer ud til
at kunne melde os det sidste Nytt
om Cawdors Opstand.

Malcolm.

Det er denne Høvding,
der som en god, mandhaftig Krieger sægted
og frelst mig. Hil Dig, Du tappre Ven!
Beret Din Konge, hvordan Slaget stod
da Du forlodst det.

Ridderen.

Trivselstomt stod det, ligt
to matte Svømmere, som sammen klynge
og qvæle Kunsten. — Macdonwall, den Blodhund,
ret værd Dyrerets-Navn,
drog mod Dig, understøttet af de Kerner
og Gallenglæser fra vort Vestlands Der.
Fortuna smilte til hiin Riddings Tog;
dog Alt maa vige, thi den djarve Macbeth
Fortuna trodsfer.

Med sit høitsvungne Staal, der rygede
af blodig Daad, som Tapperhedens Yndling
han hug sig Wei, indtil han mødte Trællen,

hvem flux han flevet ned til Skuldrene,
og fæstet saa hans Hoved paa vor Elandsje.

Kongen.

O, tappre Brænde, gjæve Riddersmand!

Ridderen.

Som fra den Kant hvor Solens Glands frembryder
udfarer Himmelstorm og vrede Tord'ner,
saa rinder Mistroft af hiin Kilde, som
os loved Trost. Mærk, Skotlands Konning, mærk:
Gi for tog Kerner-Hæren Fod i Haand,
for Norges Konge, passende sin Fordeel,
med blanke Vaaben og med friske Følk
gjør atter Angreb.

Kongen.

Skrækkede ei dette

Macbeth og Banquo, vore Hovedsmand?

Ridderen.

Jo vist,
som Spurven skrækker Dru, og Hæren Love.
Forsand jeg siger Her, de lignede
Kartover, ladede med trefold Ladning. —
Om de i blodige Bunder agtede
at bade sig, hvad heller vilde de
opreise end et Golgatha paa Jorden,
det veed jeg ei.
Men jeg er mat; om Hjælp min Bunde raaber.

Kongen.

Din Tale og Din Bunde staae Dig herlig:
af begge strømmer Vre. — Gaaer! Skaf Læger! —

(Ridderen gaaer: Noget folgte ham.)

Tredie Scene.

De Forrige. Kongen. Rosse og Lenox træde ind.
Hvo kommer der?

Malcolm.

Den ædle Than af Rosse.

Lenox.

See, hvilket Hastværk stirrer af hans Dine!

Rosse.

Gud signe Kongen!

Kongen.

Hvorfra kommer Du,
min ædle Than?

Rosse.

Fra Gise, o store Konge,
hvor Norges Bannere bespotted Himlen
og visted Kulde ned paa vore Folk.
Nordmanden selv, med skrækkelige Skarer,
og hjulpen af den utroe Oprørsmand,
af Gawdor, fanged an en rædsom Kamp,
til hiin Bellonas Brudgom, svøbt i Styrke,
flax lagde Tømme paa hans vilde Mand —
fort, Seiren tilfaldt os.

Kongen.

O, store Lykke!

Rosse.

Saa at

nu Sweino, Norges Konge, kræver Fred.
Men ei engang vi vilde ham forunde
at han begraver sine faldne Mænd,
fer paa St. Colmes D han har erlagt
ti tusend Daler til vort fælleds Brug.

Kongen.

Ei meer hiin Than af Cawdor swige skal
vort Hjertes Tillid: gaa, forkynd ham Død,
hils Macbeth med den Høihed, hiin forbød!

Rosse.

Jeg gaaer.

Kongen.

Hvad hiin har tabt, den ædle Macbeth saaer.

(De gaae.)

Fjerde Scene.

(En Hede.)

Lorden. De tre Troldhere komme ind.

(En Tromme eller Krigsmusik høres.)

S a n g.

Tredie Hex.

Hør det trommer;

Macbeth kommer! —

Alle Tre (De slutte en Kred.)

Gramme Søstre, Haand i Haand,

Snarbud over Hav og Land,

vende sig i Kred omkring.

Tre Gange jeg; tre Gange I;

og tre Gange tre gjør Tallet Ni. —

— Holdt! — Trylleværket er truffet op!

Femte Scene.

De Forrige. Macbeth og Banquo træde ind.

Macbeth.

Saa favr og dog saa hæslig Dag tillige
har jeg i mine Dage ei oplevet.

Banquo.

Hvor langt har vi til Føres? —

— Ha, hvor er disse?

i Dragt, i Blik saa vilde, rædelige?

De ligne ei vor Jords Beboere,

og ere dog derpaa. Siig, har I Liv?

Siig, kan en Dødelig raadsperge Eder?

I synes at forstaae mig, da I lægge
de magre Fingre paa de gustne Læber. —

Macbeth.

Tal, hvis I kunne det: Hvor ere I?

Første Her.

Hil Dig, Macbeth! Hil Dig, Du Ihan af Glamis!

Anden Her.

Hil Dig, Macbeth! Hil Dig, Du Ihan af Cawdor!

Tredie Her.

Hil Dig, Macbeth! Du som skal worde Konge!

Banquo (til Macbeth.)

Hvi studser I? Hvi synes I at frygte
saa fagre Ord? — I Sandheds Navn, er I
et Syn, hvad eller er I virkelig
hvad I udvortes vise? I forkynde
min ædle Broder Gunst, som nys ham tilfaldt,
og hoie Forudsagn om Herlighed
og Haab om Kongemagt —
til mig I tale ei. Hvis I kan see
i Tidens Sæd og siige hvilket Frøcorn
vil vore, eller hvilket vil det ei,
saa tal til mig, som hverken tigger om,
ei heller frygter Eders Gunst og Had.

Første Her.

Hil Dig!

Anden Her.
Hil Dig!

Tredie Her.
Hil Dig!

Første Her.
Mindre end Macbeth, dog større!

Anden Her.
Gi saa lykkelig, dog meget lykkeligere!

Tredie Her.
Du Konger avle skalst, skjøndt selv ei vorde Konge! —
— Nu hil Eder, Macbeth og Banquo!

Første Her.
Banquo og Macbeth, hil Eder!

Macbeth.
Tov, dunkle Talerster, og sliq mig meer!
Ved Sinels, ved min Faders Død for nylig
veed jeg mig Than af Glamis, —
men hvordan Than af Cawdor? — Thansen lever,
en valdig Herster, og — at vorde Konge
er udenfor Troværdighedens Grændser,
da Duncan lever end med tvende Sonner.
Siger:
Hvo gav Jer denne undersulde Kundskab?
Hvi standse I paa denne sorte Hede
vor Gang med sliq prophetisk Hilsen? — Taler,
jeg fordrer det. (Troldeherene forsvinde.)

Banquo.
Landjorden Bobler har,
saavel som Vandet: disse er af dem. —
Hvorhen forsvunde de?

Macbeth.
I Lusten. Det
som syntes legemligt bortsmeltede

som Mandepust i Vinden. — Ha! jeg ønsked,
de havde tøvet. — —
De sagde, Eders Børn skal vorde Konger. —

Banquo.

J Konge vorde skal.

Macbeth.

Desuden Than
af Cawdor: var det ikke saa det lod?

Banquo.

Just saa, bogstaveligt. — Hvo kommer der?

Sjette Scene.

De Forrige. Rosse og Lenor træde ind.

Rosse.

Macbeth, Din Konge har med Guld modtaget
Beretning om Dit Held, hiint Boveværk
Du nys har udviist i Dprorer-Slaget.
Han overskuer Resten af hiin Dag
og seer Dig stout blandt Norges stoute Skarer.
Saa tykt som Hagl kom Bud paa Bud og frembar
Din Priis for Kongerigets store Forsvar,
og udgjød den for ham.

Lenor.

Vi sendes hid
at bringe Dig vor Konges Tak, at kalde
Dig for hans Ansigt; ei betale Dig. —

Rosse.

Dg som et Forbud paa en større Ære
bød han mig Than af Cawdor Dig at kalde.
Til denne Høihed hil Dig, ædle Than,
thi den er Din.

Banquo (affides.)
Kan Djæveln tale Sandhed? —

Macbeth.
End lever Cawdors Thau: hvi klæde I mig
i herget Dragt?

Lenor.
Han som var Thau end lever; —
men svarlig Dødsdom hviler paa hans Liv.
Jeg siger Eder, Høisrøderi,
bekjendt og klart bevist, har fældet ham.

Macbeth.
Glamis og Thau af Cawdor; — — men det Sterfte
staaer end tilbage. —

(til Rosse og Lenor.)
Tak for Eders Umag! —
(til Banquo.)
Seer Eders Haab ei Eders Born som Konger,
da hine, som mig Cawdors Høiher gav,
ei Ringere dem loved? —

Banquo.
Slaa ei Lid
til Sligt, at Kronen Jer tilsidst ei frister. —
Vidunderligt, høist selsomt er det mig.
Tidt, for til vor Fordærø os at besnære,
fortælle Merkets Sendinge os Sandhed;
de ved uskyldige Smaating vinde os,
for os i det som vigtigt er at skuffe
og for at lokke os til Helved-Udaad. — —

(Til Lenor og Rosse.)
Hvor stedes Kongen?

Lenor.
Underveis herhid.

Banquo (taler affides med dem.)

Macbeth (for sig selv.)

To Dele af Drakket alt er opfyldt:
et heldigt Forspil før det tredie Optog
af Konge=Indhold. — Tak, I ædle Herrer! —
— Hiin overjordiske Forkyndelse
kan ikke være ond, ei god — Hvis ond,
hvi gav den mig da vel et Pant paa Held,
da den begynder med en Sandhed? Jeg
er Camdors Thau — Hvis god, hvorfor mon jeg
da bugner under en Indskydelse,
hvis Rædselsbilled reiser alt mit Haar
og gjør, at Hjertet banker mod mit Bryst
imod Naturens Orden? Sande Rædser
har mindre Skrækkeligt end nogen indbildt.
Min Tanke, skjøndt dens Mord er nu kun Drøm,
mit hele Væsen ryster saa, at det
forgaaer i Ahnelse, og Intet er,
undtagen det som ikke er.

Banquo.

See, hvor han staaer fordybet.

Macbeth (som før.)

Ha! vil Skjæbnen,
jeg Konge worde skal, kan Skjæbnen krene
mig uden min Hjælp.

Banquo.

See, hans nye Heiher,
lig nye Klæder, passe først til Formen
ved Banens Hjælp.

Macbeth (som før.)

Lad hænde hvad vil hænde —
selv haardest Dag ved Tid og Stund faaer Ende.

Banquo.

Ædle Macbeth, vi vente Eders Vink.

Macbeth.

Tilgiv mig: min forstyrrede Hjerne grubled
paa længst forglemte Ting. — I ædle Herrer,
al Eders Meie for mig staaer optegnet
her i mit Bryst. — Nu lader os til Kongen!

(til Banquo.)

Tænk paa hvad skeet er, og naar Tid forundes
og vi imens har overveiet det,
da lad os aabne Hjertet for hinanden.

Banquo.

Med Glæde.

Macbeth.

Det er nok for denneinde. —

Nu, Venner, følger mig!

(de gaae.)

Syvende Scene.

En kongelig Sal.

Kongen træder ind med Malcolm, Donalbain,
Lenox og Folge.

Kongen.

Er Cawdor rettet? ere mine Sendinge
tilbage komne?

Malcolm.

Ei endnu, min Konge,
de komne er; men jeg har talt med En,
som saae ham doe og som berettede,
at aabenhjertig han sin Brode tilstod,
bad Eders Høihed om Tilgivelse

og viste Anger — Intet i hans Liv
stod ham saa vel som hans Farvel til Livet.

Kongen.

Ingen Kunst os lærer
at see Gemyttets Bygning paa et Ansigt —
Han var en Ridder, paa hvis Tro jeg byggede
med ubegrændset Lid.

Ottende Scene.

De Forrige. Macbeth, Banquo, Ross
og Lenox træde ind.

Kongen (til Macbeth.)

O, ædle Frænder,
just nu min Utafnemmeligheds-Synd
laa tungt paa mig. —
Gid Din Fortjeneste var ringere,
thi saa stod Tak og Løn vel i min Magt.
See! al Din Løn i saa Dyd nu maa lyde:
„Dit Krav er Meer, end Alt hvad jeg kan
yde!“

Macbeth.

Den Tjeneste og Trofskab jeg er pligtig,
er selv sin Løn. — Vor Konges Sag det er
at tage mod vor Pligt; vor Pligt er bundet
til Eders Rige, Throne, Børn og Huis:
vi gjør kun hvad vi bør ved Alt at gjøre,
som Eders Kjærlighed og Ære byder.

Kongen.

Vær mig velkommen hid — Jeg har begyndt
at plante Dig, og vil arbejde paa
at bringe Dig i Flor. — Min ædle Banquo,
ei mindre skyldes Dig; al Verden vide

Du har ei mindre gjort. — Kom i min Favn
og lad mig trykke Dig op til mit Hjerte!

Banquo.

Dg groer jeg der, skal Hosten være Eders!

Kongen.

Min overvættes Fryd, lig Himlens Sol
bag Regusky, sig i Glædens Graad maa skjule. —
Born, Brænder, Thæner,
vid at vor Throne vi bortskjænke ville
til Malcolm, vores forstefødte Søn:
fra nu af Prinds af Cumberland han hedde!
Slig Hæder ham alene skal beklæde;
dog Adelsægt som Stjerner skulle skinne
paa alle Værdige.

(til Macbeth.)

Dg nu til Inverness,
og gjør os Jer fremdeles der forbunden —
thi jeg vil sige Jer et Ord: vi tænke
at være der i Aften Eders Gæst!

Macbeth.

Saa jeg, som Eders Forbud, selv vil glæde
min Hustru ved at melde Eders Komme.
Jeg boier mig til Afted.

Kongen (omfavner ham.)

Edle Gædder!

(Kongen med Følge gaaer.)

Macbeth (alene.)

Ga, Prinds af Cumberland! — Et Trin det er
fra hvilket jeg maa falde ned, hvis ei
jeg springer over det. Stjerner, flyer:
min dybe, sorte Ultraa Dyset skyer. —

Ei Diet Haanden see! dog lad det skee
hvad Diet, naar det skeer, er ræd at see.

(gaaer.)

Tiende Scene.

Forgaard ved Macbeths Borg. Lady Macbeth
læser et Brev.

Lady Macbeth.

„De mødte mig paa Seirens Dag, og jeg har
„seet af den opfyldte Spaadom, at De besidde meer
„end Dodeliges Kundskab. — Da jeg brændte af Alt=
„traa efter at spørge dem videre, forvandlede de sig til
„Luft, hvori de forsvandt. — Mens jeg stod hen=
„sjunken i Uldren derover, kom Sendinge fra Kongen,
„der alle hilsende mig som Dhan af Cawdor; just med
„dette Navn hilsende Troldsofrene mig, og henviste
„mig til Tidens Gylde med de Ord: „Hil Dig,
„som skal vorde Konge!“ — Dette har jeg an=
„seet godt at melde Dig, Du min dyrebare Deel=
„tagerinde i min Høihed, paa det at Du ei maatte
„miste Din Andeel af Glæden, formedelst Uvidenhed
„om den Høihed, som Dig er lovet. Læg dette paa
„Hjerte, og nu Farvel!“ — —

Glamiø Du est og Cawdor; og skal vorde
hvad lovet er! — Dog Dit Gemyt jeg frygter: —
Det er for fuldt af Mildheds Mælk, til her
at gaae en Gjenvei op til Wrens Tinde.

Du vil nok være stor; for Herkeshyge
Du est ei fri, men fri dog for den Dndskab,
som den ledsage maa. Hvad Du vil høiligt,
det vil Du helligt; vil ei spille falskt,
dog nok med Uret vinde. — Store Glamiø,

Du Kronen onsker Dig, som Dig tilraaber:

„Det maa Du gjøre, hvis Du vil mig naae!“ —

— — Der er en Daad, Du mere frygter for
at gjøre, end Du onsker den ugjort.

Skynd, skynd Dig hid til mig,

at jeg min Aand kan gyde i Dit Bryst,

at jeg kan skræmme med min Tunges Djerthed

Alt hvad Dig holder fra den gyldne Krone,

hvormed det synes Skjæbnen, i Forening

med overjordisk Kraft, har smykket Dig!

Tiende Scene.

Lady Macbeth. Borgvægteren.

Lady Macbeth.

Hvad bringer Du?

Borgvægteren.

Vor Konge kommer her
i Aften.

Lady Macbeth.

Maa Du, som siger saa?

Er ei Din Herre hos ham? Var det saa,
han vilde meldt det, saa at Alt stod rede.

Borgvægteren.

Forlad mig, Eders Hoied, det er Sandhed.

Vor Thau er undervejs, han sendte forud
en af hans Mænd, som aandeløs og hæs
knap havde Kræfter til sit Bud at rogte.

Lady Macbeth.

Plei Budet vel; han bringer vigtigt Nytt!

(Borgvægteren gaaer.)

Hæs er Natravn, som forkynder Duncans
fordærvelige Gang til mine Mure. — —

Kom, kom nu, Mander, I som drage op
Mordtanker! — Kom, affører mig mit Kjen,
fyld mig mit Bryst med Galde nu for Mælk,
I Snigmords Tjenesvende! Hversombest
i Eders Bæseners Ulynlighed

I vogte paa Naturens Vanart, kommer!

Kom, sorte Nat, isør dig tykkeste Damp
af Helved, at min hvassse Dolk ei seer
det Saar den gjere skal, og at ei Himlen
seer ud af Mørkets Tæppe for at raabe
Holdt! Holdt!

Ellevte Scene.

Macbeth (træder ind.)

Ha, store Glamis, hoiæ Camdor,
og allerstørst dog ved det sidste: „Hil Dig!“
Dit Brev har henrykt mig i lysest Fremtid;
i dette Nu jeg skuer Fremtids Solglands.

Macbeth.

Min elskte Hustru! — Kongen kommer hid
i Aften. —

Lady Macbeth.

— Og naar drager han herfra? —

Macbeth.

I Morgen — tænker han. —

Lady Macbeth.

D aldrig, aldrig

skal Sol sliig Morgen see! —

Dit Ansigt, Macbeth, er en Bog, hvori
kan læses frygtelige Ting. — Vil Du
bedrage Tiden, saa see ud som Tiden;
viis Gæstevenskab da med Die, Tunge,

see ud, som et uskyldigt Blomster, — men
 var Slangen under det! — — For ham som
 kommer
 der sørges skal. — Og I — ja, I betroe
 i mine Hænder dette Midnats-Storværk,
 som hver vor Nat og Dag, der forestaaer,
 forjætter Gnemagt og Kongekaar.

Macbeth.

— Om Eligt — om dette — meer paa Tid og Sted.

Lady Macbeth.

See freidig ud, slaa blot ei Diet ned:
hvo Mafyn skifter, rober han er ræd!
For Resten serger jeg. —

(De gaae ud. Der høres Musik.)

Solyte Scene.

Kongen træder ind, fulgt af Malcolm, Donald-
bain, Banquo, Lenox, Macduff, Ross
og Angus. De lyse med Fakler.

Kong en.

Hvor yndigt ligger denne Ridderborg!
Den milde Luft saa sødt indsmigrer sig
i vore stille Sandser.

Banquo.

Sommergjæsten,

Tempelbeboeren, den lille Svale
beviser ved sin Kjærlighed til Stedet,
at Himlens Aande duster Elskov her.
Paa hver Udbygning, Trise, Bue, Hjørne
har denne Fugl opredt sin Hængeseng
og yngelrige Bugge. — Der hvor den

meeft boer og bygger har jeg mærket Lusten
er reen og herlig.

Trettende Scene.

De Forrige. Lady Macbeth.

Kongen.

Ha, min ærede Vartinde!

Den Kjærlighed, som følger os, er sundom
os en Besvær; dog bør vi takke for den,
da Kjærlighed paabyrder den. — Forstaaer I,
nu maa I takke os for al den Moie,
vor Ankomst her vil forarsage Eder.

Lady Macbeth.

Min høie Konge, al vor Tjeneste,
om trefold, ja om tifold den blev ydet,
for ringe var dog til at kappes med
den svære Vægt af Gæ, Eders Høiherd
vort Gæst benaader med.

Kongen.

— Siig, hvor er Cawdor?

Vi fulgte ham paa Stand og meente fast,
vi skulde komme her som Forbud fra ham.
Men han — han rider stræpt — derhos hans Elsker,
hed som hans Spore, hjalp ham hjem for os.
I Alten, favreste Vartinde, er
vi Eders Gæst.

Lady Macbeth.

O, hulde Herre Konge,

I er kun her i Eders eget Rige,
og hvad vi give Eders var og er.

Kongen.

Kom, giv mig Haand og for mig til min Vært!

Vi heilig elske ham og vil fortsætte
i Raade med ham. Skjenne Frue, kom!

(Han følger hende ind, de Andre gaae efter. Taffel-
musik høres og Tienere gaae over Theatrets Baggrund
med Hade o. s. v. Efter et temmeligt Ophold træder
Macbeth ind.)

Fjortende Scene.

Macbeth

(alene; grublende og i mørke Tanker.)

Var det afgjort naar det er gjort, da var
det bedst det gjordes strax! —

Hvis dette Snigmord blev for Felger frit,
hvis Held mig blev hans Fald og med et Stik
det Hele var fuldbragt, — og endte her, —
her, her paa dette Rev og Skjær af Tid —
da sprang vi over det hiinsides Liv.

Men for slig Daad er Straffen stedse her:

Vi undervise kun den blodige Tanke,

dog, naar den først har udlært, vender den

til Hjemmet, for Opfinderen at martre —

den upartiske Retfærd holder til

vor egen Mund den Gistskaal, vi iktjanke. —

Her dobbelt tryk han være bør: — Først er jeg

hans Frænde og hans Undersaat, som begge

bør være stærk mod denne Daad; desuden

er jeg hans Bært, som skulde lukke Døren

imod hans Morder, selv ei føre Dolken. —

Fremdeles brugte Duncan Kongevælden

saa fadermildt, sad paa sin høie Pøst

saa ubesmittet, at hans Dyder ville

som Engle med Basunrøst tale med

den Helvedsbrand, der Mordstaal med ham løfter,

og Medynk, som et noget, nyfødt Barn

paa Stormens Vinger, eller Cherubim,
paa Himlens usete Gængere,
vil blæse denne Udaad i hvert Die
og drukne Vinden i en Strøm af Taarer. —

Femtende Scene.

Lady Macbeth (træder ind.)

Macbeth.

Hvad nu? — Hvad bringer J? —

Lady Macbeth.

Han snart har affpiist. —

— Siig, hvi forlod J Salen?

Macbeth.

Har han spurgt om mig?

Lady Macbeth.

Veed J det ikke?

Macbeth (efter et Dypbold.)

Vi gaae ei videre i denne Sag.

Nys har han hædret mig, og jeg har tilkjøbt
mig gyldne Meninger hos alle Folk:

J Nyhedsglandsen nu de bæres ber,
ei kastes bort saa snart.

Lady Macbeth.

Hvordan, hvad nu?

Var Gaabet drukkent da, som gjorde Dig
saa kjær i Forstningen? Har det udseet,
og vaagner nu og stirrer sygt og angstblegt
paa hvad saa djærvt det vilde? Vel! fra nu af
jeg om Din Elskov demmer som Dit Mod. —

Est Du da bange for at være den
i Daad og Mod Du est i Altraa? Turde
Du hige op imod den gyldne Krone,
og fryde sig og ussel for Dig selv?

„Jeg vilde gjerne naae det; men jeg tør ei.“
— Forsagte! —

Macbeth.

Ti! Jeg beder Dig, hold inde!

Jeg tør Alt hvad der sommer sig en Mand,
hvo meer tør, er ei Mand.

Lady Macbeth.

Var det et Dyr da,

som fik Jer til at røbe dette Anslag
for mig? — Den Gang J turde tænke det,
da var J Mand, da soied Tid og Sted
os ei, men J — J vilde skabe begge.
Begge har skabt sig, mens J blev til Intet. —
Hør, jeg har givet Bryst, jeg fuldt vel veed
hvør omt man elsker Slutten, som os dier —
dog, mens han smilte op i mine Dine,
jeg vilde ud af hans tandløse Mund
Brystverten rive og hans Hjerne knuse,
hvis saa jeg havde svoret, som J svor
paa dette.

Macbeth.

Hvis det slog os feil?

Lady Macbeth.

— Slaae feil?

Macbeth.

Dg fører os det blodige Mord til Maalet?
Staaer Cumberland da ei imellem mig
og Skotlands Throne? Lever Donalbain ei?
For Duncans Brindsfer, ikke for os selv
arbeide vi, saafremt vi dræbe Kongen.

Lady Macbeth.

Jeg kjender disse Thæner: deres Stoltthed
ei underkaster sig en skjæglos Ungling.

En Borgerkrig opblusser, — da fremstaaer Du,
 som tapprest og som Kongens næste Brænde,
 for Dine Myndlinge der' Ret at havde.
 I deres Navn Du grunder Thronen da,
 og staaer den fast, hvo mon Dig da nedstyrter?
 Ta og fordyb Dig ei i sjerne Tider,
 grib dette Dieblif: kun det er Dit!

Macbeth.

Hvis det slog feil! —

Lady Macbeth.

Gjæen „slaae feil?“ Kun Med
 og sikker Haand — saa slaaer det aldrig feil.
 Naar Kongen sover, hvortil Dagens Reise
 ham snart indbyder, skal jeg overvalde
 hans tvende Kammerjvende saa med Most
 og Druesaft, at deres Hjernes Bogter,
 Sukommelsen, i Damp og Dunst skal opgaae.
 Naar nu, i dørst, i dyrist Søvn begravne,
 de drukne begge ligge som i Døden,
 hvad kan da I og jeg ei foretage
 med Ham, den Ubevogtede? Hvad kan vi
 ei gjøre ved de dørfte Kammerjvende,
 som ene Skylden for vort Mord skal bære?

Macbeth.

Ha, fød mig ingen Døttre! Sønnen kun
 bor under sligt et staafast Hjerte ligge. —
 Naar vi med Blod bestænke hine Tvende,
 som sove i hans Kammer, naar vi bruge
 just deres Døffe, maa man da ei troe,
 de have gjort det? —

Lady Macbeth.

Hvo ter Andet troe,
 naar blot vi ved hans Død ei spare Sorg
 og Sammerskrig?

Macbeth.

Vel da, vel an! fast min Beslutning staaer,
 hver Scene sig til denne Udaad spænder — —
 Kom, og med sagrest Maske skuf vor Tid:
 falsk Masyn skjule falske Hjertes Id!

(De gaae.)

Anden Akt.

Første Scene.

En stor Sal i Macbeths Borg. Nat.

Banquo træder ind med Fleance og en Svend,
 som bærer en Kuffet for ham.

Banquo.

Hvor langt paa Natten er det?

Fleance.

Maanen er nede; jeg har ei hørt Kloffen.

Banquo.

Maanen gaaer ned ved Tolvsløt.

Fleance.

Ja, jeg troer det;
 det er langt over Midnat.

Banquo.

Tag mit Sværd! —

I Himlen sparer man nu og; see, hver
 dens Lys er slukt. — See her; tag ogsaa dette! —
 En sær Dødstungthed ligger blysvær paa mig;

— dog sove vil jeg ei. — — Alnaadige Magter,
dæmp i mig de ugudelige Tanker,
Naturen giver Aldgang, mens vi hvile. —
— Giv mig mit Sværd! — Hvem der?

Anden Scene.

Macbeth træder ind. En Tjener lyser ham med
en Fakkel.

Macbeth.
En Ven!

Banquo.

Hvad, Herre,
J vaager end? Længst Kongen er i Seng.
Hans Fryd har været overvættets stor
og Jert Huus-Sinde har han rigt begavet.
Se, her med denne Diamant og Navnet:
„Den fagreste Værtinde blandt de Fagre“
han hilser Eders Frue. — Selv han ligger
i sødest Dørm begravet.

Macbeth.
Gi beredte

paa Kongens Ankomst var vi: saa vor Billie
blev af vor Gene Træl.

Banquo.

Gi, Alt var herligt! —
Jeg dromte om Troldsfestene i Nat —
Der har de dog viist nogen Sanddrubed.

Macbeth.

Jeg tænker ei paa dem; — dog — naar vi finde
en tjenlig Stund, vil jeg med et Par Ord
berere denne Sag, hvis godt Jer tyffes.

Banquo.

Alt efter Eders Leilighed.

Macbeth.

Hvis I

saanthffer i mit Værk naar Tiden kommer,
skal I faae Gæ for det.

Banquo.

Hvis jeg ingen Gæ taber
idet jeg søger at forøge den,
hvis jeg bevare kan mit Hjerte reent,
min Trostak mod min Konge ubeskaaret, —
raadspørg mig da kun.

Macbeth.

Midlertid god Nat!

Banquo.

Tak, ædle Herre; det er og mit Ønske.

(Banquo og Fleance gaar.)

Macbeth (til Tjeneren.)

Gaa, bed Din Frue, naar min Drik er færdig,
saa ringer hun — og Du — pak Dig i Seng kun! —

(Tjeneren gaar.)

Tredie Scene.

Macbeth alene.

Macbeth.

— Er det en Dolk jeg seer for mig? — Dens Greb
er vendt imod min Haand: — Kom, lad mig gribe
Dig! —

— Jeg fik Dig ei; — dog seer jeg Dig endnu! —
Ha, Rædselsøyn! est Du ei mærkelig
for Haanden som for Diet? Est Du blot
en Dolk i Tanken? blot et lustigt Blandværk,

som udgaaer fra min ildbespændte Hjerne?

— Jeg seer Dig end saa sand og saa naturlig,
Du peger fæstlig ad den Bei jeg vandrer,
og slikt et Værktøi skulde jeg just bruge. —

— Mit Syn er Nar for mine andre Sandser,
eller meer værdt end alle de tilhøbe! — — —

— — — Jeg seer dig end — og paa Dit Blad er
Blodstænk!

— De vare der ei nys. — — Ha, det er Intet! —

Det er min blodbestænkte Tanke kun,
som saa af Hjernen træder frem for Diet. —

— — — Al Naturen nu
seer ud som ded paa Klodens ene Halvdeel,
og onde Dromme drive Gøglespil
med Sønnen bag det tause Forhæng. —

— Nu —

ferretter Trolddom sine Dffringer
til blegen Hecate; — det gustne Mord,
som nu varskues af dets Skildvagt, Ulven,
hvis Hyl dets Klokke er, nu sniger sig
lig Midnatsspegelsæt tyft, taust og sagte
til Misdæd hen. — —

— O her, grundfaste Jord, ei mine Godtrin
hverken de gaae, at selv ei Dine Stene
skal skrige i Dit Skjød og mig forstyre
Dødsstilheden, som passer til min Idret! —

— — Vel, Haand paa Værk! — — Han lever, mens
jeg truer:

Ord skal ei slukke ud mit Forsæts Luer. —

(En Klokke ringer.)

Jeg gaaer, — og det er gjort. — Hør Klokkens Bud!
Du, Konge her den ei! — Liggkloffen ringer,
som Dig til Himmel eller Helved bringer!

(gaaer.)

Fjerde Scene.

Lady Macbeth. Strax derpaa Macbeth.

Lady Macbeth.

Hvad der gav hine Ruus, det gav mig Med,
hvad dem udslukte, gav mig Sld. —

Hør! — Tys! —

— Det Uglen var, som skreg; — Ligvarfseren —

— — den siger nu et skrækkeligt: God Nat! —

— Han er ifærd dermed — Døren er aaben,

de drukne Kammersvende svigte Post;

de snørle; jeg har blandet dem en Drif,

jaa Døden trætte skal med Livet om dem.

Macbeth (raaber indenfor.)

Hvem er der — hvad? — Ha!

Lady Macbeth.

O vee! — Jeg frygter, de er vaagnede

før det er skeet. — Forsøget vil os styrte,

ei Gjerningen. — Tys! — Dolkene jeg lagde

paa rede Haand: de kan ei gaae ham glip. —

Jeg havde gjort det selv, hvis ei han havde lignet
min Fader som han sov. — Ha! — min Gemal!

(Macbeth kommer tilbage, bleg som et Lig.)

Macbeth.

Nu er det gjort. — Hørte Du ingen Larm?

Lady Macbeth.

Jeg hørte Uglen skreg, og Hunden tuded. —

Talte I ei?

Macbeth.

Naar?

Lady Macbeth.

Nu.

Macbeth.

Da jeg kom ned?

Lady Macbeth.

Ja.

Macbeth.

Ih! —

Hvem er i næste Kammer?

Lady Macbeth.

Donalbain.

Macbeth (stirrer paa sine Hænder.)

Det er et Sorgesyn!

Lady Macbeth.

Taake, et Sorgesyn Du kalder dette?

Macbeth.

En af dem lo i Sovne — En skreg: Mord!

Da vaagned de. Jeg stod og horte paa dem;

saa læste de en Ben og lagde sig

til Ro.

Lady Macbeth.

Der ere To, som sove sammen.

Macbeth.

„Gud, vær os naadig!“ raabte En; og „Amen“

den Anden sagde, som de havde seet mig

med disse Beddelhænder, lurende

paa deres Angest. Jeg var ei istand til

at faae et Amen frem, den Gang de sagde:

„Gud vær os naadig!“

Lady Macbeth.

Gruble ei paa dette!

Macbeth.

Men hvorfor kunde jeg ei sige Amen?

Jeg trængte meest til Naade, og dog dede

hiint Amen paa min Tunge.

Lady Macbeth.

Slig en Gjerning

maa ikke sees i sligt et Lys, thi saa
gjer den os rasende.

Macbeth.

Mig tyktes hore

en Røst, som raabte: „Sover ikke meer,
thi Macbeth myrder Sovn, den fremme Sovn;
Sovn, som paa Sorgens slidte Kjortel

bøder,

hver Dags Livs Fødsel, Vad for vaandsfuldt

Slid,

Balsom for saarede Gemytter, anden
Opdækning paa Naturens store Taffel
og bedste Ret i Livets Gjæstekud!“

Lady Macbeth.

Hvad vil I sige? —

Macbeth.

Det blev ved at raabe

til hele Huset: „Sover ikke meer!

Glamis har myrdet Sovn, derfor skal
Gawdor

ei sove meer — Macbeth skal meer ei sove!“

Lady Macbeth.

Og hvo, hvo raabte saa? — Min vakkre Helt,
lidt Vand Blodvidnet af Din Haand bortvadsfer.

— Men hvorfor tog Du Dolkene herud med?

Gift inde skal de ligge. Vær dem did;
bestank med Blod de dørste Kammerstænde!

Macbeth.

Nei, jeg gaaer ei did:

jeg raddes blot ved Tanken om min Gjerning. —

Jeg gaaer ei did! — Tor Du? — Velan, forjeg
det! —

Lady Macbeth.

Aleinmodige, saa fly mig Dolkene!
Den Sovende og Døde ere jo
kuns Billeder, kun Barndoms-Diet frygter
en malet Djævel. — — Bloder han endnu,
bestanker jeg med Blod hans Svendes Ansigt;
— saa er det deres Bærk!

(Lady Macbeth gaar ind. Der bankes fra den modsatte Side.)

Macbeth.

Hvorfra hiin Banken?

Hvor er det sat med mig, naar mindste Lyd
forsærder mig? — — Er disse Haender mine?
Ha! —

De rive mine Dine ud! Kan alle
Havgudens Bænder vadske dette Blod
af denne Haand? — Nei, for kan denne Blodhaand
blodfarve Bændene, ja purpurfarve
det selvblaae Hav! —

(Lady Macbeth kommer tilbage.)

Lady Macbeth.

Saa! — nu staaer denne Sag paa hines Regning. —
— Triff op! — (der bankes.)

Der hamres stærkt paa søndre Porten;
kom til vort Kammer.

En Smule Vand for denne Daad os renser,
dermed er Alt forbi! — — Kom, I har glemt
alt Eders Mod paa Eders Nattervandring!

(der bankes atter.)

Det banker atter! — Kom, tag Natkjortlen paa —
lad Ingen see os vaagne og paasørde. —
Kom, staa ei der, usel, fortabt i Tanker!

Macbeth.

Jeg mindes skal min Gjerning! — Kunde jeg

klet Mindet, Tanken om mig selv forjage!

(Der bantes stærkere.)

Væk Kongen med Dit Slag! — D kunde Du,
jeg Kronen gav derfor!

Lady Macbeth (trækker ham med.)

Kom, Svage! Kom! —

(De gaae.)

Femte Scene.

En Borgvægter med et Knippe Røgler. Derefter
Macduff, Lenox, Ross og Macbeth.

Borgvægteren (kommer syngende.)

Den mørke Nat forsvunden er,
Skylærken slaaer i Morgensfjær,
snart Solen heit oprinder
hist over Fjeldetinder:

Den straaler fra det hvalte Blaa
paa Kongeborg, paa Tigger-Braa,
og hvad laa skjult i Morkets Gjem,
det klart for Dag den bringer frem!

(Der bantes stærkere.)

Ja, ja! giv Tid derude, hvem I er saa:

Borgvægteren sin Morgensang maa synge!

En god Dag maa begynde med Guds Priis
og mere vigtig Dont end Den ei gives.

(Synger atter.)

Priis være Dig, o Herre, bragt,
som holdt i Nattens Tde Vagt
med Dine Engleskarer
mod Rød, mod Ild og Farer!
Al mangt et Die er vel luft,
som saae i Aftes Lyset slukt,

thi fryd Dig, Du hvis Dine maae
see op end i Guds Himle blaae!

(Han lukker op. Macduff, Lenor og Rosse træde ind;
han mumler idet han aabner Porten.)

Nu, det er sandt, knap kunde Portneren
i Helved have mere travlt end jeg.

Rosse.

Nu, det er sandt, Du har et Orgelværk
i Bryst, hvormed Du kunde orgle op
det hele Skotland.

Borgvægteren.

Ja, det kan jeg og:

J seer i mig den Svend, som hele Matten
alt Skotland vogtet har?

Rosse.

Ei, aldrig muligt!

Borgvægteren.

Saa siig mig nu engang, siig, vaager ikke
en Konges Die for hans Folk? Nu troer jeg
at Kongen vel end ei er rigtig livlig,
men gnider sig vel lidt i Dinene
saa efter Gaardsdags-Sviren. — Siig mig nu,
er det ei Borgens Vægter, som bevogtede
i Nat vor Konge? Og saaledes er jeg
den Mand, som vaaget har for hele Skotland.

Rosse.

Ja, Du har Ret.

Macduff.

En Konges Livvagt er
hans kongelige Mildhed og hans Naade.
Ei Huset skjærmer ham: han skjærmer Huset,
thi Himmelskarer vaage hvor han sover.

Macduff.

Er ei Din Herre oppe?

Borgvægteren.

Der han kommer.

Lenor.

God Morgen, ædle Thau!

Macbeth.

God Morgen Alle!

Macduff.

Er Kongen ei opstaaet?

Macbeth.

Ei endnu.

Macduff.

Han bod mig vække sig betids: For sildigt
jeg nær var kommen.

Macbeth.

Jeg til ham Jer bringer.

Macduff.

Jeg veed det er en Umag, som Jer glæder,
men Umag er det dog. —

Macbeth.

Den Umag, som os glæder, selv sig lemmer —
der Døren er. —

Macduff.

Jeg vil da kalde paa ham,
som han besøel. (Macduff gaaer.)

Lenor.

Veed I, om Kongen drager
herfra i Dag?

Macbeth.

Ja — saa har han bestemt,

Lenor.

Det var en vild Nat! Hvor vi laae, nedblæste
Skorstenene, og Jamren, siger man,
blev hørt i Lusten, underlige Dødsghyl
og Spaadom i forfærdelige Toner
om grumt Oprør, svære Omvæltninger,
nys ruged' ud for denne Smertens Tid.
Den skunkle Fugl skreg den udslagne Nat,
ja, Nogle sigte Jorden led af Feber
og rystede.

Macbeth.

Det var en stormfuld Nat!

Lenor.

Min unge
Hufommelse ei finder Mage til den.

Macduff (kommer tilbage.)

O Rædsel! Rædsel! Rædsel! — Tunge, Hjerte
ei fatter eller nævner Dig!

Macbeth og Lenor.

Hvad er der?

Macduff.

Fordærvelsen har nu gjort Mesterstykke!
Ugudeligste Snigmord har opbrækket
Dit Tempel, Herrens Salvede, og stjaalet
Livet af Bygningen.

Macbeth.

Hvorledes? Livet?

Lenor.

Ha! Mener I hans Majestæt?

Macduff.

Gaaer i
hans Kammer ind, og vorder der til Steen

ved dette Radsfælssyn! — Byd mig ei tale;
seer selv, og taler saa! — Vaagn op, vaagn op!

(Macbeth og Lenor gaar.)

Ring med Stormkloffen: — Mord! Forræderi!
Banquo og Donalbain! Malcolm, vaagn op!
Ufryst dummbløde Sevn, hiint Dødens Billed,
og seer paa Døden selv! — Ha, Malcolm! Banquo!
staaer, som af Grave op og gaar som Gjenfærd,
for slig Forfærdelse end at forhoie!

(Stormkloffen ringer.)

Lady Macbeth (træder ind.)

Hvad er paa Hænde?
og hvi fremstævner slig en Radsfæls-Trompet
al Borgens Sovende? — Tal! Tal!

Macduff.

O Hæne,

hvad jeg kan tale, mægter I ei høre;
Beretningen herom til Kvinde=Dre
var dræbende paa Stand. —

Banquo træder ind.

O Banquo, Banquo,

vor Herre Kongen myrdet er!

Lady Macbeth.

Ik, vee mig!

Hvad, i vor Borg?

Banquo.

For grusomt, hvor det var end!

Ven, elskte Macduff! O, modsig Dig selv!

O siig, det er ei saa!

Macbeth og Lenor komme tilbage.

Macbeth.

Var jeg blot død

en Time før sligt skete, o da havde
 jeg levet i en salig Tid! — Fra nu af
 al Ulvør sundet er af Jordelivet,
 Alt er klet Tant: Verom og Naade døde.
 Udtappet er nu Livets Vin; kun Barmen
 har denne Hvalving end at brønte af.

Malcolm og Donalbain træde ind.

Donalbain.

Er her Ulykke sket?

Macbeth.

Ja vel; men ei endnu I kjende den.
 Den Mære, Kilde, Bældet selv, hvorfra
 Dit Blod udsprang, er standset.

Macduff.

Vid, at myrdet

Jer kongelige Fader er.

Malcolm.

Af hvem?

Lenox.

Hans Kammerbende, synes det, har gjort det:
 Blodstemplet stod paa Nafsyn og paa Hænder,
 og Dolkene, dem uafvidskede
 vi fandt paa deres Hovedgjerde kasted'.
 Vildt stirred de, vildt talte de, ei kunde
 en Dodelig betroe sit Liv til dem.

Macbeth.

O, nu mig angreer dog mit Raseri,
 hvori jeg dræbte dem.

Macduff.

Hvi dræbte I dem?

Macbeth.

Hvo er da viis, forfærdet, rolig, harmtændt
 i samme Stund? Mit stærke Venstabs Hæft

løb fra Fornuftens Nolen. — Her laa Duncan,
 hans Selverhud med gyldent Blod bebræmmet,
 hans dybe Bunder tyktes mig en Bresche,
 gjort i Naturen selv til Indgang for
 Fordærv og Ødelæggelse; der laae
 Enigmorderne i deres Haandværks Farve,
 med Dolke, blodige fast op til Grebet —
 Hvo tvang sig her, som havde blot et Hjerter
 at elske med, og i hiint Hjerter Med til
 at vise det?

Lady Macbeth.

Ha! — Hjælp mig bort herfra! —

Macduff.

Giv Algt paa Truen!

Malcolm.

Hvorfor tie vi,
 hvem Sagen rører allerførst og nærmest?

Donalbain.

Hvad skal vel tales her, hvor vores Skjæbne,
 skjult i et Borchul, kan styrte frem
 og gribe os? Lad os affæd herfra,
 end er vor Graad ei krysget.

Malcolm.

Ei vor Smerte

sat ret i Gang.

Banquo.

Giv Algt, giv Algt paa Truen!

(Lady Macbeth ledes ud.)

Dg naar vor nogne Svaghed vi har skjult,
 da knap den vises tør, saa lad os mødes
 og granske dybere, for at faae Lys
 i denne Blodsaag. Frygt og Tvivl os ryste.
 Jeg stander i Guds store Haand, og derfra

jeg strider mod hver mulmindhyllt Tid af
 Forræder-Dndskab.

Macbeth.

Saa gjør jeg.

Alle.

Saa *Alle.*

Macbeth.

Vel, lad os fatte Mandsmød flux paa ny
 og samles saa i Hallen.

Alle.

Som I vil!

(*Alle gaar, undtagen Malcolm og Donalbain.*)

Malcolm.

Hvad vil I? Lad os ei samfærdes med dem.
 Alt vise ufelt Sorg, det er en Pligt
 den falske Mand let gjør — Jeg gaaer til England.

Donalbain.

Til Irland jeg, og vor adskilte Skjæbne
 skal væge os des sikkrere. Hvorhen
 vi stedes, Dolke er i hver Mands Smil:
 jo nærmere i Slægt og Blodsforvandtskab,
 jo nærmere til Bloddaad!

Malcolm.

Morderpilen,

som er skudt ud, har end ei ramt og sikkrst
 for os det er at vige ud af Sigtet,
 og ingen Skrupler gjøre vi os over
 vi bort os liste uden fæstlig Afsted.
 Vid, for det Tyveri der Naade vel mon findes,
 som selv sig stjæler der, hvor Naade ei kan vindes!

(*De gaar.*)

Sjette Scene.

(Udenfor Stoven.)

Røsse og en gammel Mand træde ind.

Oldingen.

De syvti Aar jeg bufter grant tilbage.
 I den Tids Omfang har jeg vel oplevet
 selsomme Ting og skræffelige Timer;
 men Alt mod denne vilde Nat er Smaating.

Røsse.

O, gode Fader, seer Du, Himlene
 oprøres over Menneſtens Færd
 og true deres blodige Skueplads. —
 Dag er det efter Kloffen, og dog quæler
 sort Nat end Skyens Lampe. Herſker Natten
 med Overmagt, hvad heller blues Dagen,
 at Mulin tilſlører Jorden, medens Lyſet,
 det altoplivende, den ſkulde kyſſe?

Oldingen.

Det unaturligt er, faſt ſom den Daad
 der nys er øvet. — Sidſte Tirsdag blev
 en Falk paa Hjeldets ſtolte Top angreben
 og dræbt af Nattens lumſke Ugle.

Røsse.

Og Duncans Heſte (ſelſomt, men dog viſt!)
 de ſkjonne, rafke Dyr blev ellevilde,
 brød Staldene, ſlog bag ud, ſtridende
 imod al Lydighed, ſom om de vilde
 bekriſte Menneſket.

Oldingen.

De aad hinanden,
 ſaa ſiges der.

Notice.

De gjorde saa, til Radsel
for disse mine Dine, som det saae. —
Her nærmer sig den brave Macduff.

(Macduff træder ind.)

Hvordan
er Verdens Løb vel nu?

Macduff.

Seer I det ei?

R d 3 f c.

Beed man, hoe oed hiin uhyre Bloddaad?

Macduff.

De To, som Macbeth dræbte.

Refc.

til sligt vel ægge dem? Al, hvad kunde

Macduff.

De vare fjøbte. —

Malcolm og Donalbain, de tvende Brødre,
har listet dem paa Flugt. Det lægger paa dem
Mistanken for hiint Mord.

And f.c.

Steds mod Naturen! —

Ha, edle Herskesyge, Du opsluger
Dit eget Livsforraad! — Saa synes det
at Herredømmet vil tilfalde Macbeth?

Macduff.

Han er alt indnævnt og er reist til Seone, for der at krones.

И т д и т.

Hvor er Duncans Liig?

Macduff.

Til Colme-Kill bragt, hiint hellige Dplags-huus
for hans Forfædres kongelige Stov.

Rosse.

Siig, drager I til Scene?

Macduff.

Jeg gaaer til Tise.

Rosse.

Vel, jeg gaaer hist.

Macduff.

Og gid I færdes vel, hvor end I gaaer.
Farvel — Gud være med Jer, gamle Fader!

Oldingen.

Guds Engel følge Jer, og hver som vender
Ondt om til Gødt, og Venner gjør af Fjender!

(De gaae.)

Credie Akt.

Første Scene.

Et Bærelse hos Macbeth.

Banquo alene.

Banquo.

Du har nu Alt, er Cawdor, Glamis, Konge,
Alt hvad Troldsestrene forjettet Dig,
og jeg befrygter, at Du vandt det Alt

ved skjændigt Spil. — Dog blev der ogsaa sagt,
 det skulde ei forblive i Din Vt,
 men at jeg skulde worde Rod og Fader
 til mange Konger. — Kan de tale Sandhed,
 (og deres Ord jo Macbeth alt har frenet)
 kan de, hvis Spaadom grant paa ham er opfyldt,
 jo ogsaa være mig Drakelstemmer
 og have heit mit Haab. — Men tys, ei meer!
 Musik. Macbeth træder ind som Konge. Lady Mac-
 beth som Dronning. Lenox, Ross, Adels herrer,
 Fruer og Følge.

Macbeth.

Her staaer vor første Gæst.

Lady Macbeth.

Var han forglemt,
 blev der en Tomhed i vor store Fæst,
 og Alt var da kun halvt.

Macbeth.

I Alsten holde vi et Høitids-Gilde;
 der ønske vi at see Jer som vor Gæst.

Banquo.

Vyd, ædle Herre, thi til Jer min Pligt
 med uoploselige Baand er knyttet.

Macbeth.

I rider ud i Eftermiddag?

Banquo.

Ja.

Macbeth.

Vi skulde ellers i vort Raad i Dag
 spurgt Eders Wiisdom, der har allensind
 med Kraft og Held os raadet: — men vi har jo
 en Dag i Morgen. — Altså I Jer langt borte?

Banquo.

Saa langt, at Tiden vil gaae med fra nu
til Aftensgildet; gaaer min Hest ei rap,
saa maa jeg laane af den mørke Nat
en Time eller to.

Macbeth.

Glem ikke Gildet.

Banquo.

Nei, det har ingen Rød.

Macbeth.

Vi høre nu,

at vore blodige Brønder færdes vidt
i England og i Irland; at de nægte
baardnakket deres fule Fædermord;
med jelsomt Digt de fylde Folkets Dre. —
dog derom meer i Morgen, da, som dette,
saa anden Statens Lær vor Samling kræver. —
Til Hest! — Guds Fred til I med Drølden kommer!
Gaaer Fleance ei med?

Banquo.

Jo, Herre, men det er den høie Tid.

Macbeth.

Nu, raft Ridt ønskes Jer og ingen Snublen,
og hermed Eders Ganger anbefalet!
Farvel! — (Banquo gaaer.)
Lad hver nu bruge Tiden som ham lyster
til Klokken syv. — For Laget end at frydre,
vil vi til Nadvertimen være ene;
til den Tid Gud befalet!

(Lady Macbeth og de Dørrige gaae.)

Her et Død!

Nu, vente disse Folk paa vor Befaling?

En af Følget.

De staae ved Borgens Port, min ædle Herre!

Macbeth.

Saa for dem ind. — (Budet gaaer.)

Alt være hvad jeg er,
er Intet, naar jeg ei med Tryghed er det. —
Vor Frygt for Banquo er rodfæstet dybt,
og i hans kongeværdige Natur
er noget Herstkende, som frygtes maa.
Hau vover Alt, og med hiint Heltemod
gaaer Wiisdom Haand i Haand og leder Kræften,
saa at med Sikkerhed den handler. — Ham,
ham ene frygter jeg, og under ham
min Land sig føler fuet, som der siges
Antonii i Oldtid var hos Cæsar.
Han revsed Søstrene, da først de mig
tillagde Kongenavn, og bed til sig
dem tale. — Da prophetisk ham de hilste
som Fader til en Linie af Konger,
mig de paafatte en ufrugtbar Krone
og gav et visst Scepter i min Haand,
for deraf ved en Fremmeds Arm at vristes,
da ingen Søn skal følge mig. — Hvis saa,
har jeg for Banquos Væst min Land besudlet,
med Nag og Dval min Sjælefred forjaget,
og blot for dem; — min evige Juvel
til Menneskenes Erkefjende givet,
for dem at krone. — Krone Banquos Afkom!
For det skal skee, kom Skjæbne, tråd i Skranken,
og æff mig ud paa Liv og Død! — Hvo er der?
(Den Vortsendte af Følget kommer tilbage med to Mordere.)
Saa udenfor, og tov der til vi kalde.

(Budet gaaer.)

Süig, var det ei igaar jeg talte med Jer?

Første Morder.

Det var saa, Eders Høihed!

Macbeth.

Nu, velan da,
har J min Tale overveiet? Vid,
ham var det, som i forrige Tid Jer knuged
i Støvet ned: jeg blev uskyldig mistænkt.
Det jeg forklared Jer, da sidst vi taltes ved;
beviste klart, hvordan man nu Jer lokked,
nu standsed Jer; hvad Værktøi man benytted,
hvo der haandtered det, og hver Ting ellers,
som for en Halvdeel blot af Sjæl og Hjerne
forklynde maatte: „Dette gjorde Banquo!“

Første Morder.

Det sagde J os.

Macbeth.

Saa, jeg sagde det;
og jeg gif videre til Hovedrammet
for dette Møde nu. — Er Eders Taalmod
saa overherskende i Jer Natur
at slikt J døie? Er J da Helderer,
som bede kan for ham og for hans Væ,
hvis Haand har svart nedbeiet Jer til Graven,
og Tiggerstav raft Jer og Jeres Afkom?

Første Morder.

Vi ere Mennesker.

Macbeth.

O ja! J Kladen
der gaae J med blandt Mennesker: som Hunde
Mynde og Pudel, Taxhund, Støver, Køter,
alle med Hundenavnet de betitles; —
men den reentskrevne Liste skjælnes mellem
den raske og den dørne og den snilde,

Gaard- og Jagthunden — hver — ifølge Evnen
 Naturen mildt den har begavet med,
 hvorved den særligen udmærker sig
 blandt hele Tallet paa den store Liste. —
 Saa er det og med Mennesker. — Nu, hvis
 I har en Plads i Menneskeregistret,
 og ei af nederst Rang, da siger det,
 og jeg vil Eders Bryst betroet et Hverv,
 som, vel udført, udrydder Eders Fjende
 og lønker Jer til vores Gunst og Naade.
 Vort Helbred skylder hen i hiin Mands Liv —
 det vilde styrkes ved hans Død.

Anden Morder.

Min Konge,
 jeg er en Mand, hvem Verdens Stod og Slag
 har saa forbitret, at det ei mig rager
 hvad end jeg gjer, naar det kun trodser Verden.

Første Morder.

Og jeg saa træt af Vanheld, saa seigpinet
 af Skjæbnen, at mit Liv paa Spil jeg sætter
 for det at bedre, eller qvit det werde.

Macbeth.

I begge veed, Banquo var Eders Fjende.

Anden Morder.

Jo, Eders Naade!

Macbeth.

Han er ogsaa min,
 og det saa blodigt, at hver Stund han lever
 er mig et Stik i Hjertet. — Skjøndt jeg kunde
 med aaben Magt ham fra mit Blik bortseie
 og med mit Herskerbud forsvare det,
 saa tør jeg ei for nogle fælleds Venner,
 dem jeg ei miste vil; — jeg maa begræde

hans Fald, hvem selv jeg slog, og derfor er det
jeg beiler her til Eders Hjælp, og skjuler
paa flere store Grunde hele Sagen
for Folkets Dine.

Anden Morder.

Vi skal røgte Alt

hvad os befales.

Første Morder.

Ja, om Liv og Blod. —

Macbeth.

Godt — Eders Aand igjennemskinner Eder. —

Jeg strax anviser Eder hver sin Post:

Vogt den, pas Tid, pas selve Diebliffet,

thi det maa skee i Aften og et Strække

fra Vorgen, saa Mistanke mig ei naaer;

og, at ei Lapperi og halvgjort Arbeid

det Hele vorder, saa lad Sennen Gleance,

som rider med ham, ride med til Helved!

Den Sidstes Hedenfart er mig fast vigtig

som Faderens; thi lad dem dele Skjæbne

i hiin den sorte Time. — Gaaer nu bort,

jeg kommer strax. Beslut!

Morderne.

Det er besluttet.

Macbeth.

Jeg kalder Jer paa Stand; tov udenfor!

(De gaae.)

Det er afgjort! —

Ja, Banquo, hvis Din Aand til Himlen finder,

da maa det skee, før denne Nat forsvinder.

(gaaer.)

Anden Scene.

Lady Macbeth træder ind med en Tjener.

Lady Macbeth.

Er Banquo reist herfra?

Tjeneren.

Ja, ædle Frue,
men kommer hjem i Aften.

Lady Macbeth.

Sig til Kongen,
jeg ønsked et Par Ord at tale med ham.

Tjeneren.

Jo, Eders Naade!

(gaaer.)

(Macbeth træder ind.)

Lady Macbeth.

Hvorledes, min Gemal, hvi er I ene
med usle Dremmebilleder til Selskab?
med Tanker, der i Sandhed burde døet
med dem de tænke paa? Hvad ei kan ændres,
ei angres skal, og Gjerning gjort er gjort.

Macbeth.

Staalormen er ei dræbt; kuns hugget over.
Den løber atter sammen, vorder heel,
og atter zitter da vort Had afmægtigt
for Braadden. — For dog splintre Jordens Bygning,
for sukke Verdenen, end vi vil spise
i Frygt vort Maaltid, eller paa vort Leie
af den forfærdelige Drem hjem søges,
som natlig ryster os. — For være hos
den Døde, hvem vi for vor Plads at naae
har sendt til Fred, end ligge saadan strakt
paa Sjælens Pinebænk i evig Dødsangst. —

— — Duncan er i sin Grav. Han sover sødt,
ham Livets Feberanfald meer ei ryste: —
Førræderi har gjort ham hvad det mægted.
Ei Staal, Gift, Rænker, fremmed Vold ham krummer
et Haar meer.

Lady Macbeth.

Rolig, fat Jer, min Gemal!

Glat Pandens Rynker, og vær vennefæl
mod vore Aftengjæster.

Macbeth.

Det jeg skal,

og beder Jer at være ligesaa.

Før Alting maa Du ei forglemme Banquo,

men ham udmærke Du med Blik og Ord:

Usikre end, vi maae vor Værdighed

i disse Smiger-Stromme tvætte, maae

vort Mafyn gjøre til vort Hjertes Maske,

og skjule hvad vi er.

Lady Macbeth.

Lad det nu fare!

Macbeth.

O, fyldt med Skorpioner er min Sjæl! —

Du veed, at Banquo lever, samt hans Fleance.

Lady Macbeth.

Gav da Naturen dem et Fæstebrev

paa Evighed?

Macbeth.

Ja, det troster mig, min Elste,

de er ei skudfrie; vær Du derfor fro.

Grift Mod! for Flagermusen fuldendt har

sin Natteflugt, Skarnbassen, født i Møg,

paa sorten Hecates Opfordring med

sin dørſke Summen ringet Natten ind,
ſkal ſkee en rædſom Daad.

Lady Macbeth.

Hvad ſkal da ſkee?

Macbeth.

Vær uden Skyld i Planen, Dyrebare,
til Daaden Du biſfalder. — Muln, Nat, kom!
bind ſorten Sler for Dagens milde Dæ,
og med Din blodige, uſynlige Haand
udſlet og ſønderriv hiint ſtore Skyldbrev,
ſom bleg mig holder. — Lyſet viger, Kragen
ſin Vinge hæver hen mod ſtumle Skov:
Nu ſlumre Dagens lyſe Væſner ind
og Nattens ſorte Vænder gaae paa Rov. —
Du undres ved mit Ord, men hold Dig ſtille:
Ting, ſlet begyndt, ved Dindt Kraft vinde ville.
Og ſolg mig nu! —

(De gaae.)

Tredie Scene.

Skovegn. Macbeths Borg i Baggrunden.

To Mordere træde ind.

Førſte Morder.

I Beſten glimte Striber end af Dag,
forſinket Reiſende nu ſporer Heſten
for at naae Herberg, og nu nærmer ſig
den Mand, vi lure paa.

Anden Morder.

Ih, Heſtetrav —

Banquo (udenfor.)

Giv os en Fattel hid!

Første Morder.

Der er han! Resten
af Gjæsterne, som ventedes, er alt
i Borgen nu.

Anden Morder.

Hans Heste gaae en Dime.

Første Morder.

Ja, fast en Hjerdingmiil; men han, som Alle,
her stiger gjerne af og gaaer til Slottet.

Anden Morder.

En Fakkell nærmer sig.

Første Morder.

Ja, det er ham!

Anden Morder.

Var rede!

Banquo.

Der vil falde Regn i Nat.

Første Morder.

Vad falde!

(De angribe Banquo.)

Banquo.

O Forræderi! — Fly, Fleance!

Fly, fly, min Son, og havn mig! — Middinger!

(Han doer. Første Morder river Fakkelen fra Tjeneren
og træder den ud paa Jorden. Fleance og
Tjeneren flygte.)

Anden Morder.

Hvo slukte Fakkelen?

Første Morder.

Var det ei rigtigt?

Anden Morder.

Her ligger kun den Gne: Solnen flygted. —

Første Morder.

Saa er det jo kun halvgjort Arbeid.

Anden Morder.

Kom!

Vi kaste Liget hist i Klosten, derpaa
Besked vi bringe om hvad er bestilt.

(De slæbe Liget ud og gaae.)

Fjerde Scene.

Pragtsal i Borgen. Opdækket Taffel.

Macbeth træder ind med Lady Macbeth, Ross-
se, Lenor, Adels herrer og Folge.

Macbeth.

J kjende hver sin Rang. Sid ned; og først
og sidst til hver et hjerteligt Velkommen!

Herrerne.

Vi takke Alle Ederes Majestæt!

Macbeth.

Vi selv vil blande os i Laget med
og spille ydmyg Bert. Bertinden sidder
paa Gæstpladsen, men naar Tiden kommer,
da vil hun lyde Eder Velkomst-Skaalen.

Lady Macbeth.

Vyd den for mig til alle vore Venner:
Mit Hjerte siger, Alle er velkomne.

(Første Morder lader sig see i Døren.)

Macbeth.

See, Du beleires af Taksigelser. —

Nu Bordet er besat; jeg sidde vil
i Midten. Muntre nu; en Skaal skal strax
gaae Tasset rundt. — Dit Ansigt er jo blodigt!

Morderen.

Saa er det Banquos.

Macbeth.

Heller paa Dit Ansigt
end i hans Hjerte. — Er J færdig med ham?

Morderen.

Ja, Herre, jeg har gjort ham fæ og færdig.

Macbeth.

Du est en herlig Svend. — Dog, krav var han,
som sorged ligerviis for Fleance; — var det Dig,
saa est Du Mestermorder.

Morderen.

Herre Konge,

Fleance undveg.

Macbeth.

Ja, saa har jeg atter Kolden. —

Jeg havde ellers været sund og stærk,
grundfast som Marmorfjeldet, livlig, fri
som Foraars-Lustningen; men nu jeg er
bespændt, beklemmt, til Tvivl og Angest lønket. —
— Dog Banquo har J vis? —

Morderen.

Ja, adle Herre,
han sover i en Fjeldkloft. En Snees Bunder
har han i Hovedet, hver flækkelig.

Macbeth.

Tak! — —

Der ligger da den vorne Slange. — Dræmen
som flygted vil i Tiden ruge Gift ud,
skjendt nu den ei har Tænder. — Saa — i Morgen
vi tales ved.

(Morderen gaaer.)

Lady Macbeth.

Min kongelige Herre,
paa Munterhed I sparer. — Spildt er Gildet,
hvor Velkomsthægret ei gaaer flinkt omkring.
Man hjemme mæt sig spise kan, men Hoitid
maa frydre Gilde, eller det bliver smaglost.

Macbeth.

Ha, Du har Ret, sode Paaminderinde.
Nu, dygtig Madlyst, god Fordeielse,
og Sundhed efter begge følge da!

Lenor.

Vil Eders Hoied ikke tage Plads?

(Banquos Gjenfærd stiger op af Jorden, og sætter sig
paa Macbeths Plads.)

Macbeth.

Her sad nu Rigets Hædersmand tilfammen,
hvis ei den vakke Banquo borte var.
Dog meer for Glemsomhed jeg ham anklager,
end ynker ham for mulig tilstødt Hindring.

Rosse.

Hans Udebliven viser første Gang
han er ei Mand af Ord. — Behager I
at høre os med Eders høie Selskab?

Macbeth.

Bordet er fuldt besat.

Lenor.

Her Plads staaer ledig.

Macbeth.

Hvor?

Lenor.

Her! — Hvad ryster saadan Eders Hoied?

Macbeth.

— Hvo af Jer har mig dette gjort?

Alle.

Hvad, Herre?

Macbeth.

Du kan ei sige, at jeg gjorde det.
— Ryk ikke dine blodige Loffer mod mig! —

Rosse.

Staaer op, I Herrer, Kongen er ei vel.

Lady Macbeth.

Sid, gode Venner, sligt ham jevnligt hænder,
og det fra Ungdom af. Jeg beder, sæt Jer!
Sligt Ansald varer kun et Dieblis;
flur er han rask. — Aft ei for noie paa ham;
det støder ham, og Dndet let foreges. —
Spiis; kryd jer ei om ham. — Er I en Mand?

Macbeth.

Ja, og en kjæk Mand, der tør see paa hiint,
som selve Satan blegned ved.

Lady Macbeth.

Ha, Sladder!

Det er et Billed blot af Eders Frygt —
den Lustdolk, som I snakked om, der førte
til Kongen Jer. O disse Angstens Krumspring
og Tagter kunde klæde saare vel
ved Vinter-Menen i en Qvindes Mund
som Eventyr fra Oldemoder arvet!
Skam Jer! — Hvi gjer I slige Ansigter? —
Hvi? Alt til Alt, I seer blot paa en Stol.

Macbeth.

Hør, see da did; see! — Nu hvad siger I? —

(til Gjentærdet.)

Hvad gaaer det mig an? — Siden Du kan ikke,
jaa tal og! — Derjom Grav og Beenhuns

igjen os sender dem, som vi begrave,
skal Glentemaver være vores Grav.

Lady Macbeth.

Hvad, rober Daarskab Dig Din hele Manddom?

Macbeth.

Saa sandt jeg staaer her, saae jeg ham.

Lady Macbeth.

O, skam Jer!

Macbeth.

Blod er udoft før nu, i gamle Tider,
før Love rensede den stille Stat; —
ja, siden og er øvet mangt et Mord
for græsfeligt for Dret. Der var Tider,
da, naar Ens Hjerne knustes, døde man —
dermed var det forbi;
men nu opstige de igjen af Graven,
med Snefe Ulivskaar paa Hovedskallen
og støder os fra vore Stole; det er
meer selfomt fast, end Mordet.

Lady Macbeth.

Wilde Herre,

de brave Gjæster savne Jer.

Macbeth.

Ah, undskyld! — —

Bryd Jer om mig slet intet, vakkre Venner;
jeg har en selfom Sygdom — det er Intet
for dem, som kjende mig. Nu da, velan:
En Skaal for Alles Venstak, Alles Sundhed!
Saa vil jeg sidde. — Giv mig Viin; — skjænk fuldt op!
Paa hele Dagets Fryd jeg Vægret tommer,
som ogsaa paa vor ellselige Banquos,
hvem nodigt her vi savne. Sid han var her!
Nu, paa Velgaaende for ham, for Alle!

Herrerne.

Vi underdanigst Kongens Skaal besvare.

(Gjensfærdet er under denne Replik atter steget op.)

Macbeth

(Saaer Die paa det: farer heftig op.)

Bort fra mit Syn; — lad Jorden skjule Dig!

— Dit Blod er koldt; marvløse Dine Been;

Dit Die brustent, blindt og uden Sands,

hvormed Du stirrer paa mig.

Lady Macbeth.

Edle Herrer,

anseer det som en Hverdags-Ting; saa er det.

Blot Skade, at det Festens Fryd forspilder.

Macbeth.

Hvad Mennesket tør vove, tør jeg med. —

Kom frem i Skikkelse som vildest Jishjorn

og Tiger, som Rhinoceros bepandsret,

vælg blot hver anden Skikkelse, og aldrig

skal mine faste Nerver ryste. — Eller

lev op igjen, aaf mig paa Sværd i Døden:

hvis skjælvende jeg vægrer mig, da kald mig

en Dwindelars. — Bort, græsselige Skygge, —

Luftbilled, bort! —

(Gjensfærdet forsvinder.)

Ja, nu da Du forsvinder,

nu er jeg Mand igjen. — Nei, mine Venner,

bliv siddende!

Lady Macbeth.

Ved Eders fære Ansted

har I forstyrret hele Gildets Glæde.

Macbeth.

Kan slige Ting da være til og gaae

forbi os som den lette Sommerfy,

den vi ei agte paa? Du gjør mig fremmed
 fast for mit eget Jeg, idet jeg troer,
 at Du kan skue slige Rødselskyner
 og holde Roserne paa Dine Kinder,
 mens mine farves muurhvide af Angst.

Rosse.

Hvad Syner, ædle Herre?

Lady Macbeth.

Tal ei til ham;

han bliver slettere og slettere,
 Spørgsmaal opirre ham. — God Nat tilfammen!
 Bryd Jer om Ordnen ei, hvori I bortgaae;
 gaaer bort med Et.

Lenox.

Vi ønske da god Nat,
 og bedre Sundhed til hans Majestæt!

Lady Macbeth.

Bort huldeste Godnat Jer alle ønskes.

(Herrerne og Folget gaae. Lady Macbeth følger dem ud.)

Macbeth (alene.)

Det kræver Blod! — Blod kræver Blod; saa siges. —
 Stene har rørt sig jo og Trær talt;
 Spaamænd, som det Forborgne kjende, har
 ved Krager, Alliker bragt lønligst Morddaad
 for Dagen. — Hvad Tid er det nu paa Natten?

Lady Macbeth

(er imidlertid kommen tilbage.)

Paa Tiden, Morgenens med Natten strider.

Macbeth.

Du siger, Macduff afflaaer at indfinde
 sig paa vort Kongebud?

Lady Macbeth.

Har han det faaet? —

Macbeth.

Jeg har lidt Nys derom; — men jeg vil atter
ham sende Bud. Der er ei En iblandt dem,
hvis Huus jeg søger jo en Spejder i. —

I Morgen — og saa aarle som jeg kan,
opsøger jeg Troldsofterne; de skulde
mig sige meer, thi nu jeg vide maa
det Værste, selv paa allerværste Blis —
for at naae Maal, hver Drivejer jeg spander.

Jeg vandret har saa vidt i Blod, at skulde
jeg længer vade ei, var om at vende
fast saa betænkeligt som vade over.

— Mit Hoved ruger paa selsomme Ting,
som fordrer kraftfuld Arm og som maae vende
til Daad, for de i Ord opløse sig.

Lady Macbeth.

Du mangler Sovn, alt Livets Kryderi.

Macbeth.

Ja kom, vi sove vil. — Jeg veed, min Feil
er Drengesrygt; jeg mangler Dvælse.

I flige Sager er vi Bern endnu. —

(De gaae.)

Femte Scene.

Naben Plads.

Rosse og Lenox komme fra den modsatte Side.

Rosse.

Hvad jeg har sagt, har blot ledt Jer paa Spor;
slut selv nu videre. Jeg siger blot,
at Tingene see selsomt ud. — Macbeth
begræd den hulde Duncan — ja, naturligt:
han var jo død! Den brave, helde Banque

gik ude lidt vel fildigt: ham kan J,
 faafremt Jer lyfter, sige Fleance har dræbt,
 thi Fleance er flygtet. — Man bør aldrig gaae
 for fildig ud om Aftnen. — Hvo indseer ei,
 hvor græsseligt af Donalbain og Malcolm
 det var at myrde deres hulde Fæder?
 Ha, Helved=Udaad! — Hvor den smerted Macbeth!
 Han senderrev jo flux i hellig Nafen
 de to Misgjerningsmænd, som vare Slaver
 af Sovn og Drik; var det ei ædelt gjort,
 ja dertil viseligt? thi oprørt havde
 det hver Mand, naar han hørte dem benægte.
 Som sagt, han har gjort Alting viist og godt, —
 og fik hans Kingre fat i Duncans Sommer,
 det Gud forbyde, vilde han dem lære,
 saavel som Fleance, hvad Fædermord betyder.
 — Men tys, — for nogle djerpe Ord, som og
 for ei han modte ved Tyrannens Gilde,
 er Macduff i Unaade, horer jeg.
 Veed J ei, hvor han færdes?

Lenox.

Duncans Son

Malcolm, hvem grunt Tyrannen har forholdt
 sin Arveret, er nu ved Englands Hof,
 og der modtaget af den fromme Edward
 saa naaderigt, at Lyffens Ondskab Jutet
 ham reber af en Konges Glands. — Did Macduff
 nu drager med, for at anraabe om
 den hellige Konges Hjælp, at han os sender
 den holde Siward, ved hvis Heltebistand
 og Herrens Hjælp vi atter kunne nyde
 Mad paa vor Duff og Sovn i vore Senge;
 fra Morderdølle vore Gilder frie,
 som Mænd af Vre vare Thronens Børn
 og naae paa ærlig Wei til Fæderspøster

og Alt, hvad nu vi savne. — Rygtet herom
 har saadan harmtændt Kongen, at han rustet
 til Drøeg sig.

Rosse.

Har han sendt Macduff Hærbud?

Lenox.

Ja, og et plæt ud: „Nei, jeg møder ei!“
 var alt det Svar Gesandten fik, hvorpaa
 han vendte vred sin Ryg og mumled, som
 han vilde sige: „I den Stund skal angre,
 I gav mig dette Svar.“

Rosse.

Dg det tør lære

ham klog Forsigtighed, og sig at holde
 saa fjernt i Afstand som ham Blisdom byder.
 Til Englands Hof en venlig Engel svare
 og bringe Forbud for hans Grinde,
 at snart Lyksalighed tilbagevender
 til dette Land, som under Bødlen kløder.

Lenox.

Hvor gaaer I hen?

Rosse.

Jeg gaaer til Hise at troste
 hans Viv og — hvis jeg kan — beskjærme hende. —
 Farvel!

(De gaae.)

Fjerde Akt.

Første Scene.

En mørk Hule. I Midten en kogende Kjedel paa Ilden. Torden og Lyn. De tre Hæere træde ind, eller ere inde, og reise sig ved Tordenslaget.

Tredie Hæ.

Op til Arbeid, Timer slaaer!

Første Hæ.

Saa i Ring om Kjedlen gaaer!

(De danser omkring Hærekjedlen.)

Tude, Du som Dag og Nat
dybt i Grus og Mulde sad,
mattet blot ved Gist at sue,
smag Du først vor Trolddoms-Lue!

Alle Tre.

Glid og Moie hver fordoble!
Ilden sprage, Kjedlen boble!

Første Hæ.

Tungebaand af Mosefnug
først i Kjedlen bras og kog;
Staalorm-Vraad og Hugorm-Land
med i Tryllekarret bland;
Ugleblod deri maa gydes,
saa en Helvedret kan sydes!

Alle Tre.

Glid og Moie hver fordoble!
Flammen sprage, Kjedlen boble!

Første Hæ.

Ulvetand og Dragefjæl,

Hæse=Mumie, Haisfist=Evalg,
 Lyde=Rod, i Midnatsstund
 revet op af giftig Bund;
 dertil Jøde=Lever bland,
 Gede=Galde, Dvift af Gran,
 ved formørket Maane plukket;
 Fingre af et spædt Barn hugget —
 Barn, det Moderhaand har dræbt
 og i mudret Grøft henslået;
 Tyrke=Næse, Neger=Mund
 gjøre Sodden stærk og sund;
 Tiger=Kallun sei dertil:
 færdigt Alt da stande vil.

Alle Tre.

Flid og Moie hver fordoble!
 Flammen spræge, Kjæden doble!

Første Hæ.

Kjæl den med en Nysedts Blod,
 saa dens Kraft er stærk og god!

Alle Tre

(med stærkt besværgende Stemmer.)

Blaae Blander og hvide,
 røde Blander og graae:
 blander, blander, blander,
 alt som I blande maae! —

(Dværsgagtige Blander lade sig see, som røre i Kjæden.)

Anden Hæ.

Jeg føler paa mig selv, at noget Dndt
 sig nærmer: — Laas, spring op, hvo end der banker!

Anden Scene.

Der bankes; Gulens Port springer op. Macbeth træder ind. De tre Hære, og siden efter adskillige Syner.

Macbeth.

Hvad nu, I tause, sorte Midnatstrolche?
Hvad gjør I der?

Alle Tre.

En Daad foruden Navn.

Macbeth.

Bed Ederes dunkle Kunst besvarger jeg Jer,
svar mig, hvordan I end til Rundskaab komme —
om end I løse Stormene og lade
dem stride imod Kirkerne, om Havet
i Brede sluger op al Jordens Skibsfart,
om Kornet nedslaaes, Skove blæse om,
om Borge styrte ned paa deres Herrer,
om Slot og Pyramide boier Tinde
ned til sin Grundvold — ja om Himlen brast:
svar mig paa hvad jeg spørger Eder om.

Første Hæ.

Saa tal!

Anden Hæ.

Udsærg os!

Tredie Hæ.

Vi vil svare Dig.

Første Hæ.

Slig, horer Du det helst af vores Mund,
eller af vore Mestres?

Macbeth.

Kald dem, at jeg kan see dem.

Alle Tre.

Lav eller Hei, vort Bud adlyder;
 staa op, og rogt hvad Pligten byder!
 (Det tordner; et bevæbnet Hoved hæver sig op bag ved
 Kjedeslen.)

Macbeth.

Ha, staa mig, ubekjendte Magt —

Første Her.

Han veed Alt hvad i Dig boer.
 Ti, og mærk vel paa hans Ord! —

Synet.

Macbeth! Macbeth! Macbeth! Vagt Dig for Macduff,
 og for hiin Than af Tise! — Nok! — Lad mig fare! —
 (synker ned.)

Macbeth.

Hvo end Du est, hav Tak for Din Advarsel;
 min Frygt du viser rette Veie. — Dog, her —

Første Her.

Han lystre intet Bud. — Her er en Anden,
 meer mægtig end den Første.

(Torden. Et blodigt Barn stiger op.)

Barnet.

Macbeth! Macbeth! Macbeth!

Macbeth.

I fald jeg havde
 tre Drer, skylde Du dem.

Barnet.

Blodterstig var, og djærv og held,
 fersagt og trods hver Magt og Vold,
 thi Ingen født af Kvinde kan
 faae Navn af Macbeths Banemand.

(synker ned.)

Macbeth.

Saa leve Macduff! Hvi skal jeg Dig frygte?
Dog Sikkerhed jeg dobbelt sikker gjør,
og tager Pant af Skjalnen. Du skal doe,
at jeg kan siige blegen Frygt: den lyver,
og seve trygt i Torden.

(Torden. Et kronet Barn stiger op med en Green i
Haanden.)

Hvo er det,
som, lig en Spire af en Kongestamme,
opstaaer og bærer om sin Barne-Jæse
den gyldne Cirkel, Hersterdiademet?

Alle Tre.

Hør hans Ord, men selv vær taus!

Det kronede Barn.

Som Leven stolt Du aldrig grue,
hvo end mon opstaae, synse, true,
hvad end imod Dig sammenspindes,
thi aldrig Macbeth overvindes,
for Birnam's Skov som Vandring'smand
gaaer op til Borgen Dunsin.

(synker ned.)

Macbeth.

Dg det er aldrig. Hvo kan presse Skoven
som Krigertrop, befale Træet løøne
jordbundne Rod? Ha, herlige Drakler!
Godt! — Dprer, reis Dit frække Hoved ei
for Birnam's Skov imod mig reiser sig!
Min Macbeth, hoit ophoiet skal Du leve
Dit Maal af Tid, og først erlægge Livet
ved Dodeligheds vanlige Termin. —
Dog slaaer mit Hjerte end og brander efter
at vide een Ting. Siig mig, hvis Jer Kunst

jaa meget sige kan, skal Banquos Vt
i dette Rige nogenfinde herske?

Alle Tre.

Søg ei at forske eller vide meer.

Macbeth.

Jeg Visshed have vil. Afslaaer mig Svar,
og evigen forbandede I være!

Jeg Visshed vil. --

(Kjedelen synker i Jorden.)

Hvi synker denne Kjedel?

Hvad Strom af Toner flyder til mit Dre?

(Musik af Dreer høres.)

Første Hex.

Kom frem!

Anden Hex.

Kom frem!

Tredie Hex.

Kom frem!

Alle Tre.

Kom frem, med Hjerteangst ham slaaer!

Som Skygger kom, som Skygger gaaer!

(Otte Konger sees, een efter anden; de svæve høitideligt
langsomt forbi Macbeth. Banquo er den sidste, og har
et Speil i Haanden.)

Macbeth.

(Alt som hvert af Synerne gaaer forbi ham.)

Du ligner mig for meget Banquos Mand:
vig bort! --

Din Krone brænder mine Dienstene. -- --

Du Næste med Guldkrone ligner hiin --

den Tredie Dig: -- Afstykelige Trolde,
hvi vise I mig Sligt? -- Der er en Fjerde!

Ha, bliv til Steen mit Die! -- Hvad? skal Vintien

fig strække ud til Dommens Torden brager?
 Nok een — den Syvende — Jeg vil ei see Fleer —
 — Dog see, den Ottende hist med et Speil,
 som mange Fleer mig viser: Nogle af dem
 bær Spiir tredobbelt, og Rigsæble dobbelt. —
 Forfærdelige Syn! — Ja, det er sandt,
 det seer jeg, thi den blodige Banquo griner
 fælt ad mig; peger paa dem som paa Sine. —
 — Siig — siig — o siig mig, er det saa? —

Første Hx.

Vi siige Dig, at saa det er.
 Men hvi staaer Macbeth modløs her?
 Kom, lad os muntre lidt hans Sands
 og vise ham en Heredands.
 (Vild Musik. De give hinanden Haand og gaae i Ring.)

Alle Tre.

Gramme Søstre, Haand i Haand,
 Snarbud over Hav og Land,
 vender Jer i Ring omkring!
 Tre Gange jeg; tre Gange I;
 og tre Gange Tre gjør Tallet Ni.
 (Det tordner; Scenen mørknes; de forsvinde.)

Macbeth.

Hvor er de? — Borte? — Eviigt staae forbandet
 den sorte Time i Kalenderen! — —
 Kom ind, I som derude staae.

Tredie Scene.

Macbeth. Lenor.

Lenor.

Min Konge. —

Macbeth.

Saae I Troldsoftrene?

Lenor.

Nei, ædle Herre.

Macbeth.

Hvor de ei Jer forbi?

Lenor.

J Sandhed, nei. —

Macbeth.

Best svangre Lusten, som de ride paa;
fordemt til Helved være hver, som troer dem! —
— Jeg horte Hestetrag — hvo drog forbi?

Lenor.

Det var To, Tre, som meldte Jer, at Macduff
til England flygtet er.

Macbeth.

Til England?

Lenor.

Ja.

Macbeth.

Ha, Tid, Du griber i mit Radsels-Anslag.
Det flygtige Forsæt indhentes aldrig,
naar Daad ei følger det. Fra denne Stund
mit Hjertes Forstefodte være skal
den Forstefodte af min Haand. — Og nu
Daad Tanken krone skal: som tænkt saa gjort!
Jeg overrasker Macduffs Borg; bestormer
saa Døse; til Sværdets Dd jeg offre vil
hans Liv, hans Born, den hele Vanhelds-Slagt. —
Nu bort med daarlige Prælen; Gjerningen
fuldbringes skal, for min Beslutning kjølles.
— Men ingen Landeslyner meer, — nei aldrig! —
— Hvor staae de andre Herrer? — For mig til dem. —
(de gaae.)

Fjerde Scene.

(En Skov.)

Malcolm og Macduff.

Malcolm.

O, lad os søge hen til øde Skjgger
og græde ud vor Sorg.

Macduff.

Nei, lad os heller
fast holde Sværdet og som brave Mænd
tilkæmpe os frarøbet Arvelod. —
Hver Morgen hører man nye Enfers Hylen
og nye Faderløses Strig; ny Jammer
flaaer Himmelhvælvingen saa den gjenlyder,
som om den deelte Skotlands Dval og gav sig
i samme Baandelyd.

Malcolm.

Alt hvad jeg troer
vil jeg begræde, troe Alt hvad jeg veed,
og hvad jeg kan jeg ændre vil, saasnart
mig Tiden rækker Haand som gunstig Ven.
Det vel tør være saa som I har sagt —
Him Blodhund — han hvis blotte Navn mon saare
vor Tunge, ansaae vi for ærlig Mand;
I elsked ham; end har han ikke ramt Jer;
ung er jeg, men I kunde dog ved mig
Jer vinde Gunst hos ham, thi det er Wiisdom
at offere svagt og fromt, uskyldigt Lam,
for at forløse en fortermet Gudsdom. —

Macduff.

Torræder er ei jeg.

Malcolm.

Men Macbeth er det.

Et Herskernik fra Thronen kan forrykke
 selv ædleste Natur. — Dog, tilgiv mig,
 jeg troer om Dig, Du bliver hvad Du er.
 End straalende Engle, skjøndt meest straalende
 af Engle faldt. Skjøndt alle andre Ting
 det Godes Maske borge, dog det Gode
 sit eiendommelige Blik beholder.

Macduff.

Jeg har tabt alt mit Haab.

Malcolm.

Maaskee just der,
 hvor jeg fandt mine Tvivl. — Hvordan? Saa flur
 forlod I Viv og Barn, de stærke Baand,
 de dyrebare Skatte uden Afsted? —
 Her, min Forsigtighed skal Jer ei krænke,
 men mig blot sikke. — Hvad endog jeg troer,
 I muligt er og blier en Vrens Mand!

Macduff.

Saa blod, ja blod, mit stakkels Fædreland!
 Læg tryk Din Grundsteen, svare Tyranni,
 thi Retsfærd tør ei rokke Dig! — Naas, voldgjæst,
 Dit Herskerdomme er jo svoren Guldskab! —
 Gud være med Dig, Prinds; jeg vilde ei
 slikt Afskum være, Du anseer mig for,
 for alt det Land Tyrannens Klo omgriber,
 selv ei for rigen Ost.

Malcolm.

Hortornes ei;

jeg taler ikke saa af Mistro til Jer,
 men Fædrelandet synker under Laget,
 det græder, bløder — hver Dag slaaer nye Vunder. —
 Vel troer jeg, Hænder vilde have sig
 til Forsvar for min Ret, — det ædle England

har alt tilbudt mig flere Tusinde: —
 Dog sæt jeg nedtraadte Tyrannens Hoved
 og bar det paa mit Sværd — o, da mit Skotland
 vil lide grueligere end før,
 naar Macbeths Efterfølger griber Spiret.

Macduff.

Hvo blev da det?

Malcolm.

Det blev mig selv jeg mener;
 mig, som er sligt et Dplagssted for Laster,
 at om man aabned det, hiin sorte Macbeth
 var reen og hvid som Sne, og denne Blodhund,
 i Landets Dine sammenlignet med mig,
 et Lam!

Macduff.

Ei alle Regionerne —
 i det forfærdelige Helved eier
 en mere topmaalt Djævel end hiin Macbeth.

Malcolm.

Jeg tilstaaer det, han er blodtørstig, gjerrig,
 vellystig, rænkefuld, bedragerisk,
 end, hidsig, stinkende af hver en Last,
 som nævnes kan — dog min Vellystighed
 ei Maal og Grændse kjender: Eders Koner
 og Døttre, Modre, Moer ei slutte kunde
 min Bryndes Jld; min vilde Uttraa sprang
 djærvt over alle den modsatte Skranke —
 min Villie blev min Lov. — Nei heller Macbeth
 til Hersker, end en saadan Mand som jeg.

Macduff.

En grændseløs Uttraa er i Naturen
 vel et Slags Tyranni, og har for aarle
 gjort Throner ledige og styrtet Konger;

dog lad det ei Jer skrække fra at fordre
hvad Eders er. — — Blot lad ei Verden skue,
ja knap Din Borg Din Skøbelighed kjende.

Malcolm.

Derhos blandt dette Myr af Laster groer
slig graadig Gjerrighed, at var jeg Konge,
jeg Aldel rydded ud for Land at vinde.
Hiins Guld, hiins Edelsteen jeg tørsted efter,
og alt som meer jeg fik, min Guldterst vored,
drev mig til Strid med alle Redelige,
for deres Hums og Land mig at tilvende.

Macduff.

Den Uttraa er meer lav og dyb, den skyder
en mere giftig Rod end Vellyfts-Blomsten,
som blegner snart. Det Sværd var Gjerrighed,
som vore dræbte Konger slog, — dog frygt ei:
Skotland har Sluttekilder for Din Guldterst;
Skotland vil døie dette Alt, naar det
ved anden ædel Egenskab opveies. —

Malcolm.

Dem har jeg ei: de kongelige Dyder
som Retfærd, Sandhed, Maadelighed, Fasthed,
Goddædighed, Taalmodighed, Mod, Fromhed —
dem kjender jeg ei til; men derimod
jeg fuldt op har af alle andre Laster,
dem paa forskjellig Viis jeg over — ja,
stod det til mig, jeg heldte Enighedens
den søde Mælk i Helveds Luer ned,
oprørte Allmeensfreden og forjog
for evigt al Samdrægtighed af Jorden.

Macduff.

O Skotland, Skotland!

Malcolm.

Siig, tør slig en Mand
vel herfke? Tal! Jeg er hvad jeg har sagt Dig.

Macduff.

Han herfke? Aldrig! Nei, han bør ei leve! —
O mit ulykkelige Fædreland,
nedkuet af et blodigt Roverscepter,
naar skal Du gjensæe fagre Dage, Du
hvis Thrones ægte Arving selv affiger
sin Dom og sin Forbandelse, og selv
sin høie Stammes Herlighed bespotter.
Din Fader var en Helgen iblandt Konger,
den Dronning, som Dig bar, langt østere
paa Kæ i Bon og Andagt end paa Thronen.
— Farvel! — De Laster, Du Dig selv tillægger,
har landlyst mig fra Skotland. — O, mit Bryst,
her sluktes da Dit sidste Glimt af Haab!

Malcolm.

Macduff, Din ædle Hæftighed, hiint Varn
af Sanddrubed, har her nu af min Sjæl
mørk Mistro slettet ud, og gjenforsonet
min Tanke med Dit Edelmød og Væ.
Hiin Djævel Macbeth tidt har søgt at vinde
mig ad slig Krogvei, og besteden Viisdom
bevarer mig fra overilet Lettro:
men vidne Gud imellem Dig og mig,
fra nu af giver jeg mig Dig i Haand.
Jeg her min Selvbagbadskelse gjenkalder
og høit erklærer, at hver Last og Brøde
jeg mig tillagde er mit Væsen fremmed.
For Svinder som for Edsbrud er jeg fri,
jeg nænned knap at nyde hvad var mit,
jeg aldrig sveg mit Ord, og Livet er
mig ikke dyrebarende end Sandhed —

min første Bøgn var denne paa mig selv.
 Hvad jeg i Sandhed er, see det er Dit
 og Fædrelandets: kyder over det.
 End før Din Hidkomst drog den gamle Sinward
 i Spidsen for ti tusind tappre Mand,
 velrustede, til Skotland — der vi samles,
 og Held og Seier vil følge Retsfærd's Sag. —
 Men hvi saa taus?

Macduff.

Saa frydelige Ting

og saa ufrydelige paa een Gang
 er ei let at forene.

Malcolm.

Vel, vi derom

skal siden tale. — Men hvo kommer der?

Femte Scene.

De Forrige. Rosse.

Macduff.

En Landsmand; grant jeg ei gjenkjender ham.

Malcolm.

Velkommen hid, velkommen, vakkre Frande!

Macduff.

Nu kjender jeg ham. — Gode Gud, bortsejrn
 hver Ting, som gjør os fremmed mod hinanden!

Rosse.

Amen!

Macduff.

Staaer Skotland end, hvor før det
 stod?

Rosse.

Alf, arme Fædreland! Det gyser ved

at see sig selv. Det kan ei
 vor Moder kaldes, men vor Grav, hvor Intet,
 undtagen den som Intet veed, sees smile;
 hvor Sorg og Suk og Skrig, som Himlen spaltet,
 opløstes, men ei ændses; Hjertesorg
 er Modesvaghed. Ringes med Liigkloffen,
 da spørges knap, for hvem? og Braves Liv
 doer, førend Blomsten doer i deres Huer:
 de doe — alt før de skrante.

Macduff.

O, Beretning

jaa sand, som knusende!

Malcolm.

Hvorledes lyde

de yngste Klager da?

Rosse.

Hver, som fortæller
 nys slagne Times Rædsel, lees ud,
 thi hvert Minut udruger nye Rædsler.

Macduff.

Hvorlunde lider vel min Viv?

Rosse.

Jo, godt.

Macduff.

Og alle mine Røllinger?

Rosse.

Jo, godt.

Macduff.

Tyrannen har da altsaa ei gjort Indbrud
 paa deres Fredested?

Rosse.

Nei; sidst jeg saae dem,
 da var de just i Fred.

Macduff.

Vær ei saa færrig
paa Eders Ord. Tal! sig, hvor gaaer det dem?

Rosse.

Da jeg drog hid at bringe Tidender,
hvormed jeg snart bekyrdet var, løb Rygtet,
at mange brave Folk udryddedes;
hvad jeg saa meget mere fæstet Tro til,
som jeg Tyrannens Hær saae sværme ud. —
Nu er det Nodens Tid! — O, Eders Blik
i Skotland vilde skabe Krigere,
saae Qvinder selv til Kamp, blot for at ende
hiin Nød og Jammer.

Malcolm.

Lad det trøste dem,
vi drage did. England har ædelt laant os
den djerne Siward og ti tusind Mand —
Siward, den ædleste som ældste Helt,
hvem Christenheden eier.

Rosse.

Give Gud,
sligt Trostens Bud med Trost jeg kunde lenne;
men jeg har Ord, som kun kan hyles ud
i edest Ord, hvor Dre ei dem hører.

Macduff.

Hvad angaae de? Den store, fælleds Sag,
hvad eller træffe de blot enkelt Hjerte?

Rosse.

O, hvert et ædelt Hjerte træffe de,
endstjendt det Hele rammer Dig alene.

Macduff.

Angaaer det mig, da hold det ei tilbage,
men lad mig saae det strax. —

Rosse.

Beragt og had fra nu af ei min Tunge,
som i Dit Dre aande maa en Lyd
— den skræffeligste muligt det har hørt.

Macduff.

Ha! — ja, det ahner mig —!

Rosse.

Din Borg er stormet,
og Viv og Børn forfærdeligen myrded';
fortælle Maaden, var paa deres Liig
blot at nedlægge Dit.

Malcolm.

Barmhjertige Fader! —

— Hvad? Nei, tryk Gatten ei saa dybt i Diet;
giv Sorgen Død! Den stumme Smerte rober
et Hjerter sorgbespændt, som briste vil.

Macduff.

— Og mine Børn med —?

Rosse.

Børn, Viv, Huusfolk, Alt
hvad kunde findes!

Macduff.

Ha! — Og jeg var fjern —
og maatte være det. — Min Viv med dræbt?

Rosse.

Det sagde jeg Jer.

Malcolm.

Tag mod Trost og Haab.

Vi af vor Blodhævn lave Lægemidler
for dette dødelige Saar han slog os.

Macduff.

— — Han har ei Børn! — De valkre Smaa! —
Alt, Alle!

J sagde Alle? — — Helveddrage! Alle!!
 De smukke Røllinger, den hulde Moder —
 Alt — Alt opslugt med Et i Dragesvælget!

Malcolm.

Vær det som Mand.

Macduff.

Det vil jeg; men jeg maa
 som Mand og Menneske først føle det.
 Kan jeg vel glemme, Bøfener var til,
 de dyrebareste for mig paa Jorden? —
 Saae, Himmel, Du vel ogsaa ned derpaa,
 og holdt ei Skjold for dem? — Syndfulde Macduff,
 for Dig de Alle faldt, for Dig, Ufæle!
 for Din Brøst, ei for egen, bøded de: — — —
 Nu — elste Sjæle, hviler sødt i Himlen! —

Malcolm.

Det være Hvæsseskeen for Eders Sværd;
 vend Sorg til Harm, kjøl Hjertet ei, opslam det!

Macduff.

O Gud, jeg kunde græde som en Kvinde
 med Die, og høit prale dog med Tunge. —
 Men, Alretfærdige hist oppe, afgjør
 Du Sagen flur! O Bryn mod Bryn mig stil
 imod hiin Skotlands sverne Erkedjævel,
 sæt ham og mig blot inden Sværde-Ræk
 og slipper han — ja — saa tilgiv Du ham! —

Malcolm.

Den Tales Melodi er mandelig;
 kom nu til Kongen. Børes Magt staaer rede —
 vi hyde blot Farvel. Macbeth er moden;
 det Træ kan rystes. Frugt og Træ skal falde,
 thi, seer jeg ret, er kastet fra det Heie
 en Dre, som ved Roden ligger rede.

Dg nu affted, til Kamp, til Sciersflag —
kun lang er Nat, som aldrig meer seer Dag.

(De gaae.)

Femte Akt.

Første Scene.

Et Bærelse. Det er Nat.

En Døge, Kammerfruen, strax derpaa Lady
Macbeth.

Døgen.

Jeg har nu vaaget tvende Nætter med Jer,
men finder Eders Udsagn ei stadfæstet.
Naar var det sidste Gang hun gif i Sovne?

Kammerfruen.

Fra den Tid Kongen drog i Marken, har jeg
seet hende tidt staae op af Sengen, kaste
Nattjolen paa, oplukke lønligt Gjemme,
Papir fremtage, skrive paa det, lægge
det sammen, læse og forsegle det,
og derpaa atter gaae til Sengs; dog var hun
den hele Tid igjennem dybt i Sovne.

Døgen.

En svar Forstyrrelse udi Naturen,
i eet og samme Dieblis at nyde
den milde Sovn og Vaagnes Id udføre. —
Men naar hun gif i denne døslige Sindskamp,

og lyfled saa med Et og saa med Andet,
 har J da ei hørt hende sige Noget?

Kammerfruen.

Jo, men jeg siger hende det ei efter.

Lægen.

Mig kan J sige det, og det er Pligt.

Kammerfruen.

Nei aldrig. Hverken Eder eller Nogen,
 thi jeg har ingen Vidner at fremsføre.

(Lady Macbeth kommer ind med et Lys.)

Seer J, der kommer hun just som hun pleier.

Saa sandt jeg lever, hun er i dyb Søvn.

Giv Ngt paa hende; trin kunns nærmere.

Lægen.

Hvorledes kom hun vel til dette Lys?

Kammerfruen.

Det stod ved hendes Seng. Der brænder Lys
 hver Nat hos hende; det har hun paalagt os.

Lægen.

Seer J, at hendes Dine aabne staae?

Kammerfruen.

O ja, men deres Syn og Sands er lukket.

Lægen.

Hvad er det nu hun foretager sig?

See, see hvordan hun gnider sine Hænder.

Kammerfruen.

Det gjør hun tidt; det lader som hun toer dem.

Saa har jeg seet, at hun er bleven ved
 i halve Timer.

Lady Macbeth.

Her er end en Plet.

Lægen.

Giv Agt, hun taler. Jeg vil tegne op
hvert Ord, for min Huskommelse at sikkre.

Lady Macbeth.

Bort, Du fordomte Plet! Bort, siger jeg. —

(I en lyttende Stilling.)

— Gen — to — Ha, nu ved dette Klokkeslet
det gøres maa! — Hu, Helvede er bældmørkt. —
Hy, min Gemal, — I Kriger er og ræd? —
Hvad tør vi frygte ved at Nogen veed det?
Siig, hvo kan kalde vores Magt til Regnskab? —
— — Hm, hm! hvem skulde troet den gamle Mand
vel havde havt saa meget Blod i sig? —

Lægen.

Ha, hører I?

Lady Macbeth.

Hin Thau af Fise, han havde
en Hustru — hvor er hun nu henne? — Ha,
vil disse Hænder da ei blive rene? —
— Tys, tys, ei mere derom, min Gemal.
Si, til I gaaer her og fordærver Alting
med Eders Feberangstelser.

Lægen.

O Himmel, —

I har vidst mere end I skulde vide.

Kammerfruen.

Hun har sagt mere end hun skulde siige,
det veed jeg: — Hvad hun veed, veed vel kun Gud.

Lady Macbeth.

Her lugter altid — altid end af Blod.
Al Opiens Myrrha ei borttage kan

Ligstanken her af denne lille Haand.

(sukker dybt.)

O! — o, o!

Lægen.

Hvilke Suk! — Forfærdeligt
er hendes Hjerter omspændt.

Kammerfruen.

Ei jeg vilde
for al den Herlighed, hvori hun glimrer,
gaae med et saadant Hjerter i mit Bryst.

Lægen.

Godt, godt!

Kammerfruen.

Ja, Himlen give det var godt!

Lægen.

Hin Sygdom ligger udenfor min Kunst;
dog har jeg for kjendt Folk, som gik i Sovne,
og som dog døde saligt stille hen
i deres Seng.

Lady Macbeth.

Saa, vadst nu Eders Hænder!
Natfjortlen paa! — See ei saa angstbleg ud! —
Jeg siger Jer end eengang: Banquo ligger
dybt under Muld og Jord — han skal nok blive
dernede hvor han er.

Lægen.

Er det og muligt?

Lady Macbeth.

Til Sengs, til Sengs! det hamrer stærk paa Porten. —
— Nu kom — saa kom dog, giv mig Eders Haand,
— gjort Gjerning staaer jo ikke til at ændre. —
— Kom, kom, tilfængs!

(hun gaaer.)

Lægen.

Gaaer hun i Seng nu?

Kammerfruen.

Ja.

Lægen.

Man mumler om forfærdelige Ting
— de unaturlige Misgjerninger
maa volde unaturlig Angst. En ond
Samvittighed betrøder den døve Bude
sin Løndom — Præst hun mangler meer end Læge. —
— Gud, Gud, tilgiv os Alle! — Pas paa hende,
tag bort hver Ting, hvormed hun kan sig skade,
og hold et vaagent Væge over hende —
Jeg gysrer ved hvad jeg har seet og hørt.
God Nat! — Jeg tænker; men jeg tør ei tale.

(De gaae.)

Anden Scene.

Vid, aaben Egn. I Baggrunden Skov.

Angus, Lenox, Officiere og Krigere i Baggrunden.

Angus.

Nu Englands Hærmagt nærmer sig, anført
af Malcolm, vores Prinds, hans Onkel Siward
og brave Macduff; Hævnthirst brænder i dem.
De dødelige Volds- og Urets-Bunder,
Tyrannen slog dem — o, de kunde vække
de stille Døde op af deres Grave
og ægge dem til græsseligste Blodværk.

Lenox.

Hist ligger Birnam-Skov — der gaae de gjennem,
der vil vi støde til dem. Ved ei Noget
om Donalbain er med?

Angus.

Han er ei med;

jeg har en Liste paa alt Adelskab,
som følger Malcolm. Der er Siwards Son
og mange Ynglinge, som føre Sværd,
der nu for første Gang i Blod skal vades
for hellig Sag, skjøndt i vanhelligt Blod! —

Lenox.

Dg aldrig fandt de herligere Kamp
og bedre Sag. — Kom, lad os haste, flye
Tyrannens de ugudelige Faner,
dem Gud til Fald forbandet har, og modigt
os slutte til hiin Hær, den Seiren følger.
Hist er vor Ret, hist er vort Fædreland.

Angus.

Vel, op til Birnam!

(Trommer høres fjernt borte.)

Lenox.

Hører I hiin Trommen?

De brittiske Hærskarer nærme sig;
lad os med vore Trommer dem gjenhils.

(Trommer paa Skuepladsen besvare den fjerne Trommelyd.)

Tredie Scene.

De Forrige. Malcolm. Siward, Fader og
Sen. Macduff. Ross. Krigere med Faner
i Baggrunden.

Malcolm.

Jeg haaber, Brønder, snart den Dag er nær,
da Gæstefamrene igjen er trygge.

Ross.

Det tvivle vi ei paa.

Siward.

Seer, hvo er disse,
som nærme sig os hist med Skjold og Sværd?

Malcolm.

Staaer stille!

Macduff.

Holdt!

Rosse.

Hvem er I?

Lenox.

Skotlands Venner,

Tyrannens Fjender.

Rosse.

Nu jeg kjender dem:
den ædle Than af Lenox og af Angus.

Malcolm.

Velkommen! Siig, hvad bringe mig I Brave?

Lenox.

Os selv, vor Tro, vort Sværd for vores Konge.

Angus.

Vi komme, for vor Tro og Pligt at yde
der, hvor den hjemme har; vi søge Skotland
her under Englands Faner.

Malcolm.

Skjenne Varsel!

D trykke Pant paa Seir! — Kom til mit Bryst,
I Edle! — Ja, Seir sidde maa paa Faner,
hvorom de Edleste forsamle sig.

Siward.

Hvad gjør Tyrannen nu? Det er os sagt,
han ligger ganske rolig i sin Borg
og oppebier der Velsirningen.

Angus.

Han ligger i Bjergflottet Dunsinan,
som han har stærkt befæstet. Rygtet siger
han er vanvittig, Andre kalde det
heroisk Raseri, Bersærfergang;
men det er vist, hans Sag staaer saa fortvivlet,
at kun Fortvivlelsen han nu maa lystre.

Lenox.

Nu skyder op den Mordsæd, han udsaaede,
i græsseligt blodrøde Ar imod ham,
nu værke først hans Snigmord i hans Hænder,
hvert Dieblis nu trolost Trasald straffer
hans Troløshed. De Taa, han byder over,
af Frygt blot lyde, ei af Kiærlighed;
nu hænger Purpurkaaben sjadskende
om denne Konge=Dverg: — Hver flyer hans Fæner,
hvor mindste Bei til Flugt blot viser sig.

Macduff.

Gjem Eders Dadel, skjondt den er retfærdig,
til Slagets Udfald sees; og drager nu
som Mænd og Helte Eders gode Sværd!

Siward.

Hvad hedder Skoven hidsæt?

Rosse.

Birnams Skov.

Siward.

Hver Mand afhugge sig en løvrig Grene
og bære den foran sig: det beskytter
vor Hærmagt og det leder vildt Tyrannen,
naar han vort Tal udspeide vil.

Alle.

Det skee!

(De adsprede sig i Baggrunden, for at afhugge Grene.)

Fjerde Scene.

Bærelse hos Macbeth.

Macbeth. Lægen. Betjenten.

Macbeth.

Bring mig ei meer Nytt! Lad dem flye hver Mand:
til Birnam-Skov gaaer op til Dunsinan,
for kjender jeg ei Frygt. — Ha, den Dreng Malcolm,
blev han ei født af Kvinde? — Manderne,
som vide Alting, sagde mig jo saa:

„Frygt aldrig, Macbeth! Ingen, født af
Kvinde

„skal fange Ere som Din Banemand.“
Saa flyer kun, falske Thæner, blander Jer
i Englands Junker-Hær! Den Mand, mig driver,
det Bryst, som her i Herskertakt end slaaer,
af Dviøl ei angstet, skræmmet ei af Fare,
til Kamp og Farer som til Gilde gaaer.

(En Tjener kommer ind.)

Dig brænde Satan sort ved Helved=Arnen,
Du blege Flodestjæg, — Du feige Gaas! —

Tjeneren (forfærdet og aandeløs.)

Der er ti Tusende —

Macbeth.

Af Gjas? —

Tjeneren.

Nei, Krigsmand.

Macbeth.

Gaa ud; gnid Dit angstblege Ansigt rodt,
Du Usling! — Hvilke Krigsmand? Satan slaae
Din Sjæl! — Angst-Kridt paa Rinden smitter af.
Hvad Krigsmand, Ufslryg?

Tjeneren.

Al Englands Hær.

Macbeth.

Væk med Dit Hjæs! — Seyton! — Jeg saaer som
Dndt,

saasnart jeg seer — — saa, Seyton, da! — Det Stod
grundfæster Thronen eller styrter den. —

— Jeg har og levet længe nok: mit Lovspring
blev snart til gule Blade, og hvad ellers

den høie Alder følger: Grefsygt,

og Lydighed og trofast Venfkab — Nei,

der er ei Udsigt til — nei, tværtimod!

Forbandelse i Smug, ei lydeligt,

og Mundsværs-Smiger, som det usle Hjerte

benægted gjerne, men ei tør. — Ha, Seyton! —

Femte Scene.

Lægen og Seyton træder ind.

Seyton.

Hvad er til Eders Naades Tjeneste?

Macbeth.

Hvad Nytt?

Seyton.

Det gamle Nytt er blot bekræftet.

Macbeth.

Jeg kæmpe vil, indtil alt Kjød er slænget
af mine Been. — Giv mig min Rustning hid!

Seyton.

Det er ei nødvendigt end.

Macbeth.

Giv mig den hid!

Send Hestfolk ud, igjennemstreifer Landet,

hæng hver, som knyter om Frygt! — Giv mig min
Rustning! —

— Nu, Doktor, hvordan gaaer det med Din Syge?

Lægen.

Min høie Konge, hun er ei saa syg,
som angstet og omspændt af mørke Tanker,
der hendes No forstyrre.

Macbeth.

Saa kurer da!

Kan Du ei læge syge Sind og luge
rodsæstet Sorg ud af Sukommelsen,
ei glatte Hjernebogens dybe Furer,
ei med et giftig-sedligt Dpiat
det svulne Bryst fra Byld-Materien rense,
der trænger sig til Hjertet?

Lægen.

I sliig Sygdom

den Syge ene for sig selv maa raade. —

Macbeth.

Saa kast Din Medicin for Hundene —
jeg skjætter ei derom. — Giv mig min Rustning!

(En Tjener bringer Harnisk, Hjelme o. s. v.)

Nu min Hærførerstar. — Seyton, send Folk ud! —

— Hør, Doktor, alle Thaler swigte mig:

— Kom! — kom! — Ja Doktor, kan Du eftersee
mit Riges Brost og Brak, og komme efter
dets Sygdom, og det fordums Helsen skaffe,
vil jeg Din Priis udraabe, saa selv Ekko
skal worde hørt ved at gjentage den. —

— Har Du Rhabarbara og Sennesblade,
hvormed Du Vandets Legem rense kan
fra disse Engelskmand? — Har Du hørt om dem?

Lægen.

Min Konge, kun formedelt Eder's Rustning.

Macbeth.

Ha, ha! Mig skrækker ingen Banemand,
for Birnamsskov gaaer op til Dunsinan.

Lægen (affides.)

Gud give blot, jeg var fra Kongeborgen;
alt Kongens Guld hid aldrig meer mig loffed. —

Macbeth.

Mit faste Slot Beleiring trodser; lad dem
hist ligge, til dem Sult og Pest fortærer.
Stod ei Forræder-Banden, som forlod os,
dem hi, vi havde mødt dem Bryn mod Bryn
og hjem dem pidsket. —

(Der høres Skrig indenfor.)

Hvad er det for Skrig?

Seyton.

Det klang som Dvindeskrig, min høie Konge!

(iler ud med Lægen.)

Macbeth.

Jeg har ei mere Sind og Sands for Frygt.
Der var en Tid, da alt mit Blod blev Is,
saasnart Natuglen skreg; mit Hovedhaar
sig reiste ved hver Skræk, som levende —
nu er det anderledes: jeg har nu
spiist Nadvære med Djævel, Intet skrækker
mig; jeg er mæt af det Forfærdelige.

(Seyton kommer tilbage.)

Hvad var hiint Skrig for?

Seyton.

Dronningen, o Konge,
er død.

Macbeth (efter en lang Pause.)

• Hun skulde have døet en anden Gang —
der var vel eengang kommet bedre Tid
til dette Bud.

(efter at han tankesfuld er gaaet frem og tilbage.)

I Morgen og i Morgen
og atter saa i Morgen kryber med
sit korte Skridt fra en Dag til en anden,
til sidste Punkt af os tilmaalte Tid;
Gaardsdagene har stedse Narre lyst
hen til den skumle Grav. — Ud, korte Dødstump!
Hvad er vort Liv? Et flygtigt Skyggespil,
en ussel Gøgler, som en liden Stund
gjør Stoi og Spræl paa Scenen — Døffet falder,
da høres han ei meer; et Eventyr
fortalt os af en Dumrian, opfyldt
med Drdbram og Bombast — men ei Betydning.

Sjette Scene.

De Forrige. Et Bud.

Macbeth.

Du kommer for at tale; — gjør det kort.

Budet.

Jeg skulde melde Kongen hvad jeg saae,
men veed ei, hvordan jeg skal melde det.

Macbeth.

Tal!

Budet.

Da jeg nys holdt Vagt i Taarnet hist,
saae jeg mod Birnam, og med Et mig syntes
at Skoven satte sig i Gang.

Macbeth (farer rasende imod ham.)

Træl, Løgner!

Budet.

Straf mig saa haardt I vil, er det ei saa;
 I selv kan see den milevidt fra komme.
 Jeg siger, Skoven gaaer.

Macbeth.

Hvis Lagn Du taler,
 saa levende paa næste Træ Du hænges
 til Sult fortærer Dig, er sandt Dit Budskab,
 saa andser jeg ei om Du mig der hænger.
 Min Skjæbhed vakler og jeg faaer en Tvivl om,
 at Helvederd en dobbelt Mening har.
 „Frygt ei, før Birnam Skov til Dunsinane
 kommer!“

og nu en Skov gaaer ned til Dunsinan?
 — Sværd! Harnisk! Brynie! Alle Mand i Plade!
 Storm ud — storm ud! Er hvad han siger sandt,
 er her ei Slugt, saa lidt som Blivested.
 Du kjæder Solen mig; jeg onsker mig,
 Du faste Jord, nu blot at knuse Dig! —
 Stormflokken ring! Ras Storm, gæng Brag, jvulm Hav!
 Doe Vi, saa fald med Sværd i Haand i Grav!

(De gaae.)

Shvende Scene.

Næben Plads foran Bergen. I Forgrunden
 Bygninger; i det Fjerne landlig Egn.

Malcolm. Siward Fader og Søn. Macduff.
 Ross. Angus. Lenox. Krigere. Alle rykke
 frem fra det Dybeste af Scenen med langsomme Skridt;
 de bære Grenene foran sig, saaledes at deres Hoveder
 saavidt muligt skjules af dem.

Malcolm.

(efter at Toget er kommet midt ind paa Scenen.)

Nu er vi nær nok; fast nu løvrig Skjerm,

og vilis Jer dem I er! — I, brave Dnkel,
 fer første Dræbning an og Gren deel
 med Ederes ædle Son, imedens Vi
 og denne gjæve Helt

(pegende paa Macduff)

besørge skal
 det Dvrige, alt saasom aftalt er.

(De forreste Soldater give deres Grene til de nærmest
 bagstaaende fra Geled til Geled, saa at Scenen bliver
 ryddelig.)

Siward.

Farvel, og faae vi Hjenden fat i Dag,
 er der i Morgen holdt et Helteslag!

Macduff.

Du tone høit og mandigt Malmets Tunge,
 og Grabsang hist, her Seierssang den sjunge!

(Krigerst Musik. I Baggrunden Slag.)

Ottende Scene.

Macbeth. Derpaa den yngre Siward.

Macbeth.

De har mig bundet til en Pæl — jeg kan
 ei flye, men lig en Bjern maa stride Hedsen
 til Ende. — Hvor er Gn, ei født af Dvinde?
 Gn Elig kun maa jeg frygte, ellers Ingen.

(Ung Siward træder ind.)

Ung Siward.

Hvad er Dit Navn?

Macbeth.

Dets Klang vil Dig forfærde.

Ung Siward.

Nei, gav Du Dig endog et hedere Navn
end noget er i Hjelved.

Macbeth.

Det er Macbeth!

Ung Siward.

Ei Satan selv et Navn udtale kunde
mig mere hadeligt.

Macbeth.

Dg mere rædsomt.

Ung Siward.

Du loist, forvorpne Blodhund, det mit Sværd
bevise skal.

(De sagte. Ung Siward falder.)

Macbeth.

Du varst af Qvinde født.

Men Glavind leer jeg ad og spotter Klinger,
som nogen Mand, af Qvinde baaren, svinger.

(Macbeth gaaer. Slaget varer ved.)

Tiende Scene.

Macduff træder ind.

Macduff.

Der, hist Sværdstormen er — Tyran, kom frem!

Hvis anden Arm end denne falder Dig,
vil mig min Vids og Sønners Gjenfærd jage. —

Jeg kan ei sǎgte mod de stakkels Kerner,
hvis Arm er hyret til at løfte Spydet —

Du, Macbeth, eller og mit Sværd uslovet
i Valgen gaaer. — Hist henne maa Du være:

hiint hoie Baabengny bebuder en

stormægtig Kriger. Lad mig finde ham,
 o Skjæbne, ei om meer jeg Dig skal bede.

(gaaer.)

Tiende Scene.

Siward Fader og Malcolm træde ind.

Siward.

Ad denne Vej, min Prinds! — Bort Slottet er;
 Tyrannens Skarer vige. Thannerne
 som Helte fægted; end et Stykke Arbeid,
 og Dagen voreð er.

Malcolm.

Vi traf paa Djender,
 der slog til samme Maal som vi.

Siward.

Til Morgen!

(de gaae.)

Ellevte Scene.

Macbeth. Strax derefter Macduff.

Macbeth.

Hvi skulde jeg hiin Romer-Mar gjenspille,
 og falde paa mit Sværd? Saalænge jeg
 seer Levende om mig, det bedre nyttes
 til Ulivsskaar paa dem.

(idet Macbeth vil gaae, træder Macduff ind.)

Macduff.

Staa, Helvedhund!

Macbeth.

Alf alle Mænd Dig ene har jeg skyet;

men viig, min Sjæl er alt betyngtet noksom
med Blod af Dine.

Macduff.

Jeg har ingen Død:

min Røst er i mit Sværd, Du Skurk, meer blodig
end Død kan tolke.

(Trænger rasende ind paa Macbeth. De sægte en Stund
uden bestemt Udsald.)

Macbeth (holder op at sægte.)

Du Din Moie spiller.

For saarer Du den tomme Luft omkring Dig
med Sværdet, end Du saarer mig til at bløde.
Løst op Dit Sværd mod Hjelme, som kan saares,
jeg har et Trolddomsliv: det viger Ingen
af Qvinde født.

Macduff.

Fortvivl da om Din Trolddom,
og lad den Mand Du al Din Tid har tjent
fortælle Dig, at førend Tidens Tylde
blev Macduff skaaren ud af Moderlivet.

Macbeth.

Forbandet være Du, som Sligt mig siger!
For disse Død min Kæmpestyrke bugner
og meer ei troes hiint Helveds Dødvlepak,
som ved en dobbelt Mening os forraske;
som vel opsyldte Løftet for vort Dre,
men for vort Haab det bryde. — Rei, med Dig
jeg sægter ei.

Macduff.

Saa overgiv Dig, Midding,
og lev som Tidens Spot og Gøglespil.
Du skal, lig Jordens sjældneste Uhyrer,
heit males paa en Stang, med Underskrift:
„Seer her Tyrannen!“

Macbeth.

Aldrig jeg mig giver
og kysker Støvet for ung Malcolms Fodder,
og tjener Bøvelsharm til Maal og Sigte.
Skjendt Birnam's Skov til Dunfinan er kommen,
og Du staaer mod mig, ei af Dvinde født,
jeg prøver dog det Yderste. — Her kaster
jeg Helteffjoldet for mit Bryst: — nu, Macduff,
fald ud! og den fordomt til Helved være,
som først af os To raaber nu: „Holdt, nok!“

(De gaae sægtende ud.)

Tolvte Scene.

Der blæses til Flugt i Gjendens Hær. Malcolm.
Siward Fader. Ross. Lenox. Angus og
Krigere træde ind.

Malcolm.

Jeg ønsker, at de Venner som vi savne
vi friske finde maae. —

Siward.

En Slump maa gaae
i Lobet; dog naar rundt om mig jeg skuer,
har vi saa stor en Dag for godt Kjøb faaet.

Malcolm.

Vi savne Eders ædle Søn og Macduff.

Ross.

Feldtherre, Eders Søn har stolt betalt
en Krigers Gjæld: Han leved kun saalange
til han blev Mand, og Prove afslagt fik
paa herlig Manddom — da som Mand han faldt.

Siward.

Saa han er død!

Rosse.

Ja, og fra Marken baaret.
 Ei efter Heltens Vard maalt Eders Sorg;
 da blev den grændseles.

Siward.

Hvor sad hans Vunder?

Foran?

Rosse.

Ja, ret foran, paa Bryst og Pande.

Siward.

Nu da, saa være han Gud Herrens Kriger!
 Ifald jeg havde Sonners Tal som Haar,
 jeg herligere Død ei ønsked dem,
 og dermed er hans Gravsang sunget. Amen!

Malcolm.

Meer Serrig skyldes ham, den vil jeg yde.

Siward.

Ham skyldes ingen meer. Der siges jo,
 han faldt som flink Karl og betalte sin Part,
 saa er han nu hos Gud — Gud være med ham!
 — Her kommer Trost paa ny.

Sidste Scene.

De Forrige. Macduff med Macbeths Rust-
 ning og Krone.

Macduff.

Hil Dig, min Konge; saa Du est. Tyrannen
 i Stovet ligger, see hans faldne Krone!
 Tiden er atter fri. Jeg seer Dig her
 omfattet af Dit Kongeriges Perler;
 hver Stemme sig med min nu blande vil:
 Hil, Skottlands Konge!

Alle.

Skotlands Konge, hil Dig!

(Klang af Trompeter.)

Malcolm.

Vi skal ei spille noget Dieblis,
 ser vi Afregning gjør med Eder's Trostak
 og efter Gvne, Edle, Jer forskyldte.
 I brave Thæner, mine vakkre Brænder,
 I Jarler være! Være I de første,
 som bar i Skotland dette Hædersnavn! —
 End engang her min Tak til Alle lyder;
 jeg til min Fæst i Seone jeg Jer indbyder. —

Om

M a c b e t h.

1815
October 1st

My dear Sir
I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 27th inst. in relation to the above mentioned matter. I am sorry to hear that you are not satisfied with the result of the investigation. I have, however, done all in my power to ascertain the truth of the matter, and I am confident that the result is correct. I am, Sir, very respectfully,
Your obedient servant,
J. H. Smith

M. A. C. P. H.

Uagtet nærværende Foersomske Bearbejdelse af „Macbeth“, der nærmest har holdt sig til Schillers Behandling, i flere Punkter afviger temmelig betydeligt fra den Shakspeareiske Tragedie, har man dog troet at burde imødekomme de fra forskjellige Sider yttrede Ønsker om at optage den i Samlingen af Shakspeares dramatiske Værker, da den var aldeles forbynden af Boghandelen og ved dens Opførelse paa Scenen kunde gjøre Krav paa en særegen Interesse. Denne sidste Omstændighed har ogsaa fornemmelig swævet Udgiveren for Die og foreskrevet ham en større Forsømmelse i Behandlingen, end han maaskee ellers vilde have følt sig bunden til, saa de Forandringer han har tilladt sig i Foersoms Text indskrænke sig, Retsskrivning og Interpunktion fraregnede, til nogle faa Steder, hvor et mindre vel valgt Udtryk kan være ombyttet med et andet, et Par overflødige Fødder bortskaffede af et Vers, eller dette ved en lille Omfatning bragt til at falde bedre. Derimod indeholdt det Exemplar af Macbeth, hvorefter nærværende Udgave er besørget, og som tilhørte det kongelige Theater, en ikke ringe Deel Omarbejdelse og Tilfætninger der benyttedes ved Opførelsen, hvilke man, da de ere virkelige Forbedringer og aabenbart hidrøre fra en kyndig Haand, har bibeholdt, ligesom det Samme er Tilfældet med endeel Repliker, ja hele Scener, der ellers ved Opførelsen udelades, da Enhver dog vistnok helst ønsker at

modtage saa meget som muligt, hvor Taleren er om et af Shakspeares Mesterværker.

I Lighed med de Commentarer til Shakspeares enkelte dramatiske Arbejder, der ved de andre Stykker ere meddeelte efter Schlegel, Hazlitt o. A., hidsættes her efter Utrici's fortræffelige Værk „Über Shakspeare's dramatische Kunst“, følgende Bemærkninger om „Macbeth.“

Forsaavidt som Kjærlighedens guddommelige Kraft og dens forskjellige Hovedformer fremstilles i Romeo og Julie, i Othello og Lear, saa aabner Digteren os i disse tre Tragedier fornemmelig Følelsernes og Fornemmelsernes, Drifternes og Affekternes Region. Det Standpunkt, hvorfra han betragter Liv og Historie (bestandig indenfor den tragiske Verdensanskuelse) er derfor paa en vis Maade det nærmeste, simpleste og naturligste: det er ligesom Menneskehedens patriarchalske Livstrin, som dens første ungdommelige Livsalder, hvori Menneskets Skjæbne viser sig umiddelbart afhængig af dets egen Naturlighed, af dets naturlige Tilstandes og Fornødenheders Magt, der ytrer sig indenfor det menneskelige Samfunds ældste og oprindeligste Grundforhold, Brudestand, Egtestand og Familieforbindelse. Ikke Willien med dens Forsættighed, ikke Tanken med dens bevidste Virksomhed, men den naturlige Drift, den umiddelbare Følelse og Videnskab bliver her lige saa umiddelbart til tragisk Aktion og netop derved til tragisk Skjæbne. Verdenshistoriens regjerende Princip viser sig nedlagt i Følelsens og Affektens Sædelighed eller Usædelighed; Hensigt, Overlæg og Reflexion ere ganske udelukkede eller vise sig dog kun som underordnede Motiver til den tragiske Udsvikling, forsaavidt de ikke saameget høre til Charaktererne hos de Hovedpersoner, i hvilke det Tragiskes Magt og Betydning aabenbarer sig, men mere til

Virksomheden hos de dem paa Eiden eller fjendtlig ligeoverfor staaende Vipersoner.

Et andet Standpunkt indtager Digteren i Macbeth. Her er det Willien med dens Forsæt- lighed, den mandige Daad med dens Oprindelses dybtforborgne Drivesjædre og dens Udførelses betænk- somme Hensigtsmæssighed, der fremtræder som Hoved- motiv for den tragiske Udvikling. Digtningen for- lader dermed hine første, naturligste og simpleste Grundforholde; den træder ind i Statssamfundets mere forviklede, et andet Trin af den menneskelige Dannelse tilhørende Forheld, hvis eget Grundlag nærmest er de ydre Bærers Ret og Sædelighed, i hvilket derfor ikke mere Følelsens og Videnskabens ungdommelige Umiddelbarhed, men den mandige Willie i dens Manifestation som forsættlig Daad regjerer. Dette Dannelsesstrin er det, paa hvilket Digteren her indtager sit Standpunkt, for herfra at udkaste sit tragisk-poetiske Maleri af Verdenshistorien; det er det Hele og Store i en mandig, heroisk Willie- og Daad- kraft, hvis tragiske Fald og Undergang bliver frem- stillet. Den allerede dermed givne specielle Manifesta- tion af den almindelig tragiske Verdensanskuelse bliver derpaa endnu bestemtere begrundet og eiendommelig gestaltet ved Hovedpersonernes særegne Personlighed og deres Livsforholde, ligesom ved den særegne Cha- rakter hos Tiden og Nationen, som hele Fremstillingen tilhører.

Tragedien bliver aabnet paa en overnaturlig Maade ved den flygtige Fremtoning af de tre Hære, der atter forsvinde efter en dunkel Gentydning til det de have for med Macbeth. Man har dadlet denne Begyndelse og overhovedet det Hærevæsen der ind- blander sig heri, snart som en gammel Levning af en uværdig Overtro, snart som upoetisk og modstridende

det Tragiskes Væsen. Den ene Indvending tilhører den vandede Rationalismes nu lykkeligt overstaaede Dødsangstsygdom, den anden er blot uforstandig, og beroer deels paa en feilagtig Anskuelse af det Tragiskes Væsen, deels paa en overfladisk Opfatning af det dadelde Drama. Er det i dette sidste virkelig Williens og Handlingens høie Energi, ved hvilken det Tragiskes Magt manifesterer sig, saa tjener netop hiin Begyndelse og Indblanding af Herene til strax forfra at sætte det tragiske Grundlag, hvorpaa det Hele skulde opbygges, i det klareste Lys. Ved Syndesaldet og hele Menneskeslægten's almindelige Syndighed er Menneskets Willie og Daadkraft fra Naturen af syg; den er kun stærk til det Onde, svag til det Gode, saa længe Mennesket ikke erkender sin ulagelige Fordærvelse, angter og gjør Bød og bliver deelagtig i den guddommelige Raade. Men ikke blot den menneskelige Aand er saaledes af Naturen hjemfalden til det Onde, men forsaavidt den er den hele jordiske Skabnings Spids, dens organiske Middel- og Toppunkt, saa ere ogsaa de med den inderlig og væsentlig forbundne, i Causalitetens og Berelvirkningens organiske Forholde til den staaende Naturmagter nødvendig gaaede den samme Gang som den: det Onde, som har slaet Raad i den selv, træder den ogsaa i det Ydre, i Naturens Kræfter og Elementer, loffende og forførerisk imøde. Paa Grund af den nødvendige, om ogsaa dunkle og hemmelighedsfulde Sammenhæng imellem det Nærværende og det Hiinsides, maa man fremdeles ogsaa indrømme det Hiinsidiges Aander en mulig Indvirkning paa de endnu i den jordiske Tilværelse biledede Sjæle. Deri ligger den dybe Betydning af den christelige Lære om Djævl, Dæmoner og onde Aander. Den udtrykker, i Forbindelse med dens anden lyse Side, Læren om den umiddelbare

guddommelige Hjælp og Naade, langt mere energisk og betydningsfuldt den inderlige organiske Forbindelse mellem det Timelige og Ewige, end det nutildags saa yndede Mistmaaske, hvortil Philosophien roder begge Gebeter sammen, dog kun for at have en Himmel paa Jorden, ikke en Jord i Himlen. Denne Lære, der rigtignok fra Slutningen af det 15de Aarhundrede (med Begyndelsen af Hæreprocesserne) gaaede i Modsatning til dens egen, aldeles aandige Natur, var bleven til en Retsmaterie og havde vundet en ydre, praktisk Vigtighed, har Shakspeare her benyttet, ikke blot som poetisk brugbar, men fordi han levende erkjendte dens dybe Sandhed og troede derpaa. Hans Hære ere Bastardskabninger, halv naturmægtige, til den jordiske Skabnings Natside hørende Væsener, halv frastaldne, i det Onde nedsunkne, simple Menneske-aander; de ere Echoet af det Onde, som ud fra Naturen og Aanderiget svarer paa det Onde i Menneskets Bryst, lofter det frem, hjælper til at udvikle og uddanne Beslutning og Handling.

Efter at have ved denne Fremtoning antydet det almindelige Synspunkt, fra hvilket det Hele er opfattet, hiin gjenneingribende Syndighed i den menneskelige og jordiske Natur, i Særdeleshed fra Billiens og Daadkraftens Sider, optræde Forfyrderne af Macbeths Hæder og Dyd; den mægtige, seierkronede Helt bliver ført frem for os i hele hans Kraft og Herlighed, endnu førend vi see ham selv. Men dette Helttemod, denne heroiske Billiestyrke og Energi bærer allerede Fordærvelsens Gift i sig. Ved Hærenes Forudsigelser bliver den i Macbeths Vrgjerrighed slumrende Tanke paa den kongelige Magt vækket; det endnu usodte Onske bliver til Begjærlighed, Begjærligheden til Beslutning, indtil endelig ved hans stolte, ligesaa energiske som overmodige Hustrues æggende

Tale den forbrøderiske Gjerning bryder frem, begunstiget af Tilfælde og Leilighed, der ogsaa her atter af sig selv komme Mandens indre Trang imøde. Med dybt psykologisk Kendskab ere Syndens enkelte Udviklingsmomenter skildrede, lige fra den første Skræk for den blotte Tanke indtil Udsærelsens sidste, den urolende Samvittighed voldsomt undertrykkende Dieblis. Den forfærdelige Røst: „Macbeth myrdet Sevn,“ som endnu umiddelbart efter Handlingen klinger Morderen i Sjælen, forstummer efterhaanden. Efterat Forbrøderlsen engang er begaaet, bliver snart ogsaa al Skam og Undseelse kastet tilside; ustandselig griber Synden om sig med Kampeskridt. Malcolm og Donalbain blive bagtalerisk beskyldte for Fadermord; af Misundelse og Frygt for den ham forsettede Lykke bliver Banquo myrdet; Macduffs Hustru og Barn og Alle, der paa en eller anden Maade synes farlige, falde som Offere for Hævnen og Mistanken; ved en rasløs Virkelighed, der lægger Forbrøderlse paa Forbrøderse, for at hævde det uretfærdige Guds, søger Macbeth at bedøve sin tilintetgjorte Samvittigheds Angest; frampagtigt klamrer hans Sjæl sig om den for hans evige Salighed købte jordiske Lykke, og af den almindelig beundrede Helt bliver en almindelig affkyet Tyran. Thi Macbeths vældige Heltkraft, der var forenet ham til det Gode, hævder ogsaa i alle hans Skjændelsesgjerninger sin ydre Magt. Mandens indre Styrke, dens sande Støtte og Fasthed er brudt: det Onde, som Macbeth og hans Hustru ere uigjenkaldelig hjemfaldne til, odelægger tilsidst sig selv, her ved en forfærdelig Mandsforskyrrelse, som griber den svagere og uirksomme, af Brodens større Skyld nedtrykkede Qvindedjæl, hist ved en forblundet Tillro til hine dæmoniske Vaseners bedrageriske Drakelsprog og besværgende Trosteord. Ogsaa heri vise disse sidste

sig imidlertid ingenlunde blot yderlig ligeoverfor Mennesket. Deres opmuntrende Forjættelser repræsentere det underfundige Seløbedrag, som sniger sig ind i Forbryderens Sjæl og ved listige Forhaabninger og sophistiske Forespejlinger holde hans Mod oppe, indtil endelig Skuffelsen bliver umiddelbart til Tilintetgjørelse.

Den egentlige Forbryder, der kun vil sig selv, og ogsaa ved Handlingen tilkjendegiver denne Villie, er isølge sit Væsen stedse eenfem. Derfor staaer paa den ene Side Macbeth og hans Hustru, paa den anden Rigets Store, Stat og Folk, hele Menneskeheden. Aktionens Fremstriden beroer derfor kun deels paa dette Forbryderens nødvendige, organiske fremstridende Affald fra Gud og hele Verden, deels paa den ligesaa frygtelige Klimax hvormed Synden fra Moment til Moment, fra Handling til Handling svulmer og vører af indre Nødvendighed, til den har naaet sit nødvendige Maal, Straf, Fordærvelse og Undergang. Derfor vare de skotske Adelsmand: Macduff, Lenox, Ross, Angus og deres Hoved Banquo aldeles nødvendige Figurer som Folkets Repræsentanter; og deres Opførsel, deres Væsen i Begyndelsen, efterhaanden deres Frafald fra Macbeth er fuldkommen motiveret med det Heles Grundidee. Malcolm og Donalbain derimod ere de nødvendige Repræsentanter for den kongelige Myndighed og derved for Retfærdighedens og Sædelighedens objektive Magt, hvorfra man alene kan vente Hjælp og Ordrenes Gjenoprettelse, og som derfor maae frelses fra den dem truende Undergang. I den organiske Eenhed og indre Nødvendighed, hvormed Aktionen altsaa udvikler sig af det Heles Grundlag, af Charaktererne og de givne Forholde, bestaaer her som overalt Compositionens Skønhed og Fuldstændelse, som ogsaa særdeles i Slutningen aabenbarer sig med forstærket Kraft. Ligesom

nemlig strax fra Begyndelsen af hele Menneskeslagtenes almindelige Syndighed er breddet som Grundlag for det Hele, saaledes stiger ogsaa her Syndens Magt til dens heieste Høide og aabenbarer sig derfor objektiv i hele Statens fuldkomne Sonderreenhed og Hjælpelesshed, subjektiv i Lady Macbeths Sjælsygdhed og Macbeths ligeledes allerede til Banvid grændsende Forblændelse, som tilsidst gaaer over til Fortvivlensens Mandsforstyrrelse. Det Afkræftende, Forsærdelige og altsaa i Almindelighed Upoetiske, der ligger i Fremstillingen af slige Sjælstilstande, er derfor her, ligesom i Lear, ikke blot psykologisk, men ogsaa æsthetisk retfærdiggjort af hele Dramaets Grundidee. Endskjøndt imidlertid nu paa denne Maade det Onde tilsidst forstyrrer sig i sig selv, saa kan dog der, hvor det har slaaet saa dybe Rodder, den sande Hjælp og Gjenoprejsning kun udgaae fra Guds frelsende Kjærlighed og Naade. Denne er her repræsenteret ved den fromme, hellige, gudbegavede Konge af England, hvis undergjørende Kraft overalt udbreder Lykke og Belsignelse, og som nu bliver kaldet til ogsaa at frelse Naboriget fra Fordærvelse. Da imidlertid hans hellige Haand, ved hvis Berøring Sygdom læges og alle Under vige, ikke selv kan føre Krigens og Tilintetgjørelsens Sværd, saa bliver han repræsenteret af den ædle, fromme, heltmodige Siward og dennes Søn, der falder som Offer for Skotlands Frelse. Ved deres Hjælp lykkes det Malcolm og Donalbain i Forening med de skotske Adelsmand at tilintetgjøre Tyranniets Uhyre og gjenoprette Fred og Orden.

Men, vil man spørge, hvor ligger det Trøsterige og Opføstende i denne tragiske Udvikling? Hvori ligger den indre Nødvendighed for Undergangen af saamange Ulykkelige, hvis Liv slet ikke synes at have nogen Deel i de fremstillede Forbrydelser? — Jeg

svarer nærmest med Hensyn til det sidste Punkt: Det maa være tilladt for den tragiske Digter, der ikke kan afbilde Verdenshistorien i dens hele Længde og Brede, men kun concentreret i et Affnit, at opstille Bifigurer og behandle disse som saadanne, d. v. s. at lade de Personers Skjæbne, hvilke han ikke indfører som selvstændigt handlende, men kun som lidende Objekter for Andres Handlinger, blot optræde objektivt, blot motivere den ved Vink og Antydninger fra dens subjektive Basis's Side, hvorefter den maa have sin Grund i Menneskets egen Charakter, Livsgang og egen Virksomhed. Saadanne giver nu Shakspeare i tilstrækkeligt Maal. Det synes ikke saa ganske uden egen Skyld at Undergangen rammer den naaderige Duncan; dette vise de mangfoldige Oprør imod hans Regimente, som Macbeth netop har gjort Ende paa. Hvad enten de nu ere fremgaaede af Vilkaarlighed og Uretfærdighed eller (som Sagnet vil, hvoraf Shakspeare øste) af ukongelige Svaghed og qvindagtig Feighed, ogsaa i dette sidste Tilfælde træffer ham dog bestandig den Bebreidelse at han har anmasset sig en Plads, som han ikke er voren. Paa hans Sonner falder Mistanken for Fadermord paa Grund af deres iilsomme, om end kloge saa dog feige og umandige Flugt. Banquo speiler sig med selvbehagelig Forfængelighed i Forjættelserne om hans tilkommende jordiske Lykke, og kalder derved Fordævelsen over sit Hoved. Macduff's Hustru og Born endelig lide for deres Faders Skyld, der kun tænke paa sig selv, pligtforglemmende og ufaderlig lader dem tilbage; han bliver straffet ved deres Død, hvilken hans Ægtefælle desuden endnu specielt har hidkaldt ved den ufjærlige Skarphed, hvormed hun forfølger Mandens Forseelse. Men Alle, hele Landet og dets Herrer, rammes desuden af Beskyldningen

for en uæsel egoistisk Feighed og syndig Eitergiveness, hvormed de, forglemmende de legitime Tronsfølgeres Ret, villig underkaste dem Macbeths anmassede Scepter. Hvem der saa kraftløst giver efter for Forbrydelsen, griber og tilintetgjer den ogsaa med Rette. Ogsaa her allsaa regjerer overalt en indre Nødvendighed, og jo hemmeligere dens Magts Traade slynge sig igjennem det Hele, jo uimodstaaeligere griber og holder den os. Det Heles Grundidee affeiler sig ikke blot i Macbeths og hans Egtefælles Charakter, i deres Handlinger og Skjæbne, men snør sig ogsaa i mangfoldige Skatteringer igjennem alle Bifigurerne og Bipartierne. Overalt viser sig, kun mangfoldig modificeret, den samme Syndighed i Villie og Handling, og finder her paa den ene, hist paa den anden Maade sin Straf.

Med det andet Spørgsmaal er ogsaa tildeels det første besvaret. Det Tragiskes Birkning ligger nemlig her ikke alene i Macbeths egen Historie og Skjæbne, men den er tillige halveret og fordeelt til to forskjellige Sider. Macbeths Undergang efterlader blot et rystende Indtryk efter menneskelig Størheds dybe Fald; den har rigtignok intet Trostende og Dølstende, men bærer umiddelbart kun evig Død og Fordærvelse i sig. Men det Trosterige og Dølstende udgaaer middelbart af den; det Rensende og Luttrende ligger paa den anden Bægttsaal, der dog staaer i nær Berøring og Berelvirkning til den første; og endskjendt det ved en saadan Deling taber i Energi og Betydning, saa mangler det dog ikke ganske. Thi ved den Ulykke Macbeths Forbrydelse bringer over alle andre i Aktionen indviklede Personer, blive deres egne Forseelser udsønde, bliver deres Dyd og Villiekræft vækket, bliver deres Aand luttret, saa at de tilsidst reise dem store og stærke og afkaste det uværdigt

Mag, som de lydigt seiede dem i. I denne det selv
sjendtlig modsatte Virkning, som det Unde her har,
ligger klart og tydeligt den trosterige Forvisning ud-
talt, at Scirens og Bestandighedens Magt alene
beroer i det Gode.

Til Slutning endnu blot en Bemærkning om
Malcolms Charakter. I Overeensstemmelse med det
Heles Grundidee, hvorefter Williens og Hand-
lingens Energi er greben som Hovedmotiv for den
verdenshistoriske Udvikling, for at vise den i dens
Intethed og dybe Fald, som den ikke kan undgaae
saasnart den hengiver sig ganske til den syndige verdslige
Tilværelse, — i Overeensstemmelse hermed skrider
nemlig Aktionen her, i særdeles Hastighed, frem med
henrivende Fart. Alt er Handling; Daad tranger sig
paa Daad, Begivenhed paa Begivenhed. De mørke,
demoniske Magter, der styre det Hele, synes at have
ophævet Tidens sædvanlige Gang. Kun den uimod-
staaelige Conseqvens, hvormed Forbrydelsen følger af
Forbrydelse, kan drive til en saadan Hast; kun det
Undes yppige Ufrudt kan skyde frem i saa frygtelig
Hastighed. Det Gode vil have Tid og Ro; den gode
Handling fordrer Betænkksomhed, langsom Forberedelse
og en rolig Samling af Sjælen; og ret som om
Digteren med Flid vilde gjøre opmærksom herpaa,
stiller han Malcolms dvælende, betænksumme Overlæg
contrasterende imod Macbeths stormende Virksomhed.
Neppe behøver man at erindre om hvor betænksomt
Shakespeare dermed tillige lader begge Hovedformerne,
under hvilke Willien historisk yttre sig, her gribe i
hinanden: hist den raske Daad, der følger Beslutningen
i Hælene og som et sjendtligt Overfald opnaaer sit
Diemed ved Forvirring og Forsædelse, her den for-
sigtige, Alt betænkende Indeslutning (hvorved ogsaa
Udfærdningen af Grenene i Birnam-Skoven bliver

motiveret, ikke mere viser sig som reen tilfældig), der gaaer langt forud for Handlingen, og vel langsomt men sikkert fører den til Maalet. Tragediens verdenshistoriske Betydning ligger desuden klart for Dagen. Den er ogsaa yderligt tydelig nok fremhævet, forsaavidt et heelt Folk lider under Macbeths Tyranni, to store Riger komme i Krig med hinanden over hans Forbrydelser; det kan ikke udtrykkes mere prægnant og indtrængende, hvorledes Synden, den giftige Drim i den menneskelige Naturs skønneste Blomster, hævder sin Magt i den jordiske Tilværelses hele Omraade, og ikke blot griber Forbryderen selv og tilintetgjør ham, men vidt omkring strøer Fordærvelsens Sæd; men hvorledes dog ved Guds Retfærdighed og Naade det Ondes fjendtlige Magt bliver overvunden og det Gode indsat til Seierherre i Verden. Macbeth er det tragiske Bærk, hvorved Shakspeare meest indlysende har beviist sin ægte christelige Tænkemaade og sin virkelig christelige Verdensanskuelse.

At Stykket først er forfattet under Kong Jacobs Regjering viser allerede Forudsigelsen om Kongerne af Banquos St. Desuden afveg Shakspeare ustridig af Hensyn til sin Belynder deri fra Sagnet, der findes i Holinsheds Kronike, og som ligger til Grund for Tragedien, at han lader Banquo fremtræde uden Medvidenhed og Skyld i Duncans Mord. Jacobs Medstamning fra hiin bliver i Særdeleshed gjort gjældende i Tillægene til Warner's Albion's England, der først udkom i Trykken 1606, og turde vel først siden efter være bleven almindelig bekjendt. Malone ansætter derfor i Overeensstemmelse med de bedste engelske Kritikere Stykket til 1606. At det ikke er fremstaaet tidligere, synes saagodtsom vist ifølge Charakter, Sprog og Composition, men i Særdeleshed paa Grund af den dybe, vældige Alvor i den tragiske Verdensanskuelse.

